

RAPPORT DA GESTIUN 2017

Gemeinde/Vischnaunca
Disentis/Mustér

Cuntegn

6 Actividad politica

- 6 Cuminonza dils votants
Referendum facultativ
Novs burgheis
Cussegl da vischnaunca
- 7 Suprastonza communal
Direcziun communal
- 8 Administraziun communal

8 Segirtad publica

- 8 Uffeci funsil
Pumpiers Sursassiala
- 11 Polizia da fiug
Schurmetg civil

12 Scolaziun e formaziun

- 13 Equipa d'instrucziun
Diember da scolars 2017/2018
- 15 Scolaziun cerchel
Sguard anavon

16 Cultura e temps liber

- 16 Pleiv catolica
- 17 Pleiv evangelica-reformada dalla Cadi
- 18 Fundaziun ecumena «Tür auf – mo vinavon»
- 19 Biblioteca populara
- 20 Surdada dil Premi Desertina
- 21 Fiasta da 100 onns Chor baselgia Segnas
- 22 Nova uniforma per la Societad da musica Mustér
- 23 Fiasta dil vitg 2017 – communabel – vinavon
Sentupada culs Ladins dallas Dolomitas
- 24 Lavur da GIUVNETETGNA CADI
- 25 20 onns Ludoteca Mustér e contuorn
- 26 Center da sport e cultura

27 Sanadad

- 28 Fundaziun PUNTREIS

28 Construcziun

- 28 Uffeci da baghegiar ed infrastruttura
Lavurs specificas
- 29 Fatgs da baghegiar
- 30 Planisaziun locala
- 33 Straduns e vias cantunalas
Vias communalas
- 34 Sendas ed infrastruttura turistica
- 35 Signaletica
Baghetgs communalas

35 Ambient

- 35 Canalisaziun
- 36 Serenera
- 37 Dismessa da rumien
Curdems organics (caglias e pastg)
Santeri
- 38 Malauras, flums ed uals

38 Economia

- 38 Agricultura
- 39 Meglieraziun funsila
Apicultura
Center sursilvan d'agricultura
Academia Vivian

40 Menaschi tecnic

- 40 La lavur quotidiana
Projects
- 41 In sguard el futur

41 Finanzas

- 41 Model harmonisau da contabilitad 2 (HRM2)
Adattaziun dalla bilanza
- 42 In bien quen 2017
Preventiv 2018
Survesta dil preventiv 2018

43 Quen 2017

- 43 Survesta situaziun finanziaria
- 44 Mussament da gudogn e sperdita graduau
- 45 Quen da gudogn e sperdita
- 50 Quen d'investiziun
- 52 Quen dalla circulaziun dils mieds finansials
- 53 Bilanza
- 55 Entradas da taglia, deivet netto, cashflow
- 56 Center da sport e cultura
- 57 Annexa tiel quen 2017
- 64 Rapport dalla cumissiun da gestiun

65 Informaziuns generalas

- 65 Autoritads communalas 2017
- 67 Nossas senioras e nos seniors
- 70 Nos defuncts
Naschientschas
- 71 Novas votantas e novs votants
- 72 Moviment dalla populaziun
- 73 Structura da vegliadetgna
- 74 Informaziuns

Robert Cajacob
president communal

Nossa vischnaunca ha la primavera 2017 giu dau signals positivs per contractivas da fusiun denter las vischnauncas da Trun, Sumvitg, Medel, Tujetsch e Mustér, sco quei ch'ei era vegniu inziau igl atun 2016 d'ina grupp da tschun umens giuvens dallas vischnauncas pertuccadas. Deplorablamein eis ei buca vegniu aschi lunsch. Las vischnauncas vischinontas han buca vuliu iniziar discussiuns da fusiun. Ils meinis davart quella damonda ein aunc memia differents. Pils ins eis ei memia baul per ina fusiun, pils auters vegn ina fusiun aunc buca en damonda, damai ch'ei fa aunc buca basegns ni ch'ina fusiun ei aunc buca madiara. Structuras cumprovadas durant tschentaners ston tuttavia buca vegnir midadas a cuorta vesta. Nuot duei ed astga vegnir sfurzau, tut drova siu temps e pil pli vegn ei cun temps e peda ed empau bunaveglia aschia sco ei duei.

Actualmeins hai jeu il sentiment ch'ei regi in bien spért, ina ferma voluntad e grond plascher da mantener il contonschui, mo era da crear niev per in bien futur en nossa vischnaunca. Quei sentiment ei semussaus sil pli tard en connex culas decisiuns pridas da votantas e votants igl atun 2016 cun sustener la realisaziun da plirs projects sigl areal da Sontga Catrina ed el territori da skis a Caischavedra. Ei regia il sentiment dad haver priu las dretgas decisiuns, era sche quellas

decisiuns pretendan gronda grevezia finanziaria da nus tuts. Nus essan aunc ad uras vegni pertscharts, ch'ei dat mo in svilup positiv cun patertgar a moda precauta, denton optimistica, cun s'engaschar, cun fidar e buca il davos cun colaborar. Plinavon essan nus era cunscients ch'ei drova ina collaboraziun stretga cun las vischnauncas vischinontas e cun l'entira regiun. Ei fa senn da nezegiar sinergias e da patertergar regional.

El decuors dils 2018 vein nus, sche tut va sco previu, danovamein la pusseivladad da sedar giu cun la damonda davart impurtontas investiziuns e da prender decisiuns da gronda muntada sil sector turistic ed economic. Decisiuns pertuccont investiziuns en dimensiuns finanzialas alla limita dallas pusseivladads da nossa vischnaunca. Denton stein nus il medem mument puspei avon la decisiun, schebein nus lein s'engaschar per in bien prosperar da nossa vischnaunca e regiun ni sche nus lein star sigl existent e cheutras riscar da piarder schizun quei che nus vein.

Nus discurren d'investiziuns pertuccont ina sanaziun urgenta ed in augment dallas purschidas dil Center da sport e cultura. Purschidas che vegnan oz pretendidas d'investurs ch'ein prompts da far grondas investiziuns en in niev Hotel Acla da Fontauna e habitaziuns da vacan-

zas. Investiziuns che savessen purtar a nus ed alla regiun biaras novas e bunas plazzas da lavur e cheutras rinforzar nossas purschidas turisticas, nies commerci sco era las entradas communalas.

Nus vein la schanza da saver decider, schebein nus lein ni buc. Ina schanza ch'aunc autras vischnauncas e regiuns vessen bugen.

En quei senn engraziels jeu en num da convischinas e convischins a nos investurs jasters per lur prontadad d'investir en nossa vischnaunca. In resentiu engraziament era a nos investurs indigens che han realisau ils davos onns plirs grands projects en vischnaunca e cheutras procurau per bia buna lavur per nossas fatschentas ed aschia scaffiu bunas plazzas da lavur. Jeu sperel fermamein ch'els mantegnien lur spért innovativ.

In grond engraziament a convischinas e convischins per tut engaschi pil beinstar da nossa vischnaunca.

Robert Cajacob
president communal

Christoph Berger, president dil cussegl da vischnaunca
«S'engaschei ella politica e gidei da baghegiar nies futur!»

Cuminonza dils votants

Egl onn da gestiun ha la cuminonza dils votants decidiu davart suandonts projects:

Votaziuns communalas

12 da fevver 2017

(participaziun 52,2%)

- Credit da frs. 629 000.– per colli-giar igl uclaun da Cavardiras cun la serenera a Disla e per construir a Disla in fussal per l'aua da pliev-gia. Gie 486 (63%)/Na 287 (37%)
- Cunvegna da prestaziun Center da formaziun Surselva (2017 – 2026). Gie 554 (73%)/Na 205 (27%)

24 da settember 2017 (participaziun 51,4 %)

- Revisiun parziala dalla planisaziun locala concernent l'adattaziun dil plan da zonas per la colligiazion dils territoris da skis Sedrun – Disentis/Mustér (pendiculara Salins-Cungieri-Cuolm da Vi) Gie 636 (83%)/Na 132 (17%)

Referendum facultativ

Al referendum facultativ ein las suandontas fatschentas vegnidas sutta messas:

1. Project per la sanaziun e cumple-taziun dil Center da sport e cultura: Credit da projectaziun da frs. 375 000.–
2. Zona da mistregn Pignola/Marias: Credit da frs. 342 000.– pigl acquist dalla parcella 188 per promover l'economia
3. Quen 2016
4. Preventiv 2018

Cunquei che negin ha pretendiu ina votaziun dil pievel, han tuttas

fatschentas contonschiu vigur le-gala.

Novs burgheis

Egl onn da gestiun han las suandontas personas obteniu il dretg da burgheis:

- Rui Miguel Fernandes Machado Rodrigues, Maria Rodrigues Kšenžihová, Cristiano Kšenžih Rodrigues e Laura Kšenžihová Rodrigues, dil Portugal

Nus beneventein cordialmein nos-sas novas vischinas e nos novs vischins e sperein ch'els s'integreschien bein en nossa cuminonza.

Cussegl da vischnaunca

Las commembras ed ils commem-bers dil cussegl da vischnaunca han eligiu mei sco president dil cussegl da vischnaunca per igl onn 2017. Per vossa confidonza enviars mei engraziels jeu da tut cor. Engraziars vi jeu era pil grond sustegn dalla populaziun per astgar ademplir quell'incarica politica per Vus tuts.

Igl ei impurtont che las cusseglieras ed ils cussegliers representien il pievel. Cun in engaschi per la vischnaunca e buca mo per agens interess e cun differents meinis vegnin nus respectai dil pievel.

Ei dat segiramein differents sistems politics. Midadas fan denton mo senn, sch'in sistem vegn midaus en in sistem ch'ei megliers e pli efficient. Cun s'engaschar durant igl entir onn cun la materia politica sedat ins, tenor miu pugn da vesta, giu pli profundamein cun

tut las materias politicas e survegn ina pli gronda capientscha per ina ni l'otra decisiun politica. Nossa vischnaunca ha era igl avantatg che nus perdin buca energia cun conflicts da partidas. Buca piarder temps cun midadas da sistem. Nus duvrein nossa energia per luvrar pil futur da nossa vischnaunca!

Nus vein da prender bia decisiuns per rinforzar e segirar il futur da Mustér sco subcenter. Igl ei buca adina sempel da giudicar tgei ch'ei endretg ni falliu pigl avegnir. Tgei che tuts san ei che nus stuein esser activs ed innovativs. Il sulet sbagli ch'ins sa far ei tenor mei, quel da far nuot. Nus vein da sligiar ils problems. Nus vein dad ughegiar ed ir vinavon e buca da frenar e restar el liug. Sistems che funcziunan bein e cun success stuein nus denton mantener. Fusiuns sligian buca problems, mobein accumulieschan quels. Collaborar ei denton mai falliu.

Il pli impurtont ein las plazzas da lavur en nossa vischnaunca. Nus vein da cumbatter per mintga singula piazza. Schazegiar la glied che lavura tier nus e mirar ch'il liug resti attractiv per glied che less vegnir neutier. Nus savein buca pli selubir da buca realisar projects che porchan novas plazzas da lavur. Nus savein buca pli selubir da buca reagir sche plazzas da lavur van senza raschun naven da Mustér.

Culs paucs raps che stattan a disposiziun vegnin nus buca da far miracles, nus vein denton tuttina da far investziuns prudentas che portan fretg a liunga vesta. Cul sistem dalla bugnera vegnin nus buca lunsch. Sco las entradas dil turissem d'unviern paran buca pli dad esser garantidas vein nus dad investir pli fetg el turissem da stad.

Seduta constitutiva dil cussegl da vischnaunca dils 13 da schaner 2017 en halla Cons

Forsa stuein nus far ina ni l'otra gronda investiziun ch'ei buca dependenta dall'aura, per esser pli attractivs. Daco buca far la pli alta punt da Sontga Gada a Mumpé Medel? Daco buca arver il pli grond museum da cristallas dalla Svizra a Mustér? Forsa duvrein nus tuts era pli bia curascha e stuein era ughegiar dapli ed empruar novas causas e buca sco emprem encurir 99 puncts negativs sch'ins vegn cun ina nova idea ni in niev concept.

Il CEO Urs Kessler dalla Jungfrau-bahn cun in milliun hosps per onn, fa siu territori pli attractivs cul motto: «Anders sein als alle anderen!» Nies motto sto esser: «Attraktiver sein als alle anderen!» Ni forsa: «Il territori romontsch ha pli bia slontsch!»

Mustér ha in futur ed aunc bia potenzial che nus nezegein memia pauc. Cun porscher nossas attraziuns savein nus augmentar il turissem da stad che ha aunc bia potenzial da crescher. Era leu ston aunc biars esser pli activs.

Tenor miu pugn da vesta han memia biars ils davos onns piars temps

cun encurir tgi che savessi esser la cuolpa ch'il diember da hosps ei ius anavos enstagl da far activamein enzatgei encunter.

Mustér ei denton era buca mo Claustra e pendicularas. Nus vein bia fatschentas attractivas el vitg. Ils 5 da schaner vein nus survegniu ina reclama da «Le shop» ellas casadas. Nus stuein denton buca haver tema dalla Migros ni d'altres fatschentas, na, nus stuein haver tema dalle convischinas e dils convischins che cumpran nuot el vitg. Nezegiar pli stedi nossas purschidas e nossa infrastruttura sai jeu mo appellar al pievell!

Mo sche nus cartein en nies futur e luvrein comunablamein per el, vegn nossa vischnaunca vinavon! Lein semetter alla lavur. Ei dat aunc bia da far.

Engraziel fetg per Vies sustegn! Ha fatg grond plascher ed igl ei stau ina gronda honor dad haver astgau representar la vischnaunca da Mustér igl onn 2017 sco president digl cussegl da vischnaunca.

Il cussegl da vischnaunca ha giu la suandonta activitad: 9 (9) sedutas cun 41 (43) fatschentas; 13 (21) mesadis; 9 (9) protocols; 0 (1) moziun; 1 (2) postulats (realisar in project d'ina rundella ed in sutpassadi per procurar per segirtad dil traffic d'autos, pedunzs e velocipedists ad Acla da Fontauna).

Suprastonza communal

La suprastonza communal ha danovamein absolviu in vast pensum da lavur. En 24 (28) sedutas ha ella tractau 222 (199) fatschentas. Ils protocols da tuttas sedutas dattan in cudisch cun buca meins che 386 paginas.

Direcziun communal

La direcziun communal ei seradunada igl onn da gestiun 2017 a 42 (39) sedutas durant las qualas ella ha deliberau 237 (226) fatschentas. La suprastonza communal ha access als protocols dalla direcziun, aschia ch'ella ei adina informada davart las decisziuns da tempra operativa.

Il president dil cussegl da vischnaunca Christoph Berger saramentescha la suprastonza communal

Andri Hendry, canzlist communal

«Cun schazegiar quei che nus vein e s'engaschar cun forzas unidas per novaziuns, astgein nus mirar plein speranza en in bien futur.»

Administraziun communal

Il personal dall'administraziun communal ha era 2017 prestau buna e seriosa lavur. Igl uffeci da finanzas ha menau per l'emprema gada il quen communal tenor il model harmonisau da contabilitad 2 (HRM 2). Suenter ch'il preventiv 2017 dil quen da gudogn e sperdita sco era dil quen d'investiziun ei vegnius fatgs igl atun 2016 tenor ils principis da HRM2, ei era la bilanza pigl 1. da schaner 2017 vegnida adapta-

da el decuors da 2017. La nova valetaziun ei necessaria per presentar la situaziun dalla facultad, dalle finanzas e dils recavs conform allas relaziuns effectivas.

Suenter in engaschament da rond 5 ½ onns tier il secretariat ha Andrea Hosang abdicau sia plazza parziala da 50 % sin la fin da matg 2017. Duront siu engaschi tier l'administraziun communal ei Andrea Hosang stada responsabla per la-

vurs da secretariat, damondas d'assicuranzas socialas e polizia d'jasters sco era per lavurs administrativas en fatgs d'agricultura. Pli navon ha ella empalau cun bien dun la scolaziun interna dalle emprendistas e dils emprendists. Cordial engraziament per siu engaschi en favur da nossa vischnaunca ed ils megliers auguris per siu futur. Sco sia successiva ha la suprastonza communal eligi Ursina Murer-Fatzer ch'ei sevidida fetg bein e spert en sias incaricas sco era el team da lavur dall'administraziun communal.

Segirtad publica

Gion Tenner, cumandant Pumpiers Sursassiala

«Igl onn 2017 entscheiva turbulent, daventa lu silmeins sil camp dalle intervenziuns pli ruasseivels. Gronds problems caschunan a nus nos vehichels vegls.»

Uffeci funsil

Igl onn 2017 ha igl uffeci funsil Cadi liquidau 1611 fatschentas (2016: 1369). Da quellas fatschentas pertuccan 339 (363) ni 25% la visch-

naunca da Mustér. Il quen siara cun in gudogn da frs. 203 807.88 (75 291.71). Da quei gudogn vegnan frs. 180 000.- (68 000.-) reparti sin las vischnaucas. La vischnaun-

ca da Mustér obtegn frs. 47 007.85 (22 899.05).

Pumpiers Sursassiala

Scolaziun e perfecziun

Suenter che la Coordinaziun svizra da pumpiers FKS, l'instanza responsabla pils fatgs da pumpiers dalla

Scolaziun ad Andelfingen

Svizra, ha introduciu ils reglaments principals ed ils cantuns han surpriu quels, vul ei ussa dir applicar la nova tactica e tecnica.

Suandontas persunas ein vegnidas incorporadas 2017 ed han aschia completau igl effectiv da 93 (92) pumpiers:

Flepp Nando, Curaglia
 Venzin Rino, Mutschnengia
 Baumgartner Tabea, Curaglia
 Giger Adrian, Acletta
 Waldmeier Dominik, Soliva
 Albin Tizian, Rueras
 Di Bella Sandro, Mustér
 Sinock Fabian, Sedrun
 Werder Livia, Curaglia
 Deflorin Nico, Madernal
 Venzin Ursin, Mustér

Per augmentar il diember dalla grupp da Medel ein cunzun pumpieras e pumpiers dalla Val Medel vegni clamai al survetsch. Suenter biars onns vein nus puspei dunnas che prestan survetsch. Ellas, sco era ils ulteriurs novizs, ein s'integrai bein el corp.

Suandonts pumpiers ein sescolai vinavon:

Huonder Remo, officier
 Flury Robin, meinagrappa
 Tomaschett Sandro, meinagrappa
 Vincenz Adrian, meinagrappa
 Venzin Ursin, Webmembers
 Tenner Gion, auditor FKS

Tier la scolaziun vein nus inagada dapli dau peisa al schurmetg da flad, mo era allas modas novas da stizzar cun agid da ventilatur e camera termica. Ils maschinists ein per part vegni scolai dapersei per che mintgin sappi luvrar pli intensivamein cullas maschinas.

Ils meinagruppas han giu lur di da perfecziun a Mustér. Ils officiers han giu ina sera da scolaziun comunabla culs pumpiers da Sumvitg/Trun.

Igl alarm general ha giu liug ella Casa Soldanella a Rueras.

La fin november ein 19 pumpiers stai ad Andelfingen el center da scolaziun dils pumpiers. Quei ei stau il regal d'engraziament pil cuors da cumandants che nus vein giu organisau avon in onn. Il mardi sera essan nus arrivai alla plazza aviatica che nus vein contemplau inagada davos las culissas. L'auter di essan nus vegni scolai da

sis instructurs co cumbatter fiug en differentas situaziuns. Sut cundiziuns extremas ei vegniu scolau ed exercitau il cumbat da fiug. Pils participonts ei quei stau in di nun-emblideivel e franc han tuts saviu emprendre fetg bia.

Alla fin digl onn ha il Grischun introduciu il niev mied da scolaziun per seracass gronds. Nos instructers ein gia scolai, proximamein suondan tuts officiers. Per l'emprema gada dat ei in mied ligiont per tuttas organizaziuns da protecziun dalla populaziun.

Ils pumpiers han prestau 2198 uras (2407 uras) da lavur, senza quintar la lavur administrativa e da manteniment, la cussegliaziun e preparaziun (3872 uras). En tut ein 1177 (1156) exerchezis singuls vegni frequentai. En media ein 83,3% (73,3%) dils exerchezis vegni visitai. 54 (47) pumpiers han giu ina presenza da varga 80%, la presenza pretendida.

Seracass ed intervenziuns

Igl onn 2017 vein nus giu paucas intervenziuns, en tut 22 (21) alarms.

La pli gronda intervenziun ei stada a Sedrun ils 9 da schaner nua ch'ina casa d'ina famiglia ei barschada. Las gruppas 1 e 2 ein vegnidas alarmadas. La medema sera essan nus stai en acciun en treis differents loghens il medem mument. Inaga dapli muossa quella sera ch'ei dat nuot ch'ei dat buc.

Sper differents barschaments pli pigns vein nus era giu d'intervenir tier dus grevs accidents, in deplorablamein puspei cun in miert. Cunzun las viasps han procurau che nus vein giu da segidar en biars loghens.

La summa da donns munta a rondund frs. 380 000.–, ils cuosts da stizzar a rondund frs. 14 910.–. En tut ei vegniu prestau 497 uras (713 uras) lavur da seracass.

Diember	Sort d'intervenziun	Uras
6	cumbats d'incendis	304.80
7	survetschs generals	100.50
1	agid tecnic	3.00
3	intervenziuns ABC	63.70
5	alarms da sbagl	25.00

Prevenziun e planisaziun

Il sistem da planisaziun FEIS ei vegnius introducivus cun success. Cheutras eis ei pusseivel da clamar tuttas informaziuns impurtontas davart in liug ni object a moda digitala. Actualmeins essan nus vidlunder da slargar il sistem e porscher dapli informaziuns.

A caschun dalla fiasta dil vitg a Mustér essan nus sepresentai cun in post che ha attratg nundetg bia glied. Nus essan stai surpris da tons interessents e vein giu grond plasher da Vossa viseta.

Planisaziun 2018 – 2024

Sco gia 2008 e 2012 vein nus concepivus uonn la nova planisaziun pils onns 2018 – 2024. Il manual in-

ventarisescha il stan actual, muossa fermezas e fleivlezas e nua che nus stuein investir persunalmeins, materialmeins e strategicameins ils proxims sis onns. Culs dus concepts precedents vein nus saviu segidar cullas autoritads politicas pertuccont planisaziun da finanzas. El medem mument ha il cantun lantschau la planisaziun Pumpiers 2025. La sfida principala vegn ad esser co sligiar ils problems dalla depopulaziun dallas vals senza sminuir la segirtad. En nies concept ei quella problematica tematisada. La sligiaziun funcziuna mo ensemen cul cantun. Ei vegn a duvrar sforzs politics, materials, denton era dallas personas pertuccadas.

Vehichels vegls caschunan problems

2017 ei stau igl onn da problems cun nos vehichels. Entschiet ha tut cul vehichel da commando. La controlla da traffic ha buca lubiu da prender en funcziun il vehichel. La reparatura dil vehichel da mo 17 onns (pils pumpiers ha in vehichel da tener silmeins 20 onns) fuss stada bia pli cara che la valeta dil vehichel sez. Aschia ha la suprastonza dils pumpiers ensemen culla segi-

rada d'edificis decidiu da remplazzar il vehichel.

In pèr meins pli tard, tier in exercizi, disdescha la pompa d'in autocistiarna. Vehichel e pompa han 34 onns ed ina reparatura ei buca pli pusseivla perquei che tocca impurtonta maunca, resp. ins stuess schar far quella aposta, quei che stat buca pli en relaziun cul nez. Aschia resta nuot auter che remplazzar era quei vehichel, ina gronda investiun per nossas vischnancas e la segirada d'edificis. Cun sentiments curios vegnin nus a passentar il 2018, ella speronza ch'ei detti buca fiugs memia gronds. La furniziun dil niev vehichel ei previda sil pli baul il mars 2019.

La segirada d'edificis ei promta da surprender tut ils cuosts pil remplazzament dil camiun pionier che ha medemameins 32 onns. Tut il material che sesanfla uss sil camiun pionier vegn plazzaus sin moduls.

Engraziament

Varga 25 onns el survetsch da pumpiers, quei ei ina prestaziun. Eugen Degonda, anteriur cumandant dils Pumpiers Tujetsch e silsuenter vicecumandant dils Pumpiers Sur-

Cuors da noviz a Trun

sassiala ha decidu da calar cul survetsch da pumpiers ch'el ha prestau pli ditg che quei ch'el vess stuiu. Tgei lavur ch'el ha prestau san tgunsch mo quels che han sez fatg tala. Buc d'emblidar ch'ei dat sper la lavur era aunc ina responsabladad. Ad in cumandant eis ei buca tuttina tgei che capeta en sia vischnaunca, cun sia glied, culla segirtad dallas persunas. Eugen Degonda ha fatg sia lavur cun gronda perschasiun ed enorm engaschi. Entras esser critics e veglions ha el adina puspei gidau da sviluppar il corp da pumpiers. Per quei engaschi engrazia il cumandant Gion Tenner ad Eugen Degonda en num dils pumpiers, mo era dall'entira populaziun.

Dapi 2010 ei era Fredy Caminada staus vicecumandant per la vischnaunca da Mustér. El ha remess siu uffeci per la fin november 2017, resta denton speranza aunc ditg fideivel officier ed instructor. Era a Fredy Caminada in cordial engraziament per siu engaschi. Sco specialist tecnic eis el per nus ina petga impurtonta en nies menaschi.

Ulteriurs pumpiers han per motivs professionals stuiu bandunar nus. Ad els, sco era a nos geraus responsabels, nos samaritans, nos volun-

taris medelins e tuttas instanzas politicas grond engraziament pil sustegn, per la lavur ed igl engaschi. Nus duvrein igl agid da tuts involvai per esser da tut temps semtgai e saver segidar cul proxim ch'ei en miseria!

Polizia da fiug

El decuors digl onn 2017 ha la polizia da fiug concediu totalmeins 36 (34) lubientschas per baghetgs e scaldaments. Ulteriurameins han giu liug 30 (29) collaudaziuns e 6 (11) collaudaziuns supplementaras. Igl onn 2017 han giu liug 20 (31) controllas periodicas e 4 (17) controllas supplementaras. La reduziun dallas controllas periodicas semanifestescha era en ils cuosts reduci per la polizia da fiug.

Igl onn 2017 eran 2198 (2189) baghetgs sigl intschesch dalla vischnaunca da Mustér assicurai tier l'Assicuranza da baghetgs cantunala per ina valeta totala da frs. 1 188 920 800.– (frs. 1 183 968 500.–).

Schurmetg civil

La protecziun civila gioga aunc adina in'impurtonta rolla pertuccont

la segirtad dalla populaziun. Denton semuossa la demografia era tier quell'organisaziun. Il diember da persunas che presta survetsch sereducescha el cantun Grischun ad in sereducir. Deplorablameins semuossa la necessitad dall'organisaziun, specialmeins la disponibladad dallas localitads en cass da prighel, pil pli pér cura che la necessitad pil diever ei avon maun. Per talas accziuns eis ei necessari da sensibilisar las autoritads pertuccadas.

Ils eveniments dalla natira el cantun Grischun han animau la Regenza da schar elaborar in concept cun differents scenaris da rescas. Plirs da quels scenaris pertuccan eveniments dalla natira (bovas, auas grondas, lavinas etc.). En quei connex ei la vischnaunca vegnida incaricada da sclarir il spazi sufficient per dar dimora alla populaziun e la disponibladad da quei spazi en cass da prighel resp. d'accident. Las retschercas en quei connex ein en lavur. Bein ei il plaz per quei intent avon maun, denton manca il material.

Scolaziun e formaziun

Jris Lombris, geraua scolaziun

«La scola duei adina haver sco finamira ch'il giuven carstgaun banduni ella in di sco persunalitad harmonica e buca sco specialist (Albert Einstein)»

Roger Tuor, meinascola

«Ei dat mo ina caussa sin quest mund ch'ei pli cara che scolaziun: negina scolaziun! (John F. Kennedy)»

Cun la nova perioda d'uffeci 2017 – 2020 han Jris Lombris sco geraua dil scolaesser e Gion Battista Manetsch sco commember dil cussegl da scola entschiet lur nova incarica. L'avertura dalla seduta constitutiva ei vegnida fagta entras il president communal Robert Cajacob. Ils commembers han eligiu Manuela Venzin-Zazzi sco nova actura e reeligiu Simon

Bergamin sco president dil cussegl da scola.

Il matg 2017 ha igl inspectorat da scola informau en detagl davart la realisaziun dil plan d'instrucziun 21. Il niev plan d'instrucziun preveda ina harmonisaziun dalla scola populara enteifer ils 21 cantuns da lieunga tudestga. Per il cantun Grischun sco sulet cantun triling fuor-

ma quella harmonisaziun ina sfida supplementara. Leutier ha igl uffeci da scola cantunal relaschau directivas e recumandaziuns, las qualas vegnan accumpignadas da vasts manuals. Sil sectur dil scolaesser vegn aschia levgiu la midada da domicil per famiglias e cunzun per ils affons. Il cussegl da scola, il meinascola e las persunas d'instrucziun han retschert el rom da lur cumpetenzas claras incaricas per la preparaziun e la realisaziun dil niev plan d'instrucziun.

Ina gronda sfida ei segiramein la realisaziun dil modul «medias ed informatica». Quel preveda l'integraziun dallas novas medias sin tut ils scalems da scola naven dalla scoletta tochen sil scalem secundar I. Quei pretenda per nossa scola egl avegnir ina nova reit da WLAN ed ina infrastruttura adequata. Las persunas d'instrucziun ston seperfecziunar e sviluppar sper ina buna cumpetenza dil diever dallas medias era la savida didactica necessaria per realisar quell'instrucziun. Ils 16 da november 2017 ha nossa scola informau las instanzas politicas davart il concept e la realisaziun da medias ed informatica ella scola populara da Mustér. Igl onn da scola 2018/2019 fuorma pia in tiern impurtont per il diever dallas novas medias en nossa scola.

Il cussegl da scola ei sefatschentaus en buca meins che sis sedutas cun l'incarica primara e la lavur strategica e futura dalla scola. Sco mintg'onn ha il cussegl da scola era ademplier sia incarica cun numerusas visetas da scola.

Il cerchel scolastic cun lur meinascola Roger Tuor meretan in sincer engraziament per tut il prestau en favur da nos affons. Nus vegnin era vinavon a promover in saun pro-

Nossa scola populara cun cor!

Diember da scolars 2017/2018

Classa	Scolast e scolasta	Medel	Buobs	Buobas	Total
Scoletta	Petra Pally		6	10	16
Scoletta	Pia Condrau		8	9	17
Scoletta	Regina Giger	1	7	8	15
Total scoletta			21	27	48
Scola primara					
1. classa	Yvonne Flepp		9	9	18
2. classa	Sabrina Sgier		10	3	13
3. classa	Roger Tuor		8	5	13
4. classa	Michael Andriuet		11	7	18
5. classa	Gion Tenner		5	8	13
6. classa	Bruno Flepp		6	5	11
Pedagogia curativa	Stefania Ritter				
Scola da tenercasa e textil	Irena Flepp/Catarina Steger				
Total			49	37	86
Scola reala					
1. classa	Fabian Tschuor	1	6	2	8
2. classa	Kai Hinrichsen		4	2	6
3. classa	Aluis Hosang	1	4	1	5
Pedagogia curativa	Olinda Hosang				
Scola da tenercasa e textil	Irena Flepp/Catarina Steger				
Total		2	14	5	19
Scola secundara					
1. classa	Christoph Berger		4	4	8
2. classa	Gabriel Venzin-Marty	1	5	3	8
3. classa	Adrian Pally	1	1	5	6
Total			6	10	16
Total scolars (incl. scoletta)		9	94	85	179

Svilup dil diember da scolars

2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
201	197	177	176	177	175	179	175

Il diember da scolarAs pils proxims onns resta constants.

sperar ed ina buna qualitad en nos-
sa scola.

Equipa d'instrucziun

Igl onn da scola 2017/18 occupe-
scha la vischnaunca treis mussadras
da scoletta, sis scolastAs primarAs,
duas pedagogas curativas, sis per-
sonas d'instrucziun pil scalem su-
perieur, duas scolastas per zamber-
giar textil e scolaziun da tenercasa.
Aschia instrueschan 19 magistras e
magisters en pensum cumplein ni
parzial en nosa scola populara.

Cun l'annada 2012 ei il diember
d'affons s'augmentaus en nosa
scola populara. Quei ha giu per

consequenza che nus vein aviert
ina tiarza partiziun da scoletta.
Regina Giger ha surpriu quella inca-
rica pils proxims dus onns.

Las suandontas persunas d'in-
strucziun han astgau festivar in
giubileum da survetsch: Yvonne
Flepp-Venzin (25 onns), Gion Tenner
(25 onns) e Pia Condrau (20 onns).
Cordiala gratulaziun pil grond en-
gaschi ed engraziel fetg per la fidei-
vkladad!

Nus mirein anavos sin in bien e con-
structiv onn cun paucas midadas. Il
diember da scolarAs resta ella scola

primara e superiura constants. Fetg
legreivel ei la nova partiziun da sco-
letta.

Novaziuns

Finalmein ha la sanaziun dil plaz
da pausa saviu vegnir prida enta
maun. En ina emprema etappa da
sanaziun ei la segirtad stada el cen-
ter: las scalas ed ils obstachels da
betun ch'eran vegls e ruts ein vegni
dismiss. Sper ina via che remplaz-
za quels scalems ei ina piazza per
differentas activitads ussa la nova
attracziun. En futuras etappas sa la
variazion aunc vegnir augmentada
considerablamein.

Vinavon gronda peisa dat nossa scola populara alla integraziun da tuts affons, specialmein era a quels ch'èin buca da lieunga romontscha. Per quei motiv porscha nossa vischnaunca da niev il sustegn da lungatg «Wunderfitz e Redeblietz» per emprender e promover il lungatg romontsch pils affons che van aunc buca a scoletta. Inagada ad jamna instruescha scolasta Andrea Schmed quella gruppa cun agid da giugs.

Cun igl onn 2017 ha il project plan d'instrucziun 21 fitgau per l'emprema gada concretamein pei en nossa scola. Las personas d'instrucziun han frequentau lur empremas scolaziuns per esser semtgadas ils 2021 da saver realisar il plan 21 en lur stanzas da scola. Da niev stattan sper las FINAMIRAS specialmein era las CUMPETENZAS ch'èils affons ston acquistar el center. Autras novaziuns ch'il P21 porta en nossa scola èils proxims onns ein: in alzament dil diember da lecziuns, l'introducziun da dus novs roms da scola sil scalem primar (informatica ed etica) sco era novas nominaziuns e cuntegns els roms existents sil scalem superiur. El center restan ils affons.

Occurrenz

Mintg'onni ei nossa scola activa sils suandonts secturs:

- cantar dils retgs e dallas reginas da Buania
- visetas en PUNTREIS cun cant e scuntrada
- embellaziun dil til da tscheiver
- decoraziun dallas finiastras pil temps d'advent e Nadal
- vendita da products dalla Pro Juventute
- vendas da differents products per sustener instituziuns caritativas
- duas gadas ad onni rimnada da pupi
- schubergiar cultura en vischnaunca

Adattaziun dil plaz da scola

Viadi dall'emprema superiura spel Lag Bodan

Sontgaclau viseta la scoletta

Nossa scola sin pista

Jamnas da project – onn da scola 16/17

Classa	Tema
scoletta	l'aua
1. e 2. classa	l'aua
3. e 4. classa	il tgaun
5. e 6. classa	WWF ed aua
1. superiura	prevenziun, sligiar conflicts
2. superiura	Gottard – historia, natira, cultura e tecnica
3. superiura	preparaziun per la sera da gala – finiziun scola

Viadis da scola: primavera 2017/atun 2017

Classa	Liug
scoletta	Fontanivas
1. e 2. classa	zoo a Rapperswil; piazza da termagliar a Cumpadials
3. e 4. classa	Alpamare; Lag Serein, Mustér
5. e 6. classa	viseta RTR a Cuera, viadi d'atun: Verclisa
1. superiura	Lag Bodan
2. superiura	excursiun d'atun ellas muntognas dalla Sursassiala
3. superiura	excursiun d'atun ellas muntognas dalla Sursassiala

Scolaziun cerchel

L'emprema scolaziun comunabla dallas vischnauncas da Sursassiala davart il niev plan d'instrucziun 21 ei stada il zercladur a Mustér. Ver 40 scolastas e scolasts ein seprofundai el tema «emprender cun cumpetenzas».

Mintga treis onns gauda il cerchel scolastic comunablamein cun il

cussegl da scola in di da scolaziun e da star ensemen. Il 2017 ha quel menau nus ella biala Val Medel. Diversas investas ein stadas sil program ed han possibilitau d'emprender bein enqual nova causa sur da nos/nossas vischinAs medelinAs e lur bellezza cuntrada.

Duront ils proxims 3 – 5 onns vegn la scolaziun personala da min-

tga persuna d'instrucziun a star en stretg connex cun l'introducziun dil plan d'instrucziun 21.

Wunderfitz e Redebnitz

Per levgiar als affons da lungatg mumma jester l'integrasiun en scoletta e pli tard el menaschi da scola ha la vischnaunca lantschau igl atun 2017 il project «Wunderfitz und Redebnitz» en lungatg romontsch culla pedagoga Andrea Schmed. Cheutras duein ils affons anflar pli spert il contact culs affons romontschs e secapir meglier cullas mussadras ed ils scolasts. Il cantun e la vischnaunca sustegnan il project finanziamein, denton ston era ils geniturs pagar ina part al cuors da romontsch per affons che van aunc buc a scoletta. Agl emprem cuors che ha liug duront il temps da scola ina ga ad jamna, separticipeschan quater affons e quei cun grond interess ed anim.

Sguard anavon

Cun la fin 2017 han las autoritads communalas da Medel decidiu da

Cuors da lungatg Wunderfitz e Redeblytz

Mussadra Pia Condrau el rudi cun ses scolarets

serrar la scola primara dalla val. Sper il scalem superiur ch'ei gia integraus dapi decennis en nossa scola e la scoletta dapi dus onns, vegnan medemamein ils affons dalla scola

primara da Medel a frequentar naven digl onn da scola 2018/19 nossa scola. Nus selegrein d'astgar beneventar las novas fatschas ed essan perschuadi ch'era quella integra-

ziun gartegia. Cordial beinvegni!
Ulteriuras informaziuns ein d'anflar sut: www.scoladisentis.ch.

Cultura e temps liber

Pleiv catolica

Nies plevon sur Georg ha danovamein ademplier sia incarica cun gronda premura e cun grond placher. In grond engraziament ad el persuerter. Sco gia dapi biars onns havein nus puspei astgau sefidar digl agid da sur Alexi e da sur Pius. Malgrad lur pensiu ein els adina prompts da segidar cun nus e da legger la s. Messa en cass d'absenza da nies plevon ni a caschun d'auters eveniments.

Damai che nies organist Claudio Simonet diregia era aunc il chor baselgia a Sedrun eis ei stau necessari d'anflar ina convegnientscha denter las pleivs da Mustér e Sedrun pertuccont igl urari digl organist. Quella collaboraziun ha funcziunau oreifer e la nova convegnientscha lubescha a nus da celebrar nos survetschs divins adina allas uras usitadas.

Naven digl εμπrem da mars 2018 surpren Alexa Schuoler igl uffeci da calustra a S. Gions, quei ad interim ed ensemen cun Claudia Schmed. Ellas ein sedeclaradas promtas da segidar cun nus e da surprender quella impurtonta incarica.

A caschun dalla fiasta da s. Roc e s. Bistgaun ha il Chor baselgia Segnas astgau festivar siu 100avel natezi. Ei para ch'il cant sacral hagi en nossa vischnaunca ina zun impurtonta tradiziun, ha gie mo in onn avon era il Chor baselgia S. Gions astgau festivar il 100avel onn d'existenza. 100 onns Chor baselgia Segnas representan gronda fideivladad enviers il cant sacral, profunda cardientscha en nossa religiun ed ina prestaziun admirabla enviers nossa baselgia. Cun siu cant va il chor baselgia ordavon cul laud a Diu. Leu nua ch'ei

vegn buca pli cantau, manca la color, manca l'olma. Il cant entra pli tgunsch en nos cors, en noss'olma e gida d'anflar la via als misteris da nossa cardientscha. Nossa pleiv astga esser loscha d'in talmein activ chor baselgia ella caplania a Segnas. Cun la messa latina en honor da s. Leci, cumponida dil cumponist indigen Duri Sialm, cantada sut la bitgetta da Gion Tenner ed accumpignada all'orgla dad Yvonne Flepp-Venzin, ha il Chor baselgia Segnas festivaun a moda digna il giubileum centenar. Nus engraziein al Chor baselgia Segnas per sia gronda ed admirabla prestaziun e giavischein ad el vinavon bien prosperar e sperein ch'el vegni aunc biars onns ad embellir ils survetschs divins en nossas baselgias.

Actualmein metta igl urari da scola a disposiziun duas lecziuns ad

Survetsch divin ecumen campester cul chor dils Paslers da Domat

jamna per l'instrucziun religiosa dils affons da scola. Quei mida naven dall'entschatta digl onn da scola 2018/19. Ina dallas duas lecziuns vegn strihada e remplazzada cun ina lecziun d'etica. Quei vegn segiramein ad haver consequenzas, oravontut ellas classas che vegnan preparadas per ils sacraments dall'emprema communion ni dalla creisma. Grazia a nossas catechetas ed a nos catechets sperein nus denton dad anflar ina buna sligiazion, ei gie l'instrucziun religiosa en scola ina dallas petgas impurtontas pigl avegnir da nossa pleiv. Mo sch'ei gartegia d'instruir e motivar la giuventetgna per nossa baselgia e nossa religiun, vegnin nus a saver mantener nossa cuminonza cristiana da pleiv. Cordial engraziament per la gronda ed impurtonta lavur prestada da nos catechets e nossas catechetas sco era allas menadras dil Salid di Segner.

2017 ei vegniu festivau 600 onns dapi la naschientscha da fra Clau da Flia a Flüeli-Ranft e 70 onns dapi ch'il patrun dalla Svizra ei vegniu declaraus sogns. Al clom da seregurdar da fra Clau cun far in pelegrinadi ha era ina gronda gruppa

da nossa pleiv dau suatientscha. Ils 29 da zercladur han rodund 40 parochianas e parochians sut la direcziun da sur Georg fatg viseta el liug nua che s. Clau da Flia ha viviu ed operau. Punct culminont ei bein stau la viseta alla caplutta ed alla cella nua che fra Clau da Flia ha viviu 20 onns sco eremit. Per ils participonts ei quei pelegrinadi stau in viadi impressiunont che vegn a restar en buna memoria.

Il cussegl pastoral ha ils davos dus decennis prestau gronda lavur cun organisar occurrenzas ed eveniments per senioras e seniors. Cun la fin 2017 ha la nova organizaziun Seniors-Ca surpriu quellas incaricas. Gidontras e gidonters dil cussegl pastoral vegnan era leu a segidar tenor pusseivladad. Nus giavischein als responsabels da Seniors-Ca bien success cun l'organizaziun dils arranschaments per nossas senioras e nos seniors.

Duront ils onns 2018 e 2019 vegn la baselgia gronda dalla claustra sanada ed ei aschia buca accessibla. Nus selegrein ch'il convent vegn a festivar ensemen cun la pleiv S. Gions diversas fiastas ecclesiasticas ella baselgia parochiala ed es-

san perschua di da saver augmentar e rinforzar ils buns ligioms denter claustra e pleiv. Cun grond plascher beneventein nus nies avat Vigeli ed igl entir convent tier nus a S. Gions.

Las festivitads ecclesiasticas han giu liug el ritmus da mintg'onn. La dumengi'alva a S. Gions, las fiastas da perdanonza a S. Gions ed a Segnas e l'usitada procession da s. Antoni a Cavardiras. Mo grazia alla participaziun dalla societad da musica, dils chors baselgia e dad autras uniuns han quellas fiastas gronda calamita per nossas cartentas e nos cartents.

La cuminonza pleiv funcziuna mo muort la buna collaboraziun vicendeivla denter claustra e vischnaunca e grazia agl agid da biaras gidonters e biars gidonters. Nus sperein d'astgar sebasar era el futur sin quella buna collaboraziun e sil sustegn da biaras e biars. In grond e sincer Dieus paghi persuerter.

Pleiv evangelica-reformada dalla Cadi

Il survetsch divin festiv dil giubileum dalla reformaziun havein nus celebrau ensemen cun nos hospis

dallas pleivs catolicas dalla Cadi. Autras caschuns da celebrar survetschs divins ecumens ein sedas a Mustér ed a Breil en connex cun las jamnas d'oraziun per l'unitad dils cristifideivels. In eveniment special ei adina puspei il survetsch divin ecumen campester a Caischavedra. Sur Georg Changeth e ser Roland Just han celebrau comunablamein e quei ensemen cun pliras pleivs sco era cun il Chor dils Paslers da Domat.

En nos differents survetschs divins tgirein nus la communitad da nossa pleiv ella diaspora cun cercchels musicals per pign e grond. Uonn han ils affons presentau il teater d'advent cun il toc «Igl aungel che leva buca cantar culs auters». Duront il survetsch divin per famiglias digl 1. d'advent havein nus astgau beventar in hosp dad ina pleiv reformada en China.

La Pleiv S. Gions, il Center d'agricultura e nus sustenin vinavon ils asilants el center transitori Bellavista cun organisar sustegn el lungatg tudestg, cun cafés da sentupada e cun occurrenzas da films culturals. Ell'AUA VIVA han ins stuiu remplazar il cor dil scaldament, numnadamein la pumpa termica. Suenter bunamein 20 onns eis ei buca pli stau pusseivel da scaldar sufficien-tamein.

Igl onn 2017 ha Lisa Schmidt-Candinas terminau sia collaboraziun cun l'AUA VIVA. Da niev ha Madlen Deflorin-Spescha surpriu il secretariat e las musicistas Franziska Staehelin ed Elisabeth Weber enrameschan ils survetschs divins.

Fundaziun ecumena «Tür auf – mo vinavon»

Ina collaboraziun aviarta e constructiva cun las pleivs catolicas ella Cadi schai a nus sco pleiv refor-

mada ella diaspora zun fetg a cor. En emprema lingia succeda ina tala collaboraziun el rom dils projects dalla fundaziun «Tür auf - mo vinavon». Muort la nova lescha federala davart fundaziuns essan nus s'enscrets el register mercantil ed aschia vegni suttamess alla controlla da fundaziuns cantunala.

Logo dil giubileum dalla reformaziun en Svizra

La canorta d'affons **LUMPAZI** s'engascha ella tgira d'affons pigns, sustenend las famiglias sco era ella survegionza d'affons da scola enteifer las estructuras dil di da scola. Ella media vegnan 45-50 affons tgirai. A caschun dalla surdada dil premi da promoziun tempriva per regiuns muntagnardas svizras entras la fundaziun Pestalozzi ha nossa canorta contonschiu il secund plaz. Igl atun ha igl edifeci dall'anteriura stampa midau possessur. Samedia ha vendiu baghetg e terren a Casatec SA, Mustér. Nus engraziein a Casatec SA che nossa canorta sa restar ellas localitads existentas sco tochen dacheu.

GIUVENETGNA CADI cuntinue-scha cun sia lavur els locals da giuventetgna che sespleiga cun success en differents projects. Nunspitgadamein havein nus retschert l'abdicaziun dalla cunvegna da prestaziun entras la vischnaunca da Breil. Cuort sissu annunzian las vischnauncas da Trun e Tujetsch da sliagar il contract sin la fin digl onn 2018. En plirs discuors cun ils presidents da vischnaunca ensemen cun la cussegliaziun dil fatg dil cantun jugend.gr essan nus secunveggni da cuntinuar cun la lavur da giuventetgna sco tochen dacheu e da preparar per 2019 ina nova cunvegna da prestaziun.

Il partenadi per svilup el sid da Nigeria **MBARA OZIOMA** ei seconcentraus sin l'extensiuon dil me-naschi dalla scola professiunala MOCTECH. Cun la fin digl onn da scola 2016/17 han ils emprems scri-naris e lennaris terminau lur sco-laziun. Ils ins han anflau ina buna piazza ed auters ein sefatgs inde-pendents. Enqualin ei sedecidiu da cuntinuar cun la scolaziun pro-fessiunala. Cun l'entschatta da sco-la 2017/18 ein tuts 90 plazs da scola-ziuon ellas differentas spartas lenn-/metal/electro/computer vegni oc-cupai. La tiarza e davosa etappa da baghegiar preveda ina casa da di-mora per emprendists sco era ina cuschina cun sala da magliar (aula). Las preparativas ein sin buna via. La radunonza generala dall'uniun da fautors ha puspei inagada giu liug a Mustér. Suenter il survetsch ecumen cun sur Ozioma ella basel-gia da S. Gions ein project e svilup vegni presentai e las fatschentas statutaras vegnidadas regladas.

Ils **CAMPS CADI** cuntinue-schan cun lur lavur sco usitau. Il camp dil scalem primar ha giu liug a Riazzi-no TI ed il scalem superieur ha pas-sentau in'jamna plein eveniments a Londra.

In cordial engraziament alla supra-stonza dalla pleiv, a collaboratur e collaboraturas ed als varga 100 vo-luntaris ellas differentas grup-pas da lavur ed els projects dalla fun-daziun per lur grond engaschi e la buna collaboraziun ch'ei succe-dida en in clima aviert e construc-tiv. Medemamein in engraziel als biars fautors e sponsurs dal-la lavur dalla fundaziun. Senza quellas contribuziuns fuss quella lavur buca pusseivla. Fetg impur-tont ein ils generus sustegn's fi-nanzials da vischnauncas e pleivs dalla Cadi sco era dalla Baseldgia evangelica-reformada e dalla Baseldgia catolica dil Grischun.

Suprastonza cun collaboratur e collaboraturas dalla Pleiv evangelica-reformada Cadi

Biblioteca populara

Cun plascher mirein nus anavos sin la lavur prestada igl onn vargau. Nus essan perschuidas che la purschida dalla biblioteca contribuescha alla qualidad da viver en vischnaunca e quei dat anim a nus bibliotecaras da buca schar luc cun la lavur e cun l'animaziun alla lectura. Nossa incumbensa ei da porscher a nossa clientella ed a nossas scolars ina purschida da medias attractiva ed actuala e d'amplificar ella cuntinuadamein.

Activitads en nossa biblioteca

Era igl onn 2017 han puspei differents occurrenzas giu liug en la biblioteca ed han aschia enrihiu

statistica	2017	2016	2015
emprests	12 801	12 254	13 784
novas medias registradas	940	1 024	867
novas entradas	42	51	54
cartas da hosps	35		

la veta culturala da Mustér e con tuorn. Buca il davos ei la biblioteca era in impurtont liug da sentupada per affons da scola, carschi e mummas cun affons pigns.

Cudischs accumpognan nus mingadi e promovon il svilup digl affon. Aschia lein nus gia animar ils pli pigns alla lectura e vein perquei organisau la primavera ed igl atun l'occurrENZA da «Buchstart», e quei

per affons pigns entochen treis onns.

L'entschatta digl onn vein nus acquistau in beamer. Cun quel vein nus saviu crear ina nova attracziun per las uras da historias cun Mats, la miur; Il kino da cudischs da maletgs, nua ch'ei vegn raquintau historias cun projectar ils maletgs vid la preit, vegn apprezzaus da nos giuvens visitaders.

Igl atun vein nus astgau beneventar las scolettas sco era l'emprema e la secunda classa da Mustér e Tujetsch a caschun d'in teater da casperets en biblioteca. L'aventura dil casperet ha procurau per egl tarlischonts tier ils affons.

Ei legra nus zun fetg che la gronda part dallas scolars da Tujetsch, Medel e Mustér e da niev era ina gruppa dalla Casa Depuoz visetan regularme in nossa biblioteca. En quei liug in grond engraziel fetg a scolastas e scolasts per la buna collaboraziun.

Igl onn passau ha la Pro Juventute Cadi purschiu ensemen cun las bibliotecas dalla Cadi in abbonament da famiglia gratuit per las annadas 2012, 2013 e 2014. Las famiglias han fatg stediamein diever da quella

MBARA OZIOMA: MOCTECH immatriculaziun onn da scola 2017/18

Kino da cudischs da maletgs

purschida, aschia che quella vegn era cuntinuada igl onn 2018.

Las duas prelecziuns «Hanna la Tiroira» cun Linard Candreia (schaner 2017) e «Lanz» cul giuven autur Flurin Jecker (settember 2017) cun ragischs romontschas ein stad as interessantas e divertentas ed ein vegnid as frequentadas bein.

La collaboraziun cun Sedrun Mustér Turissem ei vegnida cuntinuada, aschia ch'ils hospes da Mustér e Sedrun che possedan ina carta da hospes astgan vinavon selegrar digl access gratuit a nossa biblioteca ed alla biblioteca digitala (www.dibiost.ch).

Durant l'jamna bibliotecara grischuna (settember 2017) vein nus lantschau la concurrenza «bookselfie». Ils participonts han giu l'incumbensa da far in selfie cun in cudisch. Dad 81 fotografias fetg originals ha la cumissiun bibliotecara lu eruiu la victura Sabrina Sgier. Ella ha gudignau in squitschader da polaroid mobil.

Naven dalla stad tochen la fin digl onn vein nus astgau beneventar ina praticanta en nies miez. Claudia Foppa Caviezel ei lundervi da re-

Il «selfie» dalla victura Sabrina Sgier

activar la biblioteca dil gimnasi dalla claustra da Mustér (GKD) ed ha aschia saviu rimnar experientschas en nossa biblioteca. Nus vein giu plascher ch'ella ei stada ina part da nies team.

Giubileum

Madleina Caminada ha astgau festivar siu giubileum da 30 onns bibliotecara. Paucs onns suenter la fundaziun igl onn 1984 eis ella entrata el survetsch dalla biblioteca. Madleina exequescha la lavur cun gronda pissiun ed engaschi. Cordial engraziament per sia preziosa collaboraziun.

Engraziament

Alla fin lein nus engraziar cordialmein a nos gronds e pigns clients. Per lur interess multifar viers la biblioteca, lur marvegliusadad enviars nossas novas medias e pils plaids affirmativs, denton era per tips ed inspiraziuns che nus prendein bugen encunter e che motiveschan adina puspei nus danovamein.

Nus engraziein alla vischnaunca purtadra da Mustér e las vischnauncas vischinontas da Tujetsch, Medel e Sumvitg pil sustegn finan-

zial dil menaschi bibliotecar che vegn la finala dabien a nossa populaziun ed als affons da scola dalla regiun.

Tgi che cala da vuler vegnir megliers, cala d'esser buns. Perquei vegnin nus vinavon a s'engaschar cun bia plascher ed elan per esser actuals, per porscher in bien survetsch sco era metter nies focus aunc pli ferm sin nossa clientella.

Surdada dil Premi Desertina

A caschun dalla seduta constitutiva dil cussegl da vischnaunca dils 13 da schaner 2017 ei il Premi Desertina vegnius surdaus suenter ina interrupziun da siat onns. Il premi da reconuschienscha ha Aluis Hosang obteniu per siu grond engaschi cultural, oravontut sco dirigent dalla Societad da musica Mustér e dil Chor baselgia Sogn Gions. En sia laudatio ha Aldo Tuor citau Arnold Spescha e Meinrad Giger che han caracterisau sco suonda il retschevider dil premi da reconuschienscha: «Aluis Hosang ei fetg musicals ed ha in fina ureglia. El ei in dirigent che ha in grond talent natural, in bien senti-

ment ed in dun sensibel dad interpretar bein ina cumposiziun. Quei ei enorm impurtont e quei senta era il cantadur ni il musicant. Tier el setracta ei buca mo da cantar ni sunar las notas screttas cun aschi paucs sbagls sco pusseivel. Aluis auda tgei ch'ei da muntada, tgei ch'ei essenzial en in'ovra musicala. Oravontut tier il cant fuorma il text ina impurtonta part d'ina canzun, d'ina ovra. Cheu ha igl Aluis il dun da buca mo cumbinar, da metter ensem il text cun la musica cumponida, mobein era il talent da communicar quei a cantadurs e musicants. El dat aschia olma allas canzuns e crescha tras quei ina tensiun che fa magari pial gaglina. E tut quei ch'el fa, fa el en survetsch dalla caussa. Buca el vul star el cen-

Il commembers dil Chor baselgia Segnas 2017

ter, igl ei buca sia finamira da realisar sesez, per el quenta adina il resultat.»

Il premi da promoziun ha Esther Hendry astgau retscheiver en num

dalla grupp da sault e moviment MOVIS. Ursin Defuns ha duront sia laudatio puntuau l'impurtonza dils MOVIS che seigien in bien exempel da colligiar persunas e vischnaucas. Cun la surdada dil premi da promoziun ha la vischnaunca vulliu undrar il grond engaschi e l'iniziativa dils MOVIS che promovon il semover e saltar oravontut da nos affons e giuvenils. Gest ozildi nua ch'il temps da semuentar vegn alla cuorta e sto savens far plaz ad autras activitads che pretendan meins movibladad, ein gruppaziuns sco ils MOVIS fetg impurtontas. Els MOVIS emprendan ils affons e giuvenils da Mustér e contuorn buca mo da restar movibels, mobein era cumpetenza persunala e sociala.

Aluis Hosang retscheiva il premi da reconuschientscha ord ils mauns dil president communal Robert Cajacob

Ursin Defuns che ha undrau la fundatura dils MOVIS, Esther Hendry

Fiasta da 100 onns Chor baselgia Segnas

La dumengia dils 27 d'uost, a caschun dalla fiasta da sogn Roc, ha il Chor baselgia Segnas festivau siu anniversari da 100 onns. In grond pievel da fiasta ha assistiu al survetsch divin edificont. Il chor ha cantau la Messa da sogn Leci dil cumponist indigen Duri Sialm. Suentar il survetsch divin ei la processiuon tradiziunala da sogn Roc semessa sin via. Las dunnas ed ils affons separticipeschan a quella e tuornan anavos sil plaz scola per retschei-

ver la benedicziun finala. Tuts presents ein stai envidai al gentar da fiasta. Duront quel han personalitads priu il plaid e gratulau al chor, denter quels ha Martin Jäger, commember dalla Regenza grischuna drizzau plaid d'engraziament all'uniun e purtau il salid dalla Regenza cantunala. La fiasta centenara ei vegnida enramada da produziuns profanas dil chor giubilont e talas dil Chor baselgia S. Gions da Mustér che ha dau honor alla fiasta e documentau la buna relaziun dallas duas uniuns. Nov commembers dil chor ein vegni honorai per lur liung engaschament per il cant sacral. Ils 32 commembers vegnan dirigi da Yvonne Flepp-Venzin tier las canzuns profanas. En baselgia dirigia Gion Tenner il chor ed Yvonne Flepp-Venzin suna l'orgla. Il chor vegn dapresent presidiaus d'Edwin Deflorin.

Il Chor baselgia Segnas ademplescha ina impurtanta funcziun culturala en vischnaunca. Ils cantadurs contan mintg'auter onn en baselgia da s. Antoni a Cavardiras la messa tier la fiasta da s. Antoni. Medemamein sepassan els si en casa da tgira PUNTREIS per delectar ils cusadents. A Segnas embelleschan els las messas dallas fiastas impurtontas e contan leu era per ils seniors dil vischinadi. Ils commembers s'entaupan duront igl unviern mintga gievgia tier in'emproma. Diferentas occasiuns socialas completeschan lur veta d'uniun. Tier quella occasiun sco viadis ordlunder ni grilladas da stad vegnan era las dunnas e famiglias dils cantadurs envidadas.

Nova uniforma per la Societad da musica Mustér

La sonda dils 20 da matg 2017 han las musicantas ed ils musicants da Mustér presentau tut loschs la nova uniforma dalla musica e dils tamburs. Igl applaus extendius dils pre-

Cusseglier guvernativ Martin Jäger gratulescha al president dil Chor baselgia Segnas, Edwin Deflorin

sents ha relatau il plascher dalla populaziun pertuccont il niev vestgiu dils commembers. La gronda preschientscha alla fiasta ha era tradiu la stema attaschonta che la Societad da musica gauda en vischnaunca. Pliras uniuns han collaborau ell'organisaziun ni al program da fiasta e la cuschina dalla claustra ha preparau in banchet culinar, il qual ha medemamein attribuiu alla bun'atmosfera dalla fiasta.

Sunar ella Societad da musica Mustér ei caussa da famiglia

La musica da Mustér exista dapi 1879. En sias retschas sunan dapresent 32 musicantas e musicants. Dirigent Aluis Hosang, sez in musicant cun gronda experientscha, ha ina gruppa homogena e tuttina dètg multifara. Ils pli giuvens van aunc a scola ed han survegniu enstagl in tchiep da mundura ina giacca che va a prau cun las mon-

L'emproma presentaziun dalla nova mundura alla tribuna e l'emproma retscha dils tamburs fa buna pareta ella nova uniforma

Vesta digl autoscala dils pumpiers

duras e stat bein als giuvens ed al-las giuvnas. La quota da dunnas ei equilibrada. Ei croda si che plirs commembers vegnan savens dalla medema famiglia. Quei ei segir in avantatg per far ils pensums da casa en cuminonza familiara. Sco bien exempel numnein cheu la famiglia Cabernard cun la mumma e las quater fegljas che sunan els differents registers. Medemamein ei l'entira famiglia da dirigent Aluis ed Olinda Hosang d'anflar ellas retschas dils musicants. Quei ein bunas premissas per igl avegnir dall'unìun. Il pievel da Mustér astga pia era el futur selegrar dallas bias producziuns da sia Societad da musica Mustér, quell'impurtonta petga culturala dil vitg.

Fiasta dil vitg 2017 – comunabel – vinavon

Suenter plirs onns d'interrupziun ei puspei vegniu festivau a Disentis/ Mustér. Dapi liung temps ha ei buca pli dau ina fiasta dil vitg, quei duei semidar naven dil 2017. Igl intent ei d'organisar tala festività mintga dus onns.

Ils 12 d'uost 2017 eis ei stau aschilunsch. Varga 30 stans cun art d'artisanadi ord la regiun ni specialitads culinaras ein vegnidadas presentadas sil plaz da scola. Avon la halla Cons entochen tier la biblioteca ha ei dau ina sort «Food Festival» cun pizzas, maluns, bunas pettas ed avon il Center da sanadad PUNTREIS han ils visitaders saviu guder tragtgas pli modernas sco «Pulled Pork» cun «Country Fries». Ina dallas pli grondas attracziuns pils varga 2000 visitaders ei segiramein la presentaziun digl autoscala dils pumpiers stada.

Naven dallas tschun dalla sera ha ei dau concerts cun musicists romontschs. In deletg musical ei la presentaziun da Pascal Gamboni staus. Denter auter ei la musica da tscheiver Las Bagordas sepresentada cun siu concert e pli tard han ils visitaders giu la caschun da saltar. Il casti da siglir dalla Viafier retica sco era reiver sils haras cun Alpventura ein stai eveniments tut specials. Al stan dils «Royals» eis ei vegniu festivau entochen baul la damaun. La fiasta dil vitg ha puschiu program per grond e pign.

Il comite d'organisaziun sa mirar anavos sin ina festività beingartegiada ed engrazia a tuts participants e visitaders per quei success. Nus selegrein sin la proxima fiasta dil vitg el 2019.

Sentupada culs Ladins dallas Dolomitas

A Mustér ha il Forum Intercultural Mustér organisau la sentupada culs Ladins dallas Dolomitas che ha giu liug sonda e dumengia, ils 9 e 10 da settember 2017. Pil forum ei quei stau in'ulteriura caschun da promover il brat cultural da gruppas d'altres minoritads.

La «**Volkstanzgruppe Gröden**» e la gruppa da cant «**Frauendreiesang mit Otto Dellago da St. Ulrich**» tgiran ils usits e la tradiziun che semuossan el cant, musica e sault popular sco cun purtar ils costums cun gronda luschezia.

L'entschatta digl arranschament ei succedida la sonda cun dus luvratoris. La gruppa da sault dil Tirol ensemen cun l'Uniun da costums Mustér han mintgamai empriu dus saults tradiziunals da lur regiun. Il Trio da cant ha exercitau ensemen

1. Concert da Pascal Gamboni
2. Produenziun dalla musica da tscheiver Las Bagordas
3. La grupp da cant «Frauendreigesang mit Otto Dellago, St. Ulrich» duront il survetsch divin
4. Participants alla sentupada culs Ladins dallas Dolomitas en halla Cons

cun scolarAs e scolastas dalla Scola da musica Surselva ils tocs musicals ch'ei han presentau la dumengia duront il survetsch divin en baselgia parochiala da S. Gions.

La dumengia sunter il survetsch divin ei in e scadin staus envidaus a gentar en halla Cons. Leu ei vegniu surviu in grondius gentar cun spisas dalla regiun dallas Dolomitas, preparaus dalla squadra dil Hotel Rhätia a Mustér e da Beno Pally cun siu feagl Ivo da Curaglia. Las gruppas han procurau per divertiment cun cant, sault e musica ed era la cultura dalla regiun dallas Dolomitas ei vegnida presentada. Dunna Barbara Gabrielli, menadra digl Uffeci cantunal per cultura e lungatgs ha purtau ils salids dalla Regenza grischuna.

La sentupada culs Ladins dallas Dolomitas ei stada in cumplein success.

Informaziuns ein d'anflar sut:
www.forum-disentis.ch

Lavur da GIUVNETETGNA CADI

Igl onn 2017 ei vargaus cun bia bias occurrenz e scuntradas ensem cun giuvenils e giuvens carschi. Denton ha quei onn era purtau enqual midada ella structura e malsegirtad pigl avegnir. La vischnaunca Breil ha visau silla fin 2017 il contract dalla cunvegna da prestaziun culla Fundaziun Tür auf – mo vinavon ch'ei responsabla per la lavur da giuvenetgna. Las vischnauncas Trun e Tujetsch han medemamein abdicau sin fin 2018, cun quei che la damonda da finanzia la

Ils menaders dils locals da giuventetgna

cumpart dalla vischnaunca da Breil ha preoccupau els. Duront diversas radunonzas e sesidas extraordinarias culs responsabels sco era alla conferenza da presidents dalla Cadi ein ins secunvegni da tschentar danovamein la damonda a tuttas vischnauncas pertuccadas, tgei ch'ein lur basegns e giavischs en viers la lavur da giuventetgna. El decuors digl'emprim mez onn dils 2018 vegn evaluau las rispostas e silsunter offeriu davart dalla fundaziun las purschidas pusseivlas. Nus sperein d'anflar vinavon ina via da mantener nossa lavur pils giuvenils e giuvens carschi ella regiun.

Ils locals da giuventetgna TALINA a Sedrun, CONS a Mustér e PISTREGN a Surrein ein mintgamai aviarts il venderdis sera per 2 tochen 3 ½ uras cun survigilonza da menaders e menadras e vegnan visitai bein. Ils scolars e las scolaras dil scalem superiur sco era giuvenils ord scola han la pusseivladad da s'entupar leu per star da cumpignia, dar giugs ni far autras activitads creativas. Ils locals vegnan bugen era duvrai per sentupadas privatas sco fiastas da natalezi ed autras occasiuns. Per giuvenils che s'engaschan tier GIUVENTETGNA CADI ei quei diever gratuit.

A Trun ei vegniu lantschau il project da pilot «Monthly event». Il post da lavur da GIUVENTETGNA CADI ha aschia possibilitau a giuvens cantaturAs e musicistAs ed ad auters artistAs da tut gener da sepresen- tar ad in publicum.

Pils giuvenils ei denter auter vegniu organisau ina sentupada sil glatsch, in'excursiun per ir a dar Paintball ed in cuors da bigliard.

Ils giuvenils han era priu part alla fiasta dil vitg a Mustér cun in stan ed ein segidai da rimnar rumians sil plaz da fiasta.

La primavera han 13 giuvenils priu part al cuors da menaders. Igl ein quei: Alissia Marino, Cedric Zanin, Dominic Giger, Dominic Huonder, Fabrizio Della Valle, Livia Carigiet, Mattias Candinas, Pirmin Tomaschett, Robin Manetsch, Samuel Wolf, Seamus Venzin, Tiago Macedo e Tizian Giger. Cordiala gratulaziun ed engraziel pigl engaschi.

Il project «halla aviarta» che vegn sustenius digl'uffeci da sanadad dil cantun Grischun purschin nus gia per la tiarza sesiun. Ils giuvenils san far sport ni dar giugs ella halla da gimnastica a Trun ni Rabius en in turnus da mintgamai duas jamnas. Robert Candinas, gerau dalla vischnaunca Sumvitg, ei dapi entgins onns commember dalla cumissiun ed ha l'entschatta 2017 surpriu il presidi. La cumissiun dalla lavur da giuventetgna secumpona dils delegai da mintga vischnaunca dalla Cadi sco suonda: Tujetsch, entschatta 2017 Renato Decurtins, silsunter Mario Hitz; Mustér, Jris Lombris; Medel, entschatta 2017 Esther Koch, silsunter Gabriel Venzin; Sumvitg, Robert Candinas; Trun, Markus Steiner (demissiunau fin 2017); Breil: Pascal Derungs (demissiunau fin 2017).

20 onns Ludoteca Mustér e contuorn

Ils 4 da november 2017 allas 10 ein la Ludoteca e la halla Cons vegnidadas aviartas. Ellas ein semtgadas per pign e grond cun giugs, spisas e bubrondas ed in quiz. Sin tribuna ein las lavurs dallas classas da Sedrun, Mustér, Rabius, Trun e Breil exponidas. In trio d'artists indigens ha rangau las bialas e variontas cumbinialas. Allas duas ei la halla bein plena. Tut che spetga cun tensiun sin la rangaziun. Sunter il plaid dalla presidenta Monique Huonder e da geraua Jris Lombris eisi finalmein aschilunsch e nus savein comunicar ils victurs ed ils premis gudignai. Sunter la rangaziun visetan biaras famiglias aunc las localitads dalla Ludoteca, smarveglian contas caussas che nus vein per dar ad emprest ed enqualin ei tut surstaus ch'ei dat aschi ina buna caussa a Mustér. Il quiz dat a nus la caschun da discuorer cun la glieud e declarar nossa purschida. Allas quater ei la fin ufficiala dallas portas aviartas e la Ludoteca sesvida plaunet. La squadra fa aunc uorden en halla ed ella Ludoteca avon che serender a casa.

Igl ei stau in'occurrenza bein preparada e gartegiada per tuts.

La primavera 2018 suonda la fiasta da giugs organisada dalla scola Mustér ensemen cun la Ludoteca Mustér e contuorn.

Tuts spetgan sin la rangaziun e teidlan cun bucca e nas

Las pettas fatgas dalla squadra ein buontad

La nova maschina da glatsch

La nova attracziun trer la tschocca

Center da sport e cultura

La suprastanza communal ha all'entschatta digl onn 2017 incaricau il biro d'architectura Aluis Huonder d'elaborar in project da sanaziun ed engrondaziun dil Center da sport e cultura (CSC). En collaboraziun cun la cumissiun da menaschi dil CSC ei vegniu sviluppu in project ch'ei vegnius presentaus ils 12 da schaner 2018 ella sala Peter Kaiser alla publicitad. Dapresent ein las autoritads communalas vid sclarrir la finanziaziun e preparar in mesadi per mauns dil cussegl da vischnaunca.

Sper quella lavur strategica ha ei dau el menaschi da mintgadi da sefatschentar cun differentas midadas e novaziuns. Il matg 2017 ha Paula Jacomet terminau igl engaschi el CSC per surprender ina nova sfida professiunala sco menadra digl uffeci da baghegiar dalla vischnaunca da Tujetsch. Cordial engraziament ad ella per la preziosa lavur prestada. Sco successura ei Olivia Decurtins vegnida engascha-

da. Ella posseda ina vasta experientscha ella sparta gastronomica, ei s'integrada bein el team dil CSC ed ei motivada da survir e cussegljar clientas e clients il meglier pusseivel.

Il cussegl da vischnaunca ha concediu en sia seduta dils 25 d'ust 2017 d'acquistar ina nova maschina da glatsch per frs. 155 000.-. La maschina veglia digl onn 1968 era gia vegnida cumprada sco occasiun e caschunava onn per onn considerablas summas da reparaturas. Cun quella decisiun ha il cussegl da vischnaunca era dau in clar signal da mantener vinavon il glatsch el CSC. La nova maschina ei en survetsch dapi ils 29 da schaner 2018 e presta buna lavur.

Plinavon ha la cumissiun CSC decidiu da porscher da niev la pusseivladad da trer tschoccas (Eisstockschiesen). Quei ei in'attracziun per giuven e vegl e pli sempel da dar che curling. Cunzun per uniuns, firmas ni famiglias ei quei in'activitad da gruppa ch'ei semplu d'organi-

sar e d'exequir. Tut il material vegn mess a disposiziun dil CSC.

Ella halla da sport ei l'illuminaziun d'urgenza vegnida remplazzada per frs. 19 000.-, aschia che las pretensiuns da segirtad ein uss ademplidas.

Duront il temps da stad ha il CSC menau il kiosk ed il plaz da grillar sper la piazza da minigolf. Cun agid da scolaras e scolaras dalla regiun che san duront lur vacanzas da scola fadgiar in pèr daners da sac vegn quei kiosk menaus. Sco liug da sentupada ei quei plaz frequentaus stediamein dad indigens e hosps ed era la stad 2018 ei ina cuntinuaziun planisada. Da miezdi vegn purschiu simplas caussas da grillar, bubrondas, dultschernems e bia autras caussas.

La carta da hosps da SMT ha carmala 2017 varga 10 000 personas el CSC che han fatg diever dallas purschidas cumpridas (minigolf, reiver, tennis, badminton). Deplorabla-mein ei igl augment dallas frequen-

zas buca semanifestaus en in augment dalla sviulta ella caffetteria. Il quen 2017 siara cun in surpli da cuosts da frs. 183 368.57. Quei ein ca. frs. 50 000.– pli pauc che previu. Il motiv pil meglier resultat ei ina controlla rigurusa da cuosts e la renunzia da far investziuns previdas pervia dil project cumplexsiv da sanaziun en planisaziun.

Sin la fin d'avrel 2018 ha il meinafatschenta actual Herbert Schmelzer abdicau la plazza. Per siu engaschi durent dus onns e miez engrazia la cumissiun dil CSC grondamein. El sa surdar in menaschi bein organisau a siu successur Gion Hosang, ch'entscheiva sia incumbensa l'entschatta avrel 2018. La cumissiun da menaschi CSC selegra d'ina buna

e fritgeivla collaboraziun cun el e spera en in bien prosperar dil CSC el proxim futur.

Sanadad

Jris Lombris, geraua sanadad ed ovras socialas
«La pli cuorta distanza denter dus carstgauns ei in surrir.»

La sanadad dils habitonts ei leu nua ch'els vivan, lavuran, habiteschan e van a scola. Igl ei il duer da mintgin da procurar che sia sanadad vegni mantenida e promovida, mo era las vischnauncas e las scolas giogan ina rolla impurtanta per la promoziun dalla sanadad e per la prevenziun.

L'influenza dallas vischnauncas e dallas scolas silla sanadad dalla populaziun ei buc mo ina incumbensa plein responsabladad per evitar malsognas, mobein gioga era ina rolla economica decisiva en connex culla reducziun dils cuosts da malsognas, cul gudogn dalla productivitat en menaschis e la finala cuagl augment dallas entradas da persunas.

Sche las vischnauncas ein sensibilisadas e motivadas da s'engaschar per la promoziun dalla sanadad e per la prevenziun, profitescha la populaziun directamein da quei.

Il tema dalla promoziun dalla sanadad e dalla prevenziun vegn gia vivius dapi onns en nossa scola «EN MOVIMENT». Ils davos onns eis el era seconcretisau en nossa vischnaunca el project Seniors-Ca che porscha a nos seniors durent igl entir onn ora caschuns per sentupadas e divertiment. La gruppa d'acti-

vitads sut l'egida da Linus Maissen ensemen cun Jürg ed Yvette Riesen en concordanza e cun agid dil personal dil Center da sanadad PUNTREIS organisescha inaga il meins in'occurrenza da different gener, referats, prelecziuns, sentupadas cun artists, visetas da kino, museums etc. Ils temas han giu in fetg bien resun e tuts participonts ein engrazievels ed incantai.

Mintga secunda gievgia san ils seniors s'annunziar per la meisa da miezdi, ina purschida fetg favoreivla da Seniors-Ca en collaboraziun cun PUNTREIS. Silsunter ei mintgamai caschun da s'entupar all'occurrenza che suonda allas duas el PUNTREIS ni inaga u l'otra era ordeifer.

Duas impurtontas purschidas pils seniors da Mustér, mo era dalla Cadi ein vegni realisai en PUNTREIS Center da sanadad. Il post d'informaziun e coordinaziun dalla vischnaunca da Mustér ed il post dalla Pro Senectute Grischun. Culla realisaziun dil post d'informaziun e coordinaziun a Mustér entras la vischnaunca da Mustér sco purtadra en concordanza cul cantun, Pro Senectute Grischun/Glion e PUNTREIS survegnan ils seniors igl'empre contact tiel post da cussegliaziun

en PUNTREIS, il center da sanadad che dat sclariment e consultaziun en tuttas damondas da vegliadegna. Mintga tiarza gievgia ei il post dalla Pro Senectute occupaus per cussegliaziun generala, gratuita e discreta. Dapi ils 20 da fenadur 2017 vegnan ellas uss aunc completadas cul post da cussegliaziun per Alzheimer. Igl onn 2017 han las persunas responsablas da quels posts saviu dar plaid e cussegl en 35 cass. Ulteriuras informaziuns ein d'anflar

Dar botscha

Gratulaziun pils giubilars entras la Societad da musica Mustér

sillas paginas d'internet dalla vischnaunca da Mustér ni dalla PUN- TREIS Center da sanadad.

Sut l'egida da Seniors-Ca vegn era purschiu in engaschi volunta-

ri per visetas e spassegiadas ed in- survetsch da transport per attempai. Tuttas informaziun da Seniors-Ca succedan el Fegl official dalla Surselva e sin la pagina d'internet www.seniors-ca.ch.

Fundaziun PUNTREIS

La regiun da planisaziun Sursassia- la ha giu sottascrit ils 9 da zercladur 2016 ina convenziun per tutcont prestaziun staziunaras per cussadentas e cussadents attempai sur liung temps.

La Fundaziun PUNTREIS ha fatg la medema convenziun cun la PUN- TREIS Center da sanadad SA ils 2 da fenadur 2013. La PUN- TREIS Center da sanadad SA meina la casa da tgira.

Il rapport annual 2017 ei publicaus en fuorma extendida sin la pagina d'internet dall'organisaziun (www.puntreis.ch)

Construcziun

Iso Mazzetta, gerau da baghegiar
«A Mustér entscheiva ina nova era.
Lein formar ensemblamein ella.»

Ervin Maissen, menader infrastruttura
«Ovras suondien plaid!»

Uffeci da baghegiar ed infrastruttura

Mutaziuns

Suenter in engaschi da strusch quarter onns ha Ludivina Petridis-Riedi bandunau igl uffeci da baghegiar sco assistenta dalla direcziun ed ei entrada ella beinmeritada pensiu. Per siu engaschi en favur da nosa cuminonza engraziein nus ad ella cordialmein. Ludivina Petridis-Riedi ei stada engaschada tier la vischnaunca en in pensum parzial da 40% entochen 60%.

La lavur digl uffeci da baghegiar ei daventada pli e pli complexa e las pretensiuns dil temps han priu in remarcabel svilup. Ils davos onns

ei la lavur s'augmentada considerablamein. Quei fatg ha giu per consequenza che differentas fatschentas ein restadas pendentas. Perquei ha la suprastanza communal decidu d'occupar igl uffeci da baghegiar cun ina secunda piazza cumpleina. Fertun ch'igl emploiau en uffeci duei sededicar principalmein allas damondas d'infrastructura e planisaziun, vegn il niev emploiau a s'occupar culs fatgs dalla polizia da baghegiar sco era cun singuls projects.

Igl emprem da settember 2017 ha Marco Tomaschett entschiet sia funcziun sco menader digl uffeci da baghegiar.

Lavurs specificas

Sper las lavurs usitadas ei igl uffeci da baghegiar ed infrastruttura s'occupaus specialmein cun suandon- tas incaricas:

- Accumpignament dallas lavurs per la sanaziun dalla Via Sogn Gions, la construcziun nova dalla via a Pardomat, il project en connex cun la sanaziun dalla Via Lucmagn sil tschancun dalla surbaghegiada Langini.
- Finiziun dallas lavurs da construcziun dalla Via Sogn Placi.
- Proceduras concernent acquist da terren e dretgs, liquidaziun da protestas en connex cun la preparaziun dalla sanaziun dalla Via Run e dalla Via Funs-Dado.
- Continuaziun dils projects seba- sond sil plan general pigl allontanament e la purificaziun dallas auas. Project da canalisaziun Cavardiras - Disla. Projects da canalisaziun en connex cun l'avertura Aletta-Funs cun Aletta Sid, Aletta Ost e la colligiazun cul quartier Crest d'Aletta. Dislocaziun dalla canalisaziun en connex

cun la realisaziun dalla surbaghegiada alla Via Veglia.

- Revisiun parziala dil plan da quartier «Vitget Crestas al Crest d'Acletta».
- Revisiun dil planda quartier cun regroupament da terren Chischliun. Procedura pil plan da quartier Disentiserhof cun regroupament da terren.
- Revisiun parziala dalla planisaziun locala. Adattaziun dalla zona da mistregn a Pignola. Correcturas dalla planisaziun locala a Sax/Sontga Catrina en connex cun la purificaziun da cunfins. Lescha communal davart habitaziuns secundaras.
- Cuntinuaziun cul project per la revisiun dalla planisaziun locala; concernent l'adattaziun dallas zonas da baghegiar, l'applicaziun dalla lescha federala davart habitaziuns secundaras arisguard baghetgs characteristics pil maletg dil liug, adattaziun dallas zonas per la protecziun dallas auas al dretg surordinau, adattar il plan da zonas cun las novas zonas da prighel, surprender il spazi d'aua per liung da flums ed uals.
- Cuntinuaziun dalla procedura d'approbaziun dalla planisaziun

locala concernent la part da far neiv cun redeger posiziuns per mauns dallas autoritads cantunals.

- Procedura per la revisiun parziala dalla planisaziun locala concernent la colligiaziun Tujetsch–Mustér.
- Accumpignar las singulas submissiuns, preparaziun dils acquisti da dretgs e terren ed accumpignar la preparaziun e la realisaziun dil rempar Val Acletta.
- Accumpignament dil project per la sanaziun dil Center da sport e cultura, preparaziun ed accumpignament dalla submissiun per la projectaziun.
- Redacziun da differentas posiziuns dalla vischnaunca da Mustér en connex cun consultaziuns concernent la planisaziun directiva e la planisaziun territoriala dil cantun Grischun.
- Accumpignament dallas lavurs en connex cun la definiziun dil spazi d'aua da flums ed uals.
- Accumpignament dallas lavurs en connex cun la definiziun detagliada dallas zonas da protecziun dall'aua.
- Different projects per l'infrastruttura, baghetgs communal etc.

– Cuntinuaziun dil project signaletica.

– Cuntinuaziun cul project pertuccont optimar la situaziun dalla purschida da loipa.

Fatgs da baghegiar

All'istanza da baghegiar ei vegniu inoltrau igl onn 2017 165 (180) damondas da baghegiar. Da quellas ein 73 (71) suttamessas alla procedura ordinaria e 92 (109) tractadas sco annunzia. Enviers igl onn 2016 ei il svilup sil sector da construcziun s'augmentaus igl onn 2017 aunc inagada considerablamein. Vischinas e vischins, mo specialmein las interpresas, astgan quintar vinavon cun in svilup remarcabel. Schegie che differentas interpresas indigenas han saviu profitar da quei svilup, savess la situaziun magari esser pli cuntenteivla quei che pertucca il risguard dallas interpresas indigenas. Las proceduras da baghegiar lain presupponer ch'il svilup actual cuntinueschi.

L'istanza da baghegiar ha tractau 5 (5) damondas per reclamas ed inscripziuns e 30 (34) damondas da principi. Ultra da quei eis ei stau necessari d'introducir en 4 (1) cass ina procedura da cuntravenziuns encunter las prescripziuns da baghegiar. In cass ei aunc pendants. En 21 (17) sedutas dalla cumissiun da baghegiar ein 216 (203) tractandas vegnidas deliberadas. Igl uffeci da baghegiar ha collaudau 8 baghetgs. Sper las fatschentas da baghegiar ha igl uffeci da baghegiar ed infrastruttura preparau 84 (73) fatschentas per la suprastanza communal. La direcziun ha tractau 129 (111) fatschentas che pertuccan directamein igl uffeci da baghegiar ed infrastruttura.

L'applicaziun dalla lescha federala e l'ordinaziun davart habitaziuns secundaras crescha novas malsegirtads ed inegalitad. Cunzun sil sector dil mistregn e commerci

Las lavurs vid il rempar en Val Acletta progredeschan

Lavur da notg en connex cun la dislocaziun dalla canalisaziun Via Veglia

ha la lescha creau sligiazions nun-pusseivlas. Fertan che hotels buca rentabels san midar ina part da lur surfatscha en habitaziuns secundaras senza restricziun, astgan auters menaschis da mistregn buca nezegiar quella pusseivladad da midar lur surfatscha da produczion en habitadis senza restricziun. Perencunter pitescha la qualitat turistica da nossa vischnaunca, perquei ch'in diember sufficient da letgs en hotels en relaziun cun l'infrastructura turistica avon maun maunca. In turissem da qualitat basegna era in diember da letgs sufficient entei fer la hotellaria. La vischnaunca ha a basa dallas prescripziuns dil dretg federal la pusseivladad da direger il svilup negativ dils letgs ella hotellaria. Perquei duei vegnir scaffiu ina lescha davart habitaziuns secundaras che regla el rom digl instru-

mentari dalla planisaziun locala la midada da surfatscha da hotel en habitaziuns secundaras. Leu nua che quei ei gjavischau, duei il pievel el rom dil plan general da formaziun saver decider, schebein ina tala midada duei succeder ni buca. Cun prevegnir che ulteriurs hotels siarien lur portas ei quei problem denton buca sligiaus. Per l'attractivitat dil vitg eis ei impurtont da mantener quels pèr menaschis gastronomic avon maun, denton era il commerci. Senza quels menaschis era necessaris pil funcziunament dil resort (en construcziun ed en mira) vegn il vitg plaun a plaun a murir. El rom dalla planisaziun locala eis ei denton impurtont da preveder mesiras co quels menaschis san vegnir susteni.

Podà che las multifaras restricziuns e prescripziuns sil sector dalla construcziun, dalla planisaziun dil territori e digl ambient pon caschunar l'impressiun che la lavur per in uffeci da baghegiar sereduceschi. Il fatg ei denton cuntrariss. Cun las prescripziuns e novas restricziuns crescha la lavur ed il basegns d'informaziun e sclariment, quei che s'effectuescha ella lavur da mintgadi digl uffeci da baghegiar e d'infrastructura ed ei denter auter era il motiv, daco che singulas fatschentas vengnan buca adina liquidadas enteifer il temps necessari. In fatg che cuntenta ni vischinas e vischins ni las autoritads.

Igl onn 2017 ha l'istanza da baghegiar concediu la prolungaziun dalla lubientscha da baghegiar pil project tenor il plan d'areal Acla da Fontauna. Il termin da quella lubientscha da baghegiar scada ils 24 da zercladur 2018. El decuors dil 2017 han ils investurs suflau veta nova el project. Il project ei vegnius surluvraus. Differentas informaziuns davart dils investurs ein vengnidas surpridas el rom dallas preparativas pil project da sanaziun e

cumpletaziun dil Center da sport e cultura.

La fin digl onn 2016 ei vegniu inoltrau in project per surbaghegiar inapli gronda parcella ella zona da mistregn a Pignola. La procedura da baghegiar ei vegnida sistida, perquei ch'il project risguarda buca las prescripziuns dil plan da quartier ed aschia era buca las prescripziuns da baghegiar. Senza ina midada dil plan da quartier sa quei project deplorablamein buca vegnir lubius. La cussegliaziun da baghegiar cun prof. Christian Wagner ei secumprovada ed il memorandum da baghegiar anfla deplorablamein pli bia interess sin palancau naziunal che communal. Las finamiras dil memorandum ein publicadas ed ei sa vegnir priu envesta da quellas sin la reit www.geo-surselva.ch.

Planisaziun locala

Suenter che votantas e votants han approbau ils 27 da november 2015 la revisiun parziala dalla planisaziun locala e la Regenza grischuna ils 5 da fenadur 2016 las parts buca dispoteivlas, ha la Regenza approbau ils 4 da fenadur 2017 la part che stat en connex culs stabiliments da far neiv enteifer il territori da skis. La lubientscha da baghegiar per quei project duess vegnir concedida el decuors digl emprem semester 2018.

Plinavon ha la Regenza approbau ils 9 da schaner 2018 la revisiun parziala dalla planisaziun locala concernent la colligiaziun dils territoris da skis da Tujetsch e Mustér. Cheu ein las proceduras progredidas aschilunsch, ch'ei duess esser pusseivel d'entscheiver primavera 2018 cun las lavurs da construcziun.

Tenor las autoritads surordinadas e la pratica dallas dertgiras duei la planisaziun locala haver cuntinuitad e stabilitad. Ils proprietaris da terren ed investurs duein saver disponer d'ina certa segirtad da pla-

Plazzal da baghegiar dil Catrina Resort

nisaziun. A Pignola ei in project buca vegnius realisaus sco previu. Consequenza ei che la vischnaunca sto suenter cuort temps puspei reveder ils plans per la zona da mistregn a Pignola. Pertuccont ina parcella sto la Regenza revegnir alla resalva concernent la colligiazion dall'enzonaziun cun l'interpressa Rhomberg Sersa. Senza quella colligiazion fuss la parcella numnada buca vegnida enzonada en zona da mistregn. Vul la vischnaunca che la Regenza entri insumma en la damonda d'enzonar definitivamein quei terren da baghegiar, sto ella surprender ella lescha da baghegiar in'artechel davart la disponibilitad digl ulteriur terren da

Plazzal da baghegiar en Val Auletta

baghegiar a Pignola. La procedura ei instradada e la fatschenta duei el decuors digl onn 2018 vegnir sutta-messa alla votaziun dil pievel. Prevedeva il conclus dalla Regenza che la surfatscha per la parcella 188 vegni cumpensada cun terren ch'il cantun metta a disposiziun, sto quella surfatscha en connex cun l'actuala revisiun vegnir cumpensada per gronda part dalla vischnaunca. Ferton che las autoritads cantunales e communalas sedattan gronda breigia d'anflar sliigiazions, ha il svilup ch'ei succedius sil sector dalla planisaziun territoriala dapi igl onn 1979 buca contonschiu in e scadin. La lescha federala davart il svilup dil

territori pretenda pils proxims ca. 15 onns sur il territori dalla Svizra in moratori da terren da baghegiar. Perquei ston tuttas enzonaziuns da terren en zona da baghegiar vegnir cumpensadas cun in'exzonaziun. Inagada dapli ein las vischnauncas ruralas ella periferia dumandadas d'exzonar en favur da territoris cun in svilup economic pli ferm.

Project per la revisiun dalla planisaziun locala

La cumissiun per la revisiun parziala dalla planisaziun locala ha entschiet cun sia lavur. La cumissiun cumpleina ha entochen la fin 2017 salvau mo treis sedutas. Denton ha ella eligiù gia baul ina grupp da lavur per inventarisar ils baghetgs d'economia en zona da baghegiar characteristics pil maletg dil liug a basa digl art. 9 dalla lescha federala davart las habitaziuns secundaras. A caschun da pliras uatgas e duas sedutas ha la grupp da lavur priu envesta dils baghetgs e resumau sias enconuschientschas en ina survesta. Cheu vegn la lavur cuntinuada ed ei vegn ad esser necessari da consultar la tgira da monuments per coordinar las lavurs cun las autoritads cantunales. Plinavon ha la cumissiun eligiù duas ulteriuras gruppas da lavur. Ina duei

sefatschentar specialmein cun la revisiun dalla lescha da baghegiar ed evtl. ulteriuras leschas concernent l'infrastructura. L'autra gruppa da lavur duei preparar in maletg empalont, definond las finamiras dalla planisaziun locala e las midadas dils plans da zonas.

Igl ei da quintar che quei project vegni a fatschentar las autoritads communalas ils proxims dus entochen treis onns. La gliesta en connex cun las differentas damondas ch'ei da sclarir ei buca vegnida pli cuorta el decuors dil temps:

- Singuls puncts contestai en connex cun la revisiun parziala actuala.
- Realisar las consequenzas dalla revisiun dalla lescha federala davart la planisaziun dil territori entrata en vigur igl 1. da matg 2014.
- Implantar la carta cun las zonas da prighel en la planisaziun locala cun rectificar las surfatschas dallas zonas da baghegiar pertuccadas.
- Implantar ils spazis d'aua per liung da flums ed uals ella planisaziun locala.
- Reveder las zonas per la protecziun dallas auas a basa dil niev concept da protecziun dallas tschaffadas d'aua.
- Ponderar la situaziun en connex cugl areal pil diever commercial dil plaunterren.
- Nezegiar il spazi che sedat ord las prescripziuns dalla lescha federala davart las habitaziuns secundaras en connex cun art. 9 (maletgs dalla cuntrada e baghetgs digns da vegnir protegi). Consequenzas digl art. 8 en connex cun la midada da hotels en habitaziuns secundaras.
- Concepziuns concernent l'aplicaziun d'implonts per la producziun d'energias regenerablas.

Per prevegnir a posiziuns precedentas senza fin eis ei a norma da quella revisiun dalla planisaziun lo-

cala necessari da conceder avunda spazi allas proceduras da participaziun. Per quei intent preveda la commissiun per la revisiun dalla planisaziun locala el decuors digl atun 2018 ina sera d'informaziun per la populaziun.

Plan directiv cantunal e regional

Enconuschentamein ston las zonas da baghegiar en Svizra vegnir redimensiunadas ed adattadas als basegns dalla planisaziun territoriala. Leu nua ch'ei ha terren da baghegiar d'avonz, sto quel vegnir exzonus en favur da quellas regiuns che disponan da memia pauc terren da baghegiar. Per saver direger quei svilup reveda il cantun il plan directiv concernent planisaziun dil territori e la politica da colonisaziun (Raumordnungspolitik und Siedlung). Quei plan duei vegnir approbaus en cuort dalla Regenza grischuna e silsunter dil Cussegl federal. Ins quenta ch'il plan sappi entrar en vigur l'entschatta 2019. Silsunter duessen midadas da zonas che risguardan las finamiras dil plan directiv buca stuer vegnir cumpensadas. Entochen ch'il Cussegl federal ha approbau il plan directiv cantunal ei la Regenza obligada da tarmetter tuttas enzonzas da niev terren da baghegiar agl uffeci federal pil svilup dil territori. Igl uffeci federal ei legitimus da contestar ils conclus dallas Regenzas cantunalas avon dertgira, sche las definiziuns federalas sil sector dalla planisaziun territoriala paran da buca esser observadas.

Ei lai presupponer che quella politica vegn inagada dapli ad ir sin donn e cuost dallas regiuns periferas e dalla muntogna. Ina politica che dat puspei inagada triev alla depopulaziun da nossas valladas. Ei vegn ad esser in dir cumbat da saver seposiziunar e sedustar pils interess viduals da nossas regiuns. Quei cunfar sin palancau federal e

specialmein cantunal vegn a pretendere che nossas regiuns siarien lur retschas e ch'interess particulars davart singulas vischnancas e personas privatas anflien per en secunda prioritad udida. Deplorablamain han aunc buca tuts fatg persenn da quei svilup. Ulteriuramein anflan specialmein las partidas politicas che sustegnan quei agir aunc adina il succuors politic davart dalla populaziun. Quei svilup dat veramein da patertgar.

Plans d'areal e da quartier

Senza targlin ha Marcus Weber nezegiau la caschun per cuntinuar cun la realisaziun da siu project Catrina Resort a Sax. La primavera 2017 ha signur Weber instradau las lavurs da construcziun cun l'emprema badelada. El decuors dalla stad ein era las ulteriuras lubientschas vegnidas concedidas. Il project per la correctura dalla Via Acletta – consequenza dil resort sco era dalla renaturalisaziun digl Ual d'Acletta – ei medemamein vegnius approbaus.

Las proceduras per la revisiun dil plan da quartier Chischliun e pil regruppament da terren Disentiserhof ein pli complexas che spitzgau. Cunzun eis ei da stizzar resp. reglar in tschuat servituds ch'ei mai vegnidas purificadas el decuors dils onns e che han oz buca vigur pli. Las lavurs sespleigan ed el decuors dalla primavera/stad 2018 duessen ils plans e documents saver vegnir exponi.

Il plan da quartier Vitget Crestas al Crest d'Acletta ha suenter ch'il project per la construcziun d'ina surbaghegiada era vegnius renviaus entras la Dertgira federala stuiu vegnir revidius ed adattaus als novs basegns dil proprietari da terren. Il plan da quartier ei vegnius approbaus ed il patrun ha gia entschiet cun las lavurs per l'avertura. La fin digl onn 2017 ein las empre-

mas damondas da baghegiar vegnidas inoltradas.

Straduns e vias cantunals

Era igl onn 2017 ha igl uffeci cantunal da construcziun bassa impundiu considerabels mieds vid la sanaziun dils straduns e dallas vias da comunicaziun en vischnaunca.

Via Sursilvana: Igl onn 2017 ha il cantun realisau la secunda etappa per la sanaziun dil stradun naven dalla Val Lumpegna – Sogn Placi entochen tier la Punt Schetga sur Disla. Primavera 2018 vegnan quelas lavurs cuntinuadas. Dasperas prepara il cantun in project per la sanaziun dil stradun denter la Val Russein e la Val Lumpegna (Stalusa) sco era davart igl intschess dalla vischnaunca da Sumvitg.

Via Lucmagn: El decuors digl onn 2017 ha il cantun cuntinuau cun la sanaziun dil stradun sin plirs tschancuns. Las lavurs en connex cun la surbaghegiada Langini ein vegnidas interruttas e buca cuntinuadas. La procedura d'expropriaziun ch'ei semussada necessaria en connex cun la correctura dalla

sbuccada Via Gonda – Via Lucmagn ei aunc adina en contractivas.

Via Cavardiras: Igl onn 2017 ha igl uffeci da construcziun bassa sanau il tschancun dalla via naven dalla punt a Brulf entochen tiel dutg sut Caprau. Per la stad 2018 duei il secund tschancun denter Brulf e la sortida da Caprau vegnir sanaus. Igl uffeci da construcziun bassa ei ulterioramein intenziunaus da sanar il tschancun naven dalla Via Raveras entochen Brulf. Il cantun ei prompts d'exequir las lavurs da manteniment tenor qualitat d'ina via da meglieraziun, sinaquei che la via sappi vegnir surdada ils proxims onns en in bien stan alla vischnaunca. Perquei ei la suprastanza communal interessada da sustener igl intent digl uffeci da construcziun bassa per la realisaziun dallas lavurs da manteniment. Ina sanaziun totala ils proxims onns sa il cantun buca metter en mira e la vischnaunca savess buca financiar ina tala sanaziun ord atgna forza.

Via Pardomat: 2017 ei vegniu realisau la cuvrida fina dalla via, aschia ch'il project per la sanaziun dalla Via Pardomat ha saviu vegnir terminaus el decuors digl atun 2017.

Mumpé Medel: Igl atun 2017 ha igl uffeci da construcziun bassa schau elaborar in project per la sanaziun dalla via, il qual duei vegnir realisau ils onns 2018 e 2019. En quei connex ei vegniu sclariu tgei parts dalla canalisaziun publica ch'ei cumpigliadas. Plinavon dat ei ulteriuras colligiazions en connex cun la sanaziun dallas lingias dil provediment d'aua. La vischnaunca ha perquei intent schau elaborar in project per la renovaziun dalla canalisaziun e la separaziun dallas auas schubras.

Vias communalas

Manteniment: Tenor il rapport dil biro d'inschignier Lutz, Schmid SA da Cuera stuess la vischnaunca quintar pils proxims 20 onns cun cuosts d'investiziun annuals en la dimensiun da mintgamai rodund frs. 1 000 000.– per la sanaziun ed il manteniment dallas vias communalas enteifer il territori da baghegiar. Sco gia menziunau dispona la vischnaunca buca dallas resursas finanzialas per investiziuns da semeiglianta dimensiun. Perquei eis ei indicau d'impunder ils mieds che stattan a disposiziun cun prudientscha. Prudientscha lai buca presupponer ch'ei duei vegnir spargnau vid la qualitat, mobein ch'ins exequescha las investiziuns cun nezegiar il meglier pusseivel las sinergias avon maun. Leu nua ch'il manteniment e las investiziuns vegnan tralascadas, vegnan quels cuosts denton a s'augmentar da maniera progressiva. Tonaton ha la vischnaunca impundiu igl onn 2017 la summa da frs. 184 876.28 pil manteniment dallas vias enteifer il territori habitau.

Via Run: La procedura per la realisaziun dalla Via Run e dalla Via Funs-Dado ei s'entardada bravamein. Ins spera da saver cuntinuar cun quella el decuors digl onn

Conducts naven dalla Via Lucmagn en direcziun Raveras

Loipa da cuorsa liunga a Fontanivas

Il muossavia a Sontga Catrina

2018, aschia che la realisaziun sa vegnir exequida 2018.

Via Sogn Placi: Il project per la sanaziun dalla via ei vegnius terminaus igl onn 2017 ed ils emprems acontos ein vegni facturai. El 2018 eis ei d'approbar il quen final e da reparter il quen final als proprietaris da terren.

Via Sogn Gions: La stad 2017 ei la curvrida fina dalla Via Sogn Gions vegnida realisada. Igl atun ha la colaudaziun giu liug. Il quen final vegn approbaus 2018 dalla suprazion, aschia ch'ils proprietaris da terren san vegnir informai davart quel ed ils quens finals reparti.

Via Cons: Cheu exista in project digl onn 2006. Sco era en auters cass ei la situaziun dalla Via Cons buca semeglierada el decuors digl onn vargau. La sanaziun dalla Via Cons el decuors dil proxims onns ei inevitabla.

Illuminaziun publica: Deplorabla-
meins ha l'istanza cumpetenta
snegau in susteniment finanzi-
al vid il remplazzament dall'illumina-
ziun publica. Naven digl uost 2017
ein tuts elements dall'illumina-
ziun publica vegni remplazzai. Igl
ei aunc restau singuls cass che
vegnan remplazzai el decuors
dall'emprema mesadad digl onn
2018. Actualmeins ei la Repower
vidlunder da

programar ils elements. Ei para
che quellas lavurs pretendien dapli
temps che supponiu.

Parcadis: Sco menziunau ha la
suprazion communal giu incarica-
u Peter Hartmann dil Biro Sauter
& Hartmann da preparar in concept
da parcar. Igl emprem sboz ei avon
maun e savess evtl. era vegnir du-
vraus en connex cun differentas
damondas concernent il center dil
Vitag che ston vegnir discussiunadas
a caschun dalla proxima revisiun
parziala dalla planisaziun locala.
El decuors digl onn 2017 ha la
vischnaunca menau atras la proce-
dura d'approbaziun pils parcadis
Center dil Vitg. El rom dalla proce-
dura ei vegniu desistiu da far diever
dils mieds legals, aschia che la
signalisaziun ed il concept d'indem-
nisaziun ein entrai en vigur. Cun la
signalisaziun ei l'obligaziun da pa-
gar il diever dils parcadis entrada
en vigur.

Sendas ed infrastruttura turistica

Manteniment da sendas: Sco usitau
ha il Club da skis prestau lavur cumi-
na per preparar il trassé dalla loipa
Cadi. Ulteriurameins han il Club da
skis, l'Uniun Viva Disentis, singulas
gruppas da giuventetgna ed entgi-
nas personas pensiunadas prestau
buna lavur en connex cul manteni-
ment dallas sendas. Ils vischins che
s'engaschan activameins pil mante-

niment dallas sendas san bien grau
per quell'occupaziun ed alla visch-
naunca possibiltescha quei enga-
schi ina migliur dalla qualitat dallas
sendas. A tuts gidonters seigi en-
graziu cordialmeins pigl engaschi
e per la buna lavur. Denton fan era
nos hosps persenn dalla lavur che
vegn prestada, aschia che nus vein
era astgau prender encunter resuns
positivs pigl engaschi supplemen-
tar en favur da nossas sendas.

Loipas: Finalmeins ha la vischnaun-
ca retschert la lubientscha da ba-
ghegiar per la correctura dallas tra-
versadas dil Rein Anterior a Brulf
e Denterreins. Grazia al project pil
providiment da Cavardiras che tra-
versa il Rein a Plaun Sut, ha la reali-
saziun da quei project saviu vegnir
spustada. Denton cuntenta la sli-
giaziun ch'il project preveda e Disla
buca. Perquei han giu liug novs di-
scuors culs uffecis involvi. La finala
han ins anflau era grazia alla tenuta
positiva digl uffeci per la natira ed
igl ambient ina sligiaziun a Plaun
Sut. Prevedentameins sa quella va-
rianta vegnir realisada el medem
mument cun las lingias da prove-
diment per Cavardiras. Denton ha il
project lubiu stuiu vegnir adattaus
e la procedura corrispuondenta leu-
tier ei instradada.

A Brulf ein ils fundaments pil niev
transit cun las rampas vegni reali-
sai igl atun 2017. L'emprema sesiun
ei secumprovada e nus sperein che

quei implont surveschi aunc biars onns als basegns dalla loipa.

A Fontanivas ha la vischnaunca fatg entginas investiziuns per possibilitar el futur ina pli semplia infrastruttura per la producziun tecnica da neiv. La purschida vegn apprezziada aschibein da hosps sco indigens. El futur eis ei necessari da megliar la situaziun da parcar. Damai che la loipa ei buca adina accessibla a Salaplauna, eis ei necessari da saver contonscher pli sempel la loipa a Fontanivas.

Inagada dapli engraziein nus cordialmein als proprietaris da terren che lain passar onn per onn lur terren cun la loipa.

Plinavon lessen nus engraziar all'organisaziun da Nordic Surselva cun siu president Flurin Maissen pil nunstunclenteivel engaschi en favur dalla Loipa Cadi (Nordic Surselva).

Il project San Gottardo (Nordic Gotthard) e Nordic Surselva (loipa Cadi) sesviluppescha buca sco giavischau. Cheu manca in tgamun ord las vischnauncas involvidas ch'empela quei project. Il sustegn davart dil cantun para dad esser verbalmein avon maun. Cheu setracta ei da realisar in'organisaziun per la

purschida actuala, ch'ensiara aschibein las vischnauncas involvidas en Nordic Surselva (Trun, Sumvitg e Mustér) e la vischnaunca da Tujetsch en in'organisaziun. Primarmein duein ils hosps mo era vischinas e vischins retrer ina purschida ord in maun.

Il project per ina colligiaziun da cuorsa liunga denter Mustér e Tujetsch ei aunc buca satraus. Fer-ton che las duas vischnauncas havessen vuliu sclarir, schebein ina realisaziun ei per raschuns dalla planisaziun territoriala in summa pusseivla, ha il cantun giavischau in rapport davart in expert da cuorsa liunga. Per quei intent ha giu liug il november 2017 in'uatga ensemen cun Hippolyt Kempf. Il rapport ufficial ei aunc buca avon maun.

Signaletica

Sistem da signalisaziun ed informaziun: Il project Signaletica progredescha buca cun la prioritad giavischada. Igl onn 2017 ei vegniu instradau il project per la realisaziun dalla Senda Desertina. La signalisaziun vegn preparada sin la sesiun da stad 2018. In problem ei la staziun nua differents interess

fruntan in sin l'auter. El decuors dalla primavera 2018 ei vegniu fixau ina seduta cun tuts involvai. Cun quella caschun duei vegnir definiu co proceder vinavon.

Baghetgs communalis

Casa da scola Cons: El rom dalla planisaziun da finanzas ha la suprazionza communal decidida da spustar la sanaziun dalla casa da scola nova (1980). Risguardond quella situaziun ha la suprazionza communal decidida da megliar la situaziun dil plaz scola. La gronda part dallas lavurs han saviu vegnir exequidas igl atun 2017. Muort l'aura vegn ei ad esser necessari da verdi-nar il plaz la primavera 2018.

Center da sport e cultura: Encon-schentamein ha la Dertgira administrativa dau raschun alla vischnaunca concernent la surdadad dallas lavurs per in project da baghegiar. Ensemen cuagl architect ha la cumissiun da baghegiar sviluppu in project che duei 2018 vegnir sut-mess allas autoritads communalas per approbaziun.

Ambient

Victor Flepp, geru ambient e segirtad
«Cul patertgar ed agir sa mintgin da nus contribuir activamein vid nies ambient, il qual ei la basa per viver.»

Aluis Cabernard, causerenera
«Per igl ambient vegn fatg massa buna lavur tier nus, mo quella ei denton mai finida.»

Canalisaziun

Il concept pigl allontanament e la purificaziun dallas auas piarsas vegn era numnaus GEP. Quei concept ensiara in tschuat informaziuns davart la reit da canalisaziun

ed ils implonts da purificaziun existents. El dat ina survesta davart la situaziun dils conducts ed ils stabiliments sil sector digl allontanament e la purificaziun dallas auas. Buca tut fa tuttina bia prescha. Ei

dat denton singuls projects che basengan da vegnir priorisai, perquei che la situaziun davart las contribuiziuns pretenda ei, ni perquei ch'igl ei pusseivel da nezegiar sinergias. Risguardond quei fatg ha la vischnaunca decidida da realisar en connex cun la construcziun dil Catrina Resort, il rempar dalla Val Acletta e la correctura dalla Via Acletta, dasperas ils conducts d'aua da pliev-gia necessaris per descargar las lincias d'aua tschuffa existents e la serenera cun menar l'aua schubra separadamein egl Ual d'Acletta. Pli-navon cun colligiar il niev quartier

al Crest d'Acletta als differents implants d'avertura e providiment. Ina part da quellas lavurs ein vegnidas realisadas igl onn 2017. La cuntinuaziun succeda igl atun 2018. Per saver recaltgar las contribuziuns messas en mira pils projects Acletta Sid ed Acletta Ost eis ei era necessari da realisar entochen la fin digl onn 2019 il project per la separaziun dallas auas a Clavaniev. Cul project da Clavaniev vegn ei ad esser pusseivel d'allontanar ina gronda cumpart d'aua schubra che flessegia oz ella serenera ed aschia optimar il menaschi a Raveras e cheutras megliegar la situaziun d'aua restonta egl Ual da Clavaniev, resp. d'Acletta.

Il 27 da november 2016 han votantas e votants concediu il credit necessari per saver realisar il project d'avertura per Cavardiras. Muort la collaboraziun cun la Repower e la Corporaziun d'aua Spina da Vin ei la colligiaziun dallas auas tschuffas da Cavardiras cun la serenera a Disla la sligiaziun favoreivla. La remarka, schebein ei seigi indicau d'investir talas summas per in vischinadi che pigiurescha dad onn tier onn e pitescha dalla depopulaziun, ei bein giustificada. Duein denton las vischnauncas suandar igl exempel da cantun e confederaziun che demuossan pli e pli pauc interess per las regions periferas? Il project da construcziun ei vegnius lubius da tuttas instanzas involvidas. Davart dil providiment electric fa il project gronda prescha. Per quei motiv han ins gia entschiet igl atun 2017 a Cavardiras cun las lavurs da construcziun. Aschi spert sco pusseivel eis ei previu da realisar la primavera 2018 la traversada dil Rein a Plaun Sut (Disla) e cuntinuar cun las lavurs.

La realisaziun dil project per la sanaziun dalla canalisaziun d'aua tschuffa sco era la separaziun

dall'aua da plievgia pils quartiers Sontget, Chischliun e Scaletta ha saviu vegnir exequida. Cheu eis ei aunc necessari da registrar ils conducts el sistem d'informaziun resp. el plan da cataster.

La stad 2017 ha la Corporaziun d'aua Las Fontaunas, Mumpé Medel realisau entginas lavurs en connex cun la renovaziun da sia reit da providiment. Igl onn 2017 ha la vischnaunca fatg neginas investiuziuns pertuccont la canalisaziun a Mumpé Medel. Igl uffeci cantunal da construcziun bassa e la vischnaunca han preparau in project per la renovaziun dalla via cantunala e la canalisaziun. Era cheu vegnan quellas lavurs a caschunar considerabels cuosts. Denton eis ei indicau da seprofitar dalla caschun cun nezegiar da maniera optimala las sinergias e cheutras reducir ils cuosts ton sco pusseivel. Cun quella caschun vegnan leu nua ch'ei fa senn las auas da drenadi e da tetg separadas, quei che vegn a s'effectuar positivamein sil pumpadi a Fontanivas e la serenera a Raveras. Cunquei che la deflussiun dall'aua dalla via vegn colligiada cun la canalisaziun dalla vischnaunca, vegn il cantun (uffeci da construcziun bassa) a separticipar en proporziun dil quantum d'aua als cuosts dalla canalisaziun. Cun la realisaziun duei vegnir entschiet el decuors dalla primavera 2018.

Igl atun ei vegniu entschiet cun las lavurs da construcziun enteifer il quartier Via Veglia. Per quei eis ei stau necessari da prender ord truchet il project per la dislocaziun dalla canalisaziun. La gronda part dallas lavurs ei succedida igl atun 2017.

Las lavurs restontas succedan el decuors dalla primavera 2018 resp. tenor svilup dalla surbaghegiada Via Veglia.

Il plan general pigl allontanament dallas auas piarsas preveda ina sanaziun dalla canalisaziun a Rave-

ras. Denter auter eis ei necessari da remplazzar la scargada dalla canalisaziun a Raveras e d'engrondir la canalisaziun naven da Raveras entochen tier la serenera. Il medemument eis ei necessari da cuntinuar cun la canalisaziun d'aua schubra naven da Raveras entochen egl Ual d'Acletta. La situaziun dalla canalisaziun ei a Raveras critica e basegna proximamein da vegnir sliigiada. Cun realisar las mesiras previdas el GEP duess quella situaziun saver vegnir megliegarada.

Serenera

Igl onn 2017 ei vegniu tractau e schubergiau alla serenera principala 531 658 m³ (549 423 m³) aua tschuffa. Las investiuziuns da sparter l'aua schubra dalla serenera han tochen oz aunc buca purtau il success giavischau. Ton alla serenera Raveras sco alla serenera Disla ein las pretensiuns digl uffeci per la natira e pigl ambient dil Grischun vegnidas ademplidas cuntenteivlamein. Il manteniment ei staus en la norma dils onns vargai, investiuziuns vegn ei a dar onn per onn per saver mantener la qualitat dils objects. Il 20 da zercladur 2017 ein ils caus-serenera dalla Surselva seradunai a Mustér/Disla. En l'ustria Fravia ei succediu la scolaziun teoretica davart la contaminaziun dils flums. La pratica ha giu liug sper il Rein. L'organisaziun ei succedida entras igl uffeci cantunal per la natira ed igl ambient.

Nus havein era gia rapportau davart il basegn da cumpletar e sanar la serenera a Raveras. Gia ein 20 onns vargai dapi la sanaziun totala dalla serenera. Che sanaziuns da pli gronda dimensiun ein buca stadas necessarias entochen ussa, plaida per la qualitat dalla survigilanza ella persuna dil cau-serenera. Cun frequentar cuntinudamein la scolaziun dispona el dallas premissas fundamentalas per sia buna lavur.

Foto dretg: Scolaziun dils caus-serenera dalla Surselva a Disentis/Mustér

Foto sut: Suoschna dils curdems da cuschna avon l'entrada dalla serenera Raveras

Entochen oz ha il menaschi dalla cascharia buca caschunau ils fastedis ch'ins veva quintau. Sco gia menziunau ein ils indrezs electronics sco era las maschinas vegnidas els onns. Il svilup sil sector da construcziun lai supponer che la serenera vegn a stuer dumignar el futur dapli. Cun descargar la serenera pli e pli dall'aua schubra – in process continuau – sa la situaziun bein vegnir meglierada. Quei mida denton nuot vid il fatg che biars indrezs tecnics ed electronics enteifer la serenera han vargau il cuoz usitau da veta.

La suprastanza communal ha per quei incaricau il biro d'inschignier Caprez da preparar a basa d'in concept da sanaziun in project da baghegiar. A basa dil project da baghegiar eis ei pusseivel d'eruir ils cuosts e las etappaziuns per la sanaziun ed evtl. engrondaziun dalla serenera a Raveras.

Dil reminent muntan 20 onns per ina serenera 7300 dis ni 175 200 uras dad esser en funcziun. Tgi che lavura di per di cun maschinas sa forsa far in maletg tgei che quei munta. En quei senn astga vegnir fatg menziun dalla buna lavur dil survegilader, il qual procura cun bia perseveranza che las installaziuns possien aunc ademplir in mument lur funcziun.

La vischnaunca ha saviu nezegiar sinergias igl onn 2016 a Madernal en connex cun la realisaziun dalla via cantunala. Muort munconza da temps eis ei denton buca stau pusseivel da continuar cun las lavurs per colligiar la serenera culs baghetgs resp. da prender en funcziun quella. Aschinavon che las vischnauncas da Mustér e Sumvitg decidan buca igl onn 2020 da rea-

lisar la serenera, ha la Regenza relaschau in scamond da baghegiar. El cass da Pardomat savessen las duas vischnauncas aunc recaltgar contribuziuns cantunalas, aschinavon che la serenera vegness realisada entochen la fin digl onn 2019 (incl. collaudaziun e serrar giu quen).

Dismessa da rumien

Ina purschida bein frequentada ei la dismessa da rumien a Raveras. Igl onn da gestiun ein suandon-tas muldas e pressas vegnidas emplenidas: 67 (88) muldas cun rufids blocconts e lenna, 18 (14) muldas da fier, 17 muldas cun rufids blocconts pressiai e 21 (20) muldas cun cartun pressiau.

Ils curdems da cuschna vegnan transportai a Realta nua ch'ei vegn produciu biogas. En tut ein 682 buots da 120 liters vegnidas emplenidas.

Curdems organics (caglias e pastg)

La vischnaunca metta bein a disposiziun ina sligaziun per dismetter

ils rufids organics, denton satisfac quella mo empau allas prescripziuns surordinadas. Per quei eis ei indicau da saver mantener il liug central cun ina survegilanza minimala. Quei fatg vegn dabien a vischnas e vischins sco purschida favoreivla. Las prescripziuns surordinadas sin quei sector ein denton vegnidas pli severas. Differents uffecis cantunals pretendan ch'ei vegni construiv seivs entuorn las piazzas da rimnada per curdems organics. Gia igl unviern 2017/2018 ha igl uffeci da catscha e pesca contactau la vischnaunca concernent la piazza da rimnada actuala a Raveras ch'ei oz da tut temps accessibla. La vischnaunca vegn a stuer tscherchar novas soluziuns per la piazza da rimnada da rufids organics a Raveras.

Santeri

Igl onn 2017 ein dils 17 (22) defuncts, 6 (6) vegni satrai ella partiziun dallas urnas, 1 (6) urna en fossas existentas e 3 (6) baras en fossas novas. 5 (2) urnas ein vegnidas

satradas enteifer la fossa commu-
nabla. Duas (2) baras ein vegnid
satradas ordeifer il santeri.

Muort la realisaziun dalla surba-
ghegiada Sut Gliendas eis ei neces-
sari da construir in niev baghetg
d'infrastructura pil santeri. La pro-
cedura da baghegiar ha giu liug ed
il cussegl da vischnaun ha conce-
diu in credit per la realisaziun. Pli-
navon ha la viafier MGB concediu
in dretg per la construcziun dil ba-
ghetg sin siu terren. La procedura
davart la damonda da baghegiar
ha saviu vegnir terminada, aschia
che quei baghetg sa vegnir reali-
saus primavera 2018.

Malauras, flums ed uals

Igl onn 2017 ei nossa regiun stada
preservada da malauras. Quei di-
spensa denton buca las autoritads

da star culs mauns a calun e sperar
ch'ei seigi vargau. Tonpli eis ei im-
purtont da restar attents. Las mida-
das da clima san haver consequen-
zas remarcablas concernent l'aura e
purtar situaziuns extremas da sca-
din gener.

Suenter ch'il project Val Acletta ei
staus approbaus davart dil cantun
e dalla confederaziun eis ei stau
da far duront igl unviern las pre-
parativas necessarias per saver en-
tscheiver la primavera a temps cun
las lavurs da construcziun. Cun
empau retard ha gl'impressari en-
tschiet il zercladur 2017 cun las la-
vurs vid l'emprema etappa. Grazia
al fatg ch'ei ha dau neginas malau-
ras da num eis ei stau pusseivel da
cuntinuar cun las lavurs senza che
quellas fussien vegnidis impedidas
entras auas grondas. Igl ei denton
buc stau pusseivel da finir quel-

las tenor program. Sper las lavurs
vid igl object 1 eis ei staus necessa-
ri da construir la punt nova sper la
staziun da val. Quellas lavurs ein ve-
gnidas a fin péz a cup sin l'entschat-
ta dalla sesiun d'unviern. La punt ei
necessaria per saver entscheiver el
decuors digl unviern 2018 cun las
lavurs vid igl object 3 senza impe-
dir igl access tier la staziun a val dal-
las pendicularas. Ulteriuramein ei
vegniu fatg preparativas a Funs en-
teifer il perimeter dalla sort 4.

Suenter che las lavurs ein finidas
vegn ei ad esser necessari da con-
trahar cugl uffeci competent davart
la fixaziun definitiva dalla zona da
prighel per liung dalla Val Acletta.

Economia

Clemens Berther, gerau agricultura
«Passenta buca tiu temps cun tschercar obstachels,
probablamein ein negins avon maun. (Franz Kafka)»

Agricoltura

Els emprems 16 onns dil niev mil-
lenni ein ils menaschis purils sviz-
zers sereduci cumplessivamein per
18 274 unitads ni annualmein 1.9%.
La gronda digren enteifer quei in-
terval ein menaschis cun la gron-
dezia da 3 – 10 hectaras. Priu tier

han persuenter ils menaschis cun la
grondezia da 30 hectaras ensiviers.

Ozildi ei l'agricultura vegnida pro-
fessionalisada e tut ils menaschis
ston spisgentar lur datas via inter-
net el sistem da datas agriportal.
Quei ei zun pretensius, mo levge-
scha l'administraziun com-
munala e cantunala.

Svilup dils menaschis purils svizzers

grondezia tenor classas	menaschis		
	2000 diember	2015 diember	2016 diember
hectaras			
0 – 1	3 609	2 247	2 205
1 – 3	4 762	3 339	3 246
3 – 5	5 393	2 719	2 606
5 – 10	13 149	7 435	7 111
10 – 15	13 812	8 342	8 057
15 – 20	11 172	7 874	7 667
20 – 25	7 244	6 295	6 201
25 – 30	4 430	4 716	4 683
30 – 40	4 168	5 322	5 360
40 – 50	1 591	2 412	2 447
50 – 70	921	1 794	1 880
70 – 100	209	572	601
> 100	77	186	199
total	70 537	53 253	52 263

**Exposiziun districtuala da
biestga a Mustér/Salaplauna**
L'exposiziun da biestga da
Sursassiala ha giu liug ils 7
da matg 2017 a Mustér/Sa-
laplauna. In comite cun re-
presentants dallas treis so-
cietads da Medel, Mustér e
Tujetsch ha prestau lavur da
detagl per quei arranscha-

ment che ha era cattau buna acco-
glientscha dalla populaziun. Cun
biebein 120 tocs biestga armenti-
va ei la participaziun stada meglie-
ra che avon dus onns, quei tenor
il president dil comite, Alfred Spe-
scha, Mustér. Ils animals, parti en
16 categorias, ein vegni giudicai da
Dario Zinsli dalla Stussavgia. Per el
ei quei stau la secunda exposiziun
sco expert. Siu pareri: «Jeu hai con-
statau in fetg bien potenzial, ora-
vontut tiels animals giuvens.» Il
punct culminont dall'exposiziun ei
l'elecziun dallas pli bialas staus. Per
quellas ha ei allura era dau premis
specials. Il premi dalla miss Sursas-
siala ei ius al menaschi puril da Gui-
do e Silvia Bucheli-Caduff a Segnas.
Els han victorisau cun l'Erba, ina
vacca dalla secunda lactaziun.

**Il campiun svizzer dils tauris deri-
va da nossa vischnaunca.**
Il taur Karlo Kamilo dalla famiglia
Pascal e Nicole Scheuber dil bein

Foto seniester: Exposiziun da biestga da Sursassiala a Salaplauna

Foto sut: Ina dallas occurrenz ch'ei vegnidas organisadas el Center sursilvan d'agricultura

clausal a Salaplauna ei ius per la secunda gada cun la plema d'aur e quei grazia alla buna tgira ed il bien quitau e grond engaschi per il beinstar dils animals en favur dall'agricultura.

La situaziun agronoma en nossa vischnaunca ei stada differenta. La vart sulegliva ha giu ca. ina quarta pli pauc fein, mo persunter han ils purs saviu raccoltar bia e bien risdiv. La primavera ei stada freida e schetga cun pouca neiv e lu pitescha la vart sulegliva in bionton pli fetg che la vart umbrivauna.

Las alps ein sedestadas 2017 fetg spert muort la pouca neiv durant gl'unviern. En ils aults ein las alps stadas plitost schetgas e freidas. L'alp Russein ha buca pituu fetg dalla situaziun meteorologica. Mo entras la neiv ch'ei vegnida gia baul il settember han las pli biaras alps stuiu descargar avon temps.

Il facit: Per l'agricultura sco era per il turissem eisi da grond avantatg sch'ei dat unviarns cun bia neiv mo igl atun munglas la neiv buca vegnir avon il november.

Meglieraziun funsila

Egl onn da gestiun 2017 ha la cumissiun da meglieraziun giu diversas sedutas ed uatgas per liquidar las pendenzas. Nus quintein cun l'approbaziun dil project da meglieraziun sin miez digl onn 2018 entras il departament cantunal d'agricultura. Quella decisiun vala sco lubientscha da baghegiar. Silsunter sa la cumissiun da meglieraziun entscheiver cun las lavurs sut la resalva che la Regenza grischuna conceda mintgamai ils credits necessaris.

Apicultura

Igl onn d'apicultura ei staus buns, ils ualers en la vischinonza dalla costa umbrivauna han giu ina raccolta onz meglier che ualers en la vischinonza dalla costa sulegliva. In motiv sa esser in onn cun pouca neiv ed ina primavera plitost schetga. Nus vein giu egl onn 2017 en vischnaunca dus cass da cuvi asch. Suenter la sanaziun ei tut stau bien. Entras quei che nus vein pulit bia apiculturs ein ils ualers era pli stedi el funs dallas vals e quei pretenda d'esser adina allerts per buca trer

neutier malsognas dad in a l'auter. Il pollen el mèl d'aviuls 2017 consista dallas suandontas flurs:

- puauas ed izuns 50%
- flur striauna 29%;
- Trifolium repens, flur treifegl 11%

Center sursilvan d'agricultura

L'uniun Center sursilvan d'agricultura s'engascha per l'agricultura locala, in turissem persistent, per ina veta culturala ella regiun e per l'educaziun d'ambient da nos affons.

L'uniun ha igl onn 2017 organisau 19 occurrenzas culturalas ed informativas per la populaziun ellas localitads a Salaplauna.

Gruppaziuns han la pussevividad da prender investa dil menaschi puril sco era dalla sennaria a Salaplauna. Da quella purschida han 2000 personas fatg diever egl onn 2017. L'uniun Center sursilvan d'agricultura ha fatg part al comite d'organisasiun dallas duas occurrenzas Surselva Classic e la fiasta dil vitg.

Academia Vivian

L'uniun Center sursilvan d'agricultura ei era responsabla pil menaschi dalla casa d'ual Academia Vivian. L'uniun organisescha era occurrenzas culturalas ed informativas. Il program «Cinema d'ual» ha giu liug la tiarza gada la stad 2017 ella Academia Vivian.

Nus vein giu questa stad per la secunda gada il program; la natira ed igl ambient. Ell'Academia Vivian han 17 occurrenzas giu liug igl onn 2017. L'Academia Vivian ei stada occupada 38 dis. Tut ensemen han bunamein 1000 personas visitau il stabiliment a Stagias.

Grond plascher fa il program «Wald-

trophy» che l'union organisescha cun las scolas da Mustér e Tujetsch, ils selviculturs e guardiacatscha digl uffeci da catscha dil Grischun. Egl onn da scola 2016/2017 ein la tiarza e quarta classa da quellas vischnancas stadas dalla partida. Duront ils tschun dis ella natira han ils ufficials numnai saviu mussar bia dalla fauna e flora. 49 affons han profitau da quei project «Waldtrophy».

Project Waldtrophy

Menaschi tecnic

Simon Cathomen, selvicultur e cau dil menaschi tecnic
*«Il mund ei perfetgs dapertut leu
 nua ch'il carstgaun tonscha buc.»*

La lavur quotidiana

Duront ils 365 dis digl onn vargau ha il menaschi tecnic prestau lavur en favur dil generaleesser. Las fins d'jamna ed ils firaus settracta quei dalla survigilonza dalla plazza da rimnada da rumians a Raveras, da schubergiar tualettas publicas e dalla controlla da canasters, deponias e rumians el vitg sco era digl areal a Fontanivas. Duront igl unviern e temps da scheltira presta il menaschi tecnic il survetsch d'unviern, il qual secumpona da stiarner sal, rumir passapei, passadis, scalas e sendas da viandar d'unviern sco

Pirmin Lombris cun la segir dad aur, il premi per la megliera nota dil cantun Grischun e principadi da Liechtenstein

era entginas vias da colligiazium e da quartier.

Mutaziuns: Pirmin Lombris ha terminau igl emprendissadi da bostger la fin zercladur cun l'excellenta nota da 5.8 sigl emprem rang. In grond engraziament per igl engaschi prestau duront ils treis onns d'emprendissadi. L'entschatta uost ha Marco Manetsch da Mumpé Medel entschiet igl emprendissadi da bostger. Il conlvrer David Krummenacher ha abdicau sia plazza cun la fin december. Sco successur ei Pirmin Lombris vegnius eligius.

Plontaziuns: Igl onn da gestiun ei vegniu plontau en nos uauls 90 plontinas. Quels plontadis sesanflan sil Crest Muntatsch ed a Stagias. Cunquei che la reparaziun dils donns caschunai dil bau-scorsa ha occupau il temps da lavur, ein buca tonstas plontinas vegnidadas plontadas.

Raccolta da lenna: Igl onn da gestiun eis ei vegniu raccoltau total 5714 m³ lenna. 770 m³ ein vegni reggiai en tocca e schauscher egl uaul. 4650 m³ lenna ha stui vegnir raccoltada en consequenza dil bau-

scorsa. 1064 m³ ein vegni pinai els tagls da tgira egl uaul da schurmetg a Runfoppa ed Aclas da Mardernal.

Fiera da lenna: Il prezi da lenna da diever ei era egl onn 2017 staus sin in nivel fetg bass. La lenna da diever ei vegnida vendida ella Valtlina. Quella ei vegnida vendida ella media per frs. 68.– /m³. Lenna da stialas ha purtau in recav da frs. 20.– /m³ e quella da brisch frs. 49.– /m³.

Projects

Egl onn 2017 han giu liug reparaturas vid la via d'ual a Runfoppa ella norma dil project da segironza e reparatura per vias d'ual. Plinavon ha giu liug ina correctura dil trassé dil drenadi a Turtengia.

Per la staziun IMIS Lumpegna ha il sistem da comunicaziun stuiu vegnir remplazzaus, perquei ch'il sistem analog funcziunescha buca pli. Da niev succeda la transmissiun dallas datas cun agid dil func mobil.

Projects collectivs e tgira digl uaul giuven: Tgiras d'ual giuven ein succedidas els uauls da Rusettas, Bovas, Cresta da Cots e Val Mala. En tut ei ina surfatscha da 1271 aras vegnida tgirada. Quei corrispunda a 13 piazzas da ballapei.

Lenna dil bau-scorsa cargada e semtgada pil viadi en Valtlina

Transport da lenna cun la suga Wyssen da Mun Su viers Runfoppa

Las investiziuns forestalas muntan igl onn da gestiun a frs. 128 614.15. Quei pertucca ils projects da reparaturas e segironza a Turtengia e Runfoppa sco era lavurs preparatorias per adattaziuns vid la via a Runfoppa sco era lavurs da planisaziun per il slargament e rinforzament dalla via d'ual Sars – Punt da Brulf. Las contribuziuns da biebein 70% per quellas investiziuns suondan la primavera 2018.

In sguard el futur

Vias d'ual: Segironza e manteniment vid infrastruttura forestala ein previ vid la via da Runfoppa. La via forestala denter Sars e la Punt da Brulf duei vegnir slargada e rinforzada per ch'ella sappi survir allas pretensiuns per transports da lenna. Cun realisar quella via savess tut la lenna dalla costa dretga dil Rein vegnir transportada directamein sil plaz da rimnada da lenna a Fontanivas.

Tagls da lenna: Tagls enteifer la tgi-ra digl uaul da schurmetg ein previ a Runfoppa ed egl uaul Sur Acla sur Madernal.

Tgira d'ual giuven: Tgiras d'ual giuven vegnan exequidas a Run Cunel, Val da Peisel e Prau Pign.

Finanzas

Model harmonisau da contabilitad 2 (HRM2)

Il quen 2017, igl emprem quen che la vischnaunca da Mustér ha menau tenor ils principis dil model harmonisau da contabilitad 2 (HRM2).

Ei setracta plinavon digl emprem quen tenor HRM2 ch'ei vegnius menaus per romontsch sursilvan. Il model harmonisau da quen 2 per las vischnauncas grischunas sebase sin la lescha da finanzas dil cantun Grischun (LFC) sco era sin l'ordinaziun da finanzas per las vischnauncas (OFV), ch'ei entradas en vigor igl 1. da schaner 2012. Cul model harmonisau da contabilitad 2 duei cunzun la trasparenza dalla situaziun dalla facultad, dalle finanzas e dil recav («true and fair view») vegnir augmentada sco era la cumparegliabladad dils quens dalle instituziuns publicas.

Il quen annual cuntegn ina bilanza, in quen da gudogn e sperdita, in quen d'investiziun, in quen davart la circulaziun dils mieds finansials e da niev in'annexa. Ell'annexa ei cunteniu:

- ils principis da presentar la contabilitad, inclusiv ils principis essenzials dalla bilanzaziun e vale-taziun
- la cumprova digl agen capital
- la survesta dalle retenziuns
- la survesta dalle partecipaziuns
- la survesta dalle garantias
- la survesta da retscheviders da gronds pagamenti
- la survesta dalla facultad finanziaria
- la survesta dalle investiziuns bilanzadas dalla facultad administrativa
- ulteriuras indicaziuns ch'ei d'impurtonza pil giudicament dalla situaziun dalla facultad,

dalle finanzas, dalla rendita, dalle obligaziuns e dalle rescas finansialas.

Adattaziun dalla bilanza

Ella bilanza vegnan las novas directives da HRM2 applicadas cun la nova valetaziun dalla bilanza dils 31 da december 2016 pigl 1. da schaner 2017. Quella nova valetaziun ei necessaria per presentar la situaziun dalla facultad, dalle finanzas e dils recavs conform allas relaziuns effectivas. Ferton che la facultad finanziaria, las retenziuns e las cusdischaziuns transitorias han stuiu vegnir valetadas da niev, ei la facultad administrativa buca vegnida adattada. Las posiziuns bilanzadas dalla facultad administrativa pils 1-1-2017 ston vegnir amortisadas linearmein el decuors da maximalmeins 12 onns.

L'adattaziun dalla bilanza pigl 1. da schaner 2017 ei succedida en collaboraziun cuagl uffeci da vischnauncas dil Grischun ed ei explicada en detagl en in rapport separau ch'ei publicaus sin la pagina d'internet www.disentis.ch sut «downloads – contabilitad». La suprastonza communal e la cumissiun da gestiun han approbau il rapport ils 23 d'october 2017 a caschun dalla tractaziun dil preventiv 2018.

Igl agen capital ei s'augmentaus pulitamein. La situaziun finanziaria sco tala sco era la situaziun dalla liquiditad dalla vischnaunca ein denton buca semidadas entras las adattaziuns dalla bilanza. La vischnaunca ei buca daventada pli reha. Igl augment digl agen capital ei d'attribuir per gronda part alla nova valetaziun dalla facultad finanziaria.

In bien quen 2017

Grazia ad ina buna disciplina tier ils cuosts e dapli recavs, cunzun tier il forestalesser e las finanzas, siara il quen 2017 cun in fetg bien cash-flow da 2,5 milliuns francs.

Suenter haver fatg pliras amortisaziuns ordinarias supplementaras dalla «facultad veglia» ell'altezia da frs. 1 572 337.49, siara il quen 2017 cun cuosts da frs. 14 975 905.53 e recavs da frs. 15 427 045.56. Il resultat dil quen da gudogn e sperdita munta aschia ad in surpli d'entradas da frs. 451 140.03. Las amortisaziuns totalas importan frs. 1 863 253.24.

Il quen d'investiziun siara cun cuosts da frs. 3 882 843.44 e recavs da frs. 1 350 345.45, pia investiziuns nettas da frs. 2 532 497.99. Las grondas investiziuns pertucan il Center da sport e cultura cun frs. 477 875.85, il traffic (vias, illuminaziun) cun frs. 488'688.80 sco era la construcziun da canalisaziuns ed il rempar en Val Acletta cun frs. 1 199 420.69.

Survesta dil preventiv 2018

Quen da gudogn e sperdita		Preventiv 2018	Preventiv 2017	Quen 2016
Recavs	frs.	14 941 997	14 723 800	15 246 760
Cuosts	frs.	14 317 604	14 059 100	15 000 615
Surpli entradas	frs.	624 393	664 700	246 145
Quen d'investiziun				
Investiziuns bruttas	frs.	8 465 400	9 306 500	1 836 438
Entradas	frs.	5 322 000	2 677 500	462 994
Investiziuns nettas	frs.	3 143 400	6 629 000	1 373 444

Preventiv 2018

Tier il preventiv 2018 setracta ei dil secund preventiv ch'ei vegnius fatgs tenor il model harmonisau da contabilitad 2 (HRM2). En cumparegliaziun cul preventiv 2017 dil quen da gudogn e sperdita croda en egl che aschibein ils cuosts sco era ils recavs s'augmentan per varga frs. 200 000.–. Quei ha d'ina vart da far cul niev model da quen (HRM2), nua che las amortisaziuns vegnan fatgas linearmein. Da l'otra vart cuntegn il preventiv 2018 dapli cuosts e recavs en connex culs donns d'uaul entras il bau-scorsa ed in augment tiels cuosts da personal. Igl onn 2018 ein previdas investiziuns bruttas da bunamein 8,5 milliuns francs. Oravontut entras las contribuziuns da privats, cantun e confederaziun per segirar la Val Acletta e dislocar la Via Acletta sedattan la finala investiziuns nettas da biebein 3.1 milliuns francs.

Ils 16 da november 2017 ha il cussegl da vischnaunca approbau il preventiv 2018 che siara tier il quen da gudogn e sperdita cun in surpli d'entradas da frs. 624 393.– e tier il quen d'investiziun cun expensas nettas da frs. 3 143 400.–. Cun preveder amortisaziuns da frs. 640 304.– e prelevaziuns ord finanziaziuns specialas da frs. 241 697.– resulta in cashflow dad 1,02 milliuns francs. Dallas investiziuns nettas da rodund 3,14 milliuns francs pertucan rodund frs. 730 000.– las vias cantunalas e communalas ed 1,7 milliuns francs la dismessa e

purificaziun dall'aua (canalisaziuns e sereneras). Per projects forestals (stretg Faltscharidas, plantaziuns e lavineras en Val Clavaniev sco era il slargament e rinforzament dalla via d'uaul Brulf – Fontanivas) ei previu d'investir netto frs. 411 000.–.

Engraziament

Senza igl engaschi da numerusas personas per il beinstar general, sa ina societad buca prosperar. En num dalla suprastonza communal admettein nus in resentiu Dieus paghi a tuttas personas ch'ein s'engaschadas en favur dalla vischnaunca. In special engraziament a tuts mandataris per lur grond engaschi. Bugen quintein nus vinavon cul sustegn dalla cuminonza per saver sli-giar la numerusas sfidas.

Suprastonza communal
Disentis/Mustér

Il president: *Robert Cajacob*

Il canzlist: *Andri Hendry*

Quen 2017

Survesta situaziun finanziaria

	Quen 2017	Preventiv 2017	Quen 2016
1 Quen da gudogn e sperdita			
Cuosts	14 975 905.53	14 440 000	15 000 614.99
Recavs	15 427 045.56	14 723 800	15 246 760.34
Surpli recavs	451 140.03	283 800	246 145.35
2 Quen d'investiziun			
Investiziuns	3 882 843.44	9 473 500	1 836 438.49
Entradas investiziuns	1 350 345.45	2 677 500	462 993.95
Investiziuns nettas	2 532 497.99	6 796 000	1 373 444.54
3 Finanziaziun			
Surpli recavs quen da gudogn e sperdita	451 140.03	283 800	246 145.35
Prelevaziun ord finanziaziuns specialas	-33 926.60	-297 900	-41 337.55
Amortisaziuns facultad administrativa	1 863 253.24	880 900	567 203.48
Amortisaziuns supplementaras	0.00	0	1 985 033.49
Deposit en finanziaziuns specialas	223 070.88	2 400	21 262.27
Atgna finanziaziun (cashflow)	2 503 537.55	869 200	2 775 739.59
Investiziuns nettas	2 532 497.99	6 796 000	1 373 444.54
Avanzament da finanziaziun	-28 960.44	-5 926 800	1 402 295.05
Grad d'atgna finanziaziun	98.86%	12.79%	202.29%
4 Deivets a miez e liung termin			
Emprests	8 000 000.00	13 926 800	8 000 000.00
5 Cefras indicativas			
Atgna finanziaziun (cashflow)	2 503 537.55	869 200	2 775 739.59
Deivet net absolut	764 016.44	6 661 856	735 056.00
Deivet net per habitont (2139)	357.18	3 114	343.64
Grad d'atgna finanziaziun	98.86%	12.79%	202.29%
Quota d'atgna finanziaziun	17.47%	6.37%	19.90%
Quota dil survetsch da capital	13.58%	7.26%	18.73%
Quota da debitaziun dil tscheins	0.57%	0.81%	0.70%

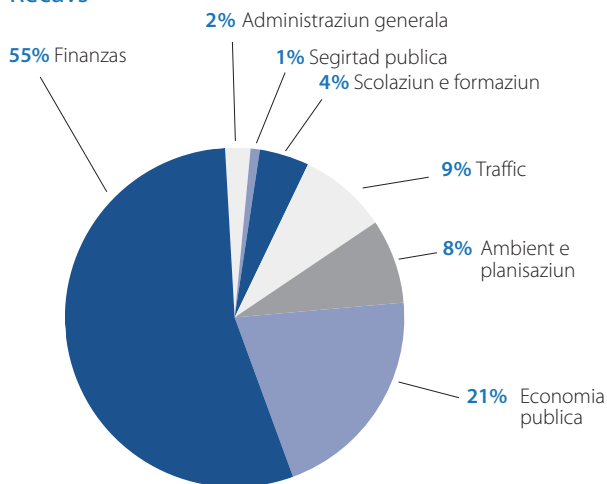
Mussament da gudogn e sperdita graduau

	Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
Cuosts da menaschi						
30 Cuosts da personal	4 536 033.55		4 663 100		4 521 484.30	
31 Cuosts da material ed ulteriurs cuosts da menaschi	3 909 923.17		4 169 000		3 403 943.92	
33 Amortisaziuns facultad administrativa	1 863 253.24		880 900		2 552 236.97	
35 Deposits en fondos e finanziaziuns specialas	223 070.88		2 400		21 262.27	
36 Cuosts da transfers	3 254 511.84		3 538 400		3 298 268.50	
37 Contribuziuns transitorias	–		–		11 455.00	
Recavs da menaschi						
40 Recav fiscal		7 349 253.03		7 060 000		7 543 287.35
41 Regals e concessiuns		1 567 415.70		1 621 700		1 600 760.95
42 Indemnsiazziuns		3 182 044.13		2 646 100		2 899 281.27
43 Differents recavs		19 925.55		140 000		32 450.00
45 Prelevaziun da fondos e finanziaziuns specialas		33 926.60		297 900		41 337.55
46 Indemnsiazziun dalla communitad publica		1 751 945.00		1 417 800		1 674 420.12
47 Contribuziuns transitorias		–		–		11 439.00
Resultat dall'actividad da menaschi	117 717.33		-70 300		-5 674.72	
Finanziaziun						
34 Cuosts finanziaals	89 783.05		116 300		112 063.77	
44 Recav finanziaal		423 205.75		470 400		166 504.10
Resultat da finanziaziun	333 422.70		354 100		54 440.33	
Resultat extraordinari						
38 Cuosts extraordinaris	–		–		–	
48 Recav extraordinari		–		–		197 379.74
Resultat extraordinari	–		–		197 379.74	
Resumaziun						
Resultat dall'actividad da menaschi		117 717.33		-70 300		-5 674.72
Resultat da finanziaziun		333 422.70		354 100		54 440.33
Resultat operativ	451 140.03		283 800		48 765.61	
Resultat operativ		451 140.03		283 800		48 765.61
Resultat extraordinari		–		–		197 379.74
Resultat total quen da gudogn e sperdita	451 140.03		283 800		246 145.35	
Scuntradas internas						
39 Scuntraziuns internas cuosts	1 099 329.80		1 069 900		1 079 900.26	
49 Scuntraziuns internas recavs		1 099 329.80		1 069 900		1 079 900.26

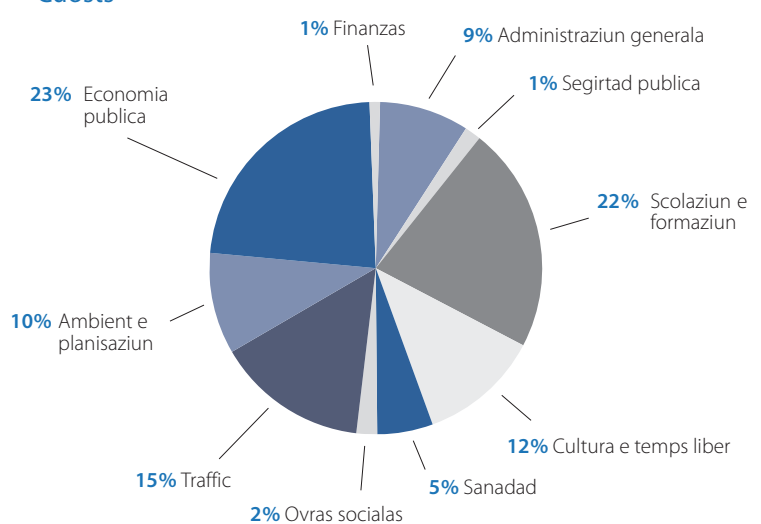
Quen da gudogn e sperdita

Survesta tenor funcziuns	Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
0 Administraziun generala	1 302 920.32	371 420.53	1 337 600	334 000	1 208 592.22	329 500.22
Cuosts netto		931 499.79		1 003 600		879 092.00
1 Segirtad publica	237 902.50	135 444.45	277 800	141 800	207 072.92	146 612.20
Cuosts netto		102 458.05		136 000		60 460.72
2 Scolaziun e formaziun	3 290 365.94	663 021.30	3 498 700	612 800	3 215 659.49	664 876.35
Cuosts netto		2 627 344.64		2 885 900		2 550 783.14
3 Cultura e temps liber	1 762 809.38	15 643.00	738 500	15 500	664 236.97	15 728.00
Cuosts netto		1 747 166.38		723 000		648 508.97
4 Sanadad	810 304.25	37 790.65	955 100	42 000	823 022.60	31 576.65
Cuosts netto		772 513.60		913 100		791 445.95
5 Ovras socialas	302 204.35	14 045.20	329 100	15 000	299 680.78	26 327.95
Cuosts netto		288 159.15		314 100		273 352.83
6 Traffic	2 206 386.04	1 302 596.85	2 214 700	1 252 800	1 979 327.78	1 232 026.13
Cuosts netto		903 789.19		961 900		747 301.65
7 Ambient e planisaziun	1 477 031.26	1 240 797.20	1 710 000	1 451 100	1 338 618.95	1 193 413.97
Cuosts netto		236 234.06		258 900		145 204.98
8 Economia publica	3 433 231.63	3 209 208.35	3 197 300	2 510 800	3 091 815.03	2 937 033.28
Cuosts netto		224 023.28		686 500		154 781.75
9 Finanzas	152 749.86	8 437 078.03	181 200	8 348 000	2 172 588.25	8 669 665.59
Recavs netto	8 284 328.17		8 166 800		6 497 077.34	
Total cuosts	14 975 905.53		14 440 000		15 000 614.99	
Total recavs		15 427 045.56		14 723 800		15 246 760.34
Surpli recavs		451 140.03		283 800		246 145.35

Recavs

Cuosts

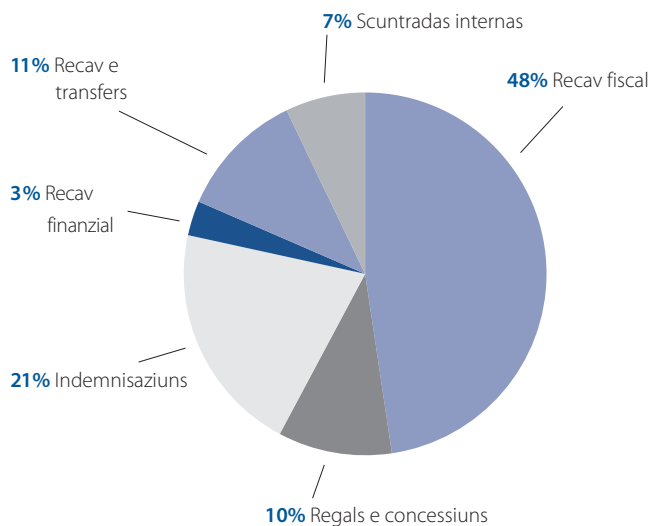

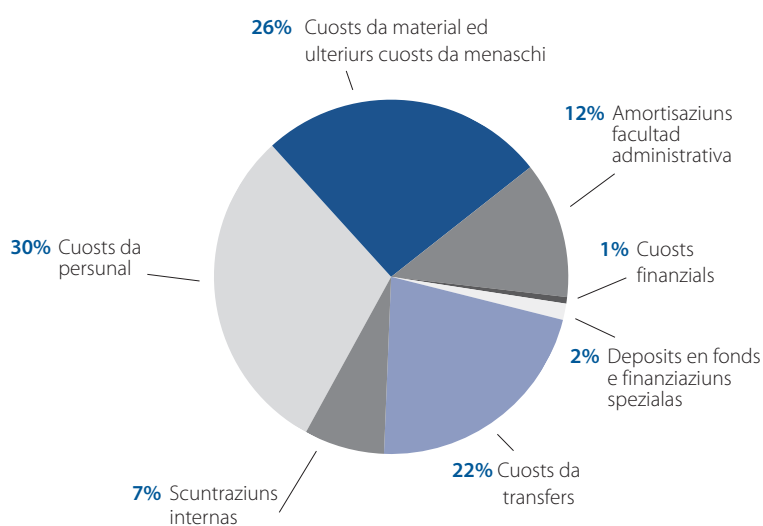
Quen da gudogn e sperdita

Survesta tenor gruppas da materia	Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
3 Cuosts	14 975 905.53		14 440 000		15 000 614.99	
30 Cuosts da personal	4 536 033.55		4 663 100		4 521 484.30	
31 Cuosts da material ed ulteriurs cuosts da menaschi	3 909 923.17		4 169 000		3 403 943.92	
33 Amortisaziuns facultad administrativa	1 863 253.24		880 900		2 552 236.97	
34 Cuosts finansials	89 783.05		116 300		112 063.77	
35 Deposits en fondos e finanziaziuns specialas	223 070.88		2 400		21 262.27	
36 Cuosts da transfers	3 254 511.84		3 538 400		3 298 268.50	
37 Contribuziuns transitorias					11 455.00	
39 Scuntraziuns internas	1 099 329.80		1 069 900		1 079 900.26	
4 Recavs	15 427 045.56		14 723 800		15 246 760.34	
40 Recav fiscal		7 349 253.03		7 060 000		7 543 287.35
41 Regals e concessiuns		1 567 415.70		1 621 700		1 600 760.95
42 Indemisaziuns		3 182 044.13		2 646 100		2 899 281.27
43 Differents recavs		19 925.55		140 000		32 450.00
44 Recav finanzia		423 205.75		470 400		166 504.10
45 Prelevaziuns da fondos e finanziaziuns specialas		33 926.60		297 900		41 337.55
46 Recav da transfers		1 751 945.00		1 417 800		1 674 420.12
47 Contribuziuns transitorias				0		11 439.00
48 Recav extraordinari						197 379.74
49 Scuntraziuns internas		1 099 329.80		1 069 900		1 079 900.26
Surpli recavs	451 140.03		283 800		246 145.35	

Recavs

Cuosts

Quen da gudogn e sperdita		Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
Conto	Structurau tenor funcziuns	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
	Total	14 975 905.53	15 427 045.56	14 440 000	14 723 800	15 000 614.99	15 246 760.34
	Netto recavs	451 140.03		283 800		246 145.35	
0	Administraziun generala	1 302 920.32	371 420.53	1 337 600	334 000	1 208 592.22	329 500.22
01	Legislativa ed executiva	291 558.41	2 000.00	314 000	2 500	299 956.25	7 500.00
0110	Legislativa	92 334.21		105 000		87 812.90	
0120	Executiva	199 224.20	2 000.00	209 000	2 500	212 143.35	7 500.00
02	Survetschs generals	1 011 361.91	369 420.53	1 023 600	331 500	908 635.97	322 000.22
0210	Administraziun communal	740 108.12	253 928.53	771 700	239 700	670 111.79	229 175.64
0220	Uffeci da baghegiar ed infrastruttura	235 802.65	109 572.00	212 900	86 300	207 156.50	87 064.58
0290	Casa communal	35 451.14	5 920.00	39 000	5 500	31 367.68	5 760.00
1	Segirtad publica	237 902.50	135 444.45	277 800	141 800	207 072.92	146 612.20
11	Segirtad publica	13 926.45	4 736.00	24 500	6 000	11 259.25	9 000.00
1110	Polizia communal	13 926.45	4 736.00	24 500	6 000	11 259.25	9 000.00
14	Dretg general	34 798.75	22 899.05	36 300	25 000	39 238.09	25 815.45
15	Pumpiers	149 136.80	83 640.00	168 800	90 000	101 671.26	87 450.00
16	Defensiun	40 040.50	24 169.40	48 200	20 800	54 904.32	24 346.75
1610	Defensiun militar	4 021.50	–	4 100	–	2 021.60	–
1620	Defensiun civila generala	36 019.00	24 169.40	44 100	20 800	52 882.72	24 346.75
2	Scolaziun e formaziun	3 290 365.94	663 021.30	3 498 700	612 800	3 215 659.49	664 876.35
21	Scola obligatoria	3 031 646.24	663 021.30	3 237 800	612 800	2 918 579.17	664 876.35
2110	Scoletta	246 549.18	49 024.75	259 700	53 100	213 342.90	45 508.75
2120	Scola primara	1 004 548.82	169 086.85	1 066 200	154 600	1 000 889.29	237 238.45
2130	Scola superiura	991 226.06	288 798.85	1 021 500	258 500	1 036 000.86	237 017.80
2170	Baghetgs da scola e halla Cons	380 503.18	27 011.45	436 700	21 000	273 305.77	22 022.25
2180	Tgira d'affons duront il di	15 851.00	4 968.60	15 500	3 000	7 171.75	–
2190	Direcziun ed administraziun da scola	119 277.85	52 110.60	162 800	52 500	116 675.70	65 026.20
2192	Ulteriu scola populara	273 690.15	72 020.20	275 400	70 100	271 192.90	58 062.90
22	Scolaziun speciala	88 853.40	–	90 400	–	202 611.57	–
25	Scolas da formaziun generala	169 866.30	–	170 500	–	94 468.75	–
2510	Scola gimnasiala	169 866.30	–	170 500	–	94 468.75	–
3	Cultura e temps liber	1 762 809.38	15 643.00	738 500	15 500	664 236.97	15 728.00
32	Cultura, ulteriu	198 832.00	15 643.00	240 900	15 500	171 521.35	15 728.00
3210	Biblioteca populara Mustér e contuorn	48 392.35	15 643.00	48 200	15 500	47 358.25	15 728.00
3290	Cultura, ulteriu	150 439.65	–	192 700	–	124 163.10	–
34	Sport e temps liber	1 543 745.33	–	480 300	–	492 482.47	–
3410	Sport	83 320.00	–	85 000	–	84 640.00	–
3411	Center da sport e cultura	1 460 425.33	–	395 300	–	407 842.47	–
35	Baselgias e capluttas	20 232.05	–	17 300	–	233.15	–

Quen da gudogn e sperdita

Conto	Structurau tenor funcziuns	Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
4	Sanadad	810 304.25	37 790.65	955 100	42 000	823 022.60	31 576.65
41	Spitals e tgira d'attempai	689 242.40	–	836 000	–	701 956.85	–
4110	Spitals	228 619.15	–	276 000	–	218 513.80	–
4120	Tgira d'attempai	460 623.25	–	560 000	–	483 443.05	–
42	Tgira ambulonta	74 803.00	–	62 600	–	75 196.55	–
43	Prevenziun da sanadad	46 258.85	37 790.65	56 500	42 000	45 869.20	31 576.65
4330	Survetsch da sanadad en scola	46 258.85	37 790.65	56 500	42 000	45 869.20	31 576.65
5	Ovras socialas	302 204.35	14 045.20	329 100	15 000	299 680.78	26 327.95
54	Famiglia e giuventetgna	32 309.00	–	30 600	–	33 612.85	–
5451	Tgira d'affons e canortas	32 309.00	–	30 600	–	33 612.85	–
57	Agid social e fatgs d'asil	269 895.35	14 045.20	298 500	15 000	266 067.93	26 327.95
5720	Susteniments economics	130 580.10	4 881.85	164 000	10 000	155 091.95	20 519.90
5790	Divers susteniments	139 315.25	9 163.35	134 500	5 000	110 975.98	5 808.05
6	Traffic	2 206 386.04	1 302 596.85	2 214 700	1 252 800	1 979 327.78	1 232 026.13
61	Traffic sin via	2 204 277.14	1 302 596.85	2 209 600	1 252 800	1 974 666.02	1 232 026.13
6150	Vias communalas	963 797.59	91 950.25	938 600	64 000	809 157.75	66 928.95
6190	Menaschi tecnic	1 240 479.55	1 210 646.60	1 271 000	1 188 800	1 165 508.27	1 165 097.18
62	Traffic public	2 108.90	–	5 100	–	4 661.76	–
6220	Traffic regional	2 108.90	–	5 100	–	4 661.76	–
7	Ambient e planisaziun	1 477 031.26	1 240 797.20	1 710 000	1 451 100	1 338 618.95	1 193 413.97
71	Provediment d'aua	1 680.00	–	11 000	–	9 720.00	–
72	Dismessa e purificaziun dall'aua	702 170.50	702 170.50	873 100	873 100	710 269.29	710 269.29
73	Economisaziun da rumien	446 025.45	437 729.45	504 000	489 300	445 537.32	438 435.78
7300	Economisaziun da rumien generala	13 406.80	5 110.80	18 200	3 500	12 519.84	5 418.30
7301	Dismessa da rumien	432 618.65	432 618.65	485 800	485 800	433 017.48	433 017.48
74	Rempars e punts	11 018.80	–	54 500	–	45 311.72	–
77	Ulteriur schurmetg dalla natira	121 923.50	32 042.00	108 500	27 700	49 721.13	11 700.00
7710	Santeri e sepulturas	121 923.50	32 042.00	108 500	27 700	49 721.13	11 700.00
79	Planisaziun dil territori	194 213.01	68 855.25	158 900	61 000	78 059.49	33 008.90
8	Economia publica	3 433 231.63	3 209 208.35	3 197 300	2 510 800	3 091 815.03	2 937 033.28
81	Agricultura	40 371.53	4 879.00	135 800	5 200	44 863.66	16 362.00
82	Forestalessers	1 450 731.80	1 402 013.40	855 900	587 300	989 611.74	1 014 307.18
8201	Uaul da schurmetg	905 597.93	1 008 695.05	563 000	538 000	782 352.55	955 510.83
8203	Uaul d'economia	168 674.35	81 333.75	14 700	10 500	–	–
8205	Vias d'uaul	136 308.65	–	142 000	–	148 023.94	–
8250	Forestalessers, divers	240 150.87	311 984.60	136 200	38 800	59 235.25	58 796.35

Quen da gudogn e sperdita

Conto	Structurau tenor funcziuns	Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
84	Turissem	1 484 119.84	1 146 940.25	1 578 300	1 160 000	1 427 413.90	1 142 846.10
85	Mistregn e commerci	58 788.37	2 551.00	70 800	4 000	47 202.83	2 479.00
87	Energia	399 220.09	652 824.70	556 500	754 300	582 722.90	761 039.00
8712	Provediment e commerci d'energia	399 220.09	652 824.70	556 500	754 300	582 722.90	761 039.00
9	Finanzas	152 749.86	8 437 078.03	181 200	8 348 000	2 172 588.25	8 669 665.59
91	Taglias	33 836.46	6 137 012.78	55 000	5 900 000	52 482.01	6 400 441.25
9100	Taglias communalas generalas	33 836.46	4 861 434.88	55 000	4 710 000	52 482.01	4 781 519.50
9101	Taglias specialas	-	1 275 577.90	-	1 190 000	-	1 618 921.75
93	Ulivaziun da finanzas e grevezas	88.10	274 766.00	-	290 200	2 265.95	260 030.00
95	Recav da participaziuns	14 696.75	1 567 415.70	2 400	1 621 700	2 567.45	1 798 140.69
9500	Recav da participaziuns	2 370.00	7 640.00	2 400	6 900	2 567.45	7 984.85
9505	Recav da concessiuns e participaziuns	12 326.75	1 559 775.70	-	1 614 800	-	1 790 155.84
96	Administraziun dalla facultad e dils deivets	104 128.55	457 883.55	123 800	536 100	2 115 272.84	211 053.65
9610	Recav da facultad e tscheins	88 417.35	371 029.00	115 500	456 600	110 206.77	122 433.05
9630	Immobiliis dalla facultad finanziaria	15 711.20	86 854.55	8 300	79 500	20 032.58	88 620.60
9690	Facultad finanziaria, ulteriur	-	-	-	-	1 985 033.49	-

Il quen detagliu ei publicaus sin la pagina d'internet www.disentis.ch sut «downloads – contabilitad» ni sa vegnir retratgs tier l'administraziun communal.

Quen d'investiziun		Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
Survesta tenor funcziuns							
2	Scolaziun e formaziun			450 000			
	Cuosts netto				450 000		
3	Cultura e temps liber	587 987.45		686 500		670 450.90	
	Cuosts netto		587 987.45		686 500		670 450.90
6	Traffic	551 136.35	62 447.55	2 217 000	988 000	664 881.70	64 802.40
	Cuosts netto		488 688.80		1 229 000		600 079.30
7	Ambient e planisaziun	2 449 648.74	1 285 397.90	5 329 000	1 277 500	398 762.59	258 000.55
	Cuosts netto		1 164 250.84		4 051 500		140 762.04
8	Economia publica	294 070.90	2 500.00	791 000	412 000	102 343.30	140 191.00
	Cuosts netto		291 570.90		379 000		
	Recavs netto					37 847.70	
9	Finanzas						
	Cuosts netto						
	Investiziuns bruttas	3 882 843.44		9 473 500.00		1 836 438.49	
	Contribuziuns e subvenziuns		1 350 345.45		2 677 500		462 993.95
	Investiziuns nettas		2 532 497.99		6 796 000		1 373 444.54

Quen d'investiziun		Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
		Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
Survesta tenor gruppas da materia							
5	Cuosts	3 882 843.44		9 473 500		1 836 438.49	
50	Beins d'investiziun materials facultad administrativa	3 675 530.89		8 288 500		1 708 251.49	
51	Investiziuns a quen da tiarzas personas	107 312.55		1 085 000		25 687.00	
52	Beins d'investiziun immaterials					2 500.00	
55	Participaziuns	100 000.00		100 000		100 000.00	
58	Investiziuns extraordinarias						
6	Recavs		1 350 345.45		2 677 500		462 993.95
61	Restituziuns		2 500.00		279 000		0.00
63	Contribuziuns pigl agen quen		1 347 845.45		2 398 500		462 993.95
	Investiziuns nettas		2 532 497.99		6 796 000		1 373 444.54

Quen d'investiziun		Quen 2017		Preventiv 2017		Quen 2016	
Conto	Structurau tenor funcziuns	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs	Cuosts	Recavs
	Total	3 882 843.44	1 350 345.45	9 473 500	2 677 500	1 836 438.49	462 993.95
	Netto cuosts		2 532 497.99		6 796 000		1 373 444.54
2	Scolaziun e formaziun	-	-	450 000	-	-	-
21	Scola obligatoria	-	-	450 000	-	-	-
2170	Baghetgs da scola e halla Cons	-	-	450 000	-	-	-
3	Cultura e temps liber	587 987.45	-	686 500	-	670 450.90	-
32	Cultura, ulteriur	10 111.60	-	80 000	-	43 667.80	-
34	Center da sport e cultura	477 875.85	-	506 500	-	526 783.10	-
35	Baselgias e capluttas	100 000.00	-	100 000	-	100 000.00	-
6	Traffic	551 136.35	62 447.55	2 217 000	988 000	664 881.70	64 802.40
61	Traffic sin via	551 136.35	62 447.55	2 217 000	988 000	664 881.70	64 802.40
6130	Vias cantunalas	107 312.55	-	1 085 000	740 000	25 687.00	-
6150	Vias communalas	352 207.80	62 447.55	852 000	248 000	639 194.70	64 802.40
6190	Menaschi tecnic	91 616.00	-	280 000	-	-	-
7	Ambient e planisaziun	2 449 648.74	1 285 397.90	5 329 000	1 277 500	398 762.59	258 000.55
72	Dismessa e purificaziun dall'aua	489 448.85	524 618.70	2 314 000	370 000	114 464.55	258 000.55
74	Rempars e punts	1 960 199.89	760 779.20	3 000 000	907 500	186 957.80	-
77	Ulteriur schurmetg dalla natira	-	-	15 000	-	97 340.24	-
7790	Ulteriuras immissiuns	-	-	15 000	-	97 340.24	-
8	Economia publica	294 070.90	2 500.00	791 000	412 000	102 343.30	140 191.00
81	Agricoltura	7 778.90	-	150 000	-	32 790.30	-
82	Forestalessar	128 614.15	-	205 000	133 000	67 053.00	140 191.00
84	Turissem	157 677.85	2 500.00	436 000	279 000	-	-
87	Energia	-	-	-	-	2 500.00	-
8710	Electricidad	-	-	-	-	2 500.00	-

Quen dalla circulaziun dils mieds finansials 2017

Actividad operativa (calculaziun indirecta)		Conto	Summa en frs.	
Resultat dil quen da gudogn e sperdita (sperdita -, gudogn +)		9000, 9001	451 140.03	
+ Amortisaziuns facultad administrativa		33x	1 863 253.24	
+ Rectificaziuns negativas dalla valur (svaletaziuns) investiziuns finansialas FF (gruppas 102 + 107)		3440	0.00	
+ Rectificaziuns negativas dalla valur (svaletaziuns) investiziuns materialas FF (gruppa 108)		3441	0.00	
+ Deposit en fonds e finanziaziuns specialas		35	223 070.88	
+ Rectificaziun dalla valur emprests facultad administrativa		364	0.00	
+ Rectificaziun dalla valur participaziuns facultad administrativa		365	0.00	
+ Amortisaziuns contribuziuns d'investiziun facultad administrativa		366	0.00	
+ Amortisaziuns supplementaras facultad administrativa		383	0.00	
+ Amortisaziuns supplementaras emprests, participaziuns, contribuziuns d'investiziun FA		387	0.00	
+ Amortisaziun deficit da bilanza		388	0.00	
+ Deposits egl agen capital (prefinanziaziuns)		389	0.00	
- Rectificaziuns positivass dalla valur investiziuns finansialas FF (gruppas 102 + 107)		4440	0.00	
- Rectificaziuns positivass dalla valur investiziuns materialas FF (gruppa 108)		4443	0.00	
- Revaletaziun facultad administrativa		4490	0.00	
- Prelevaziuns da fonds e finanziaziuns specialas		45	-33 926.60	
- Sligiamet amortisaziuns supplementaras		483, 487	0.00	
- Prelevaziuns digl agen capital (prefinanziaziuns)		489	0.00	
- Augment / + Reducziun pretensiuns		101	-1 183 618.33	
- Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen da gudogn e sperdita		1040	32 028.34	
- Augment / + Reducziun provisiuns e lavurs entschevidas		106	-1 701.39	
+ Augment / - Reducziun obligaziuns currentas		200	2 104 516.15	
+ Augment / - Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen da gudogn e sperdita		2040	-624 393.12	
+ Augment / - Reducziun retenziuns a cuort termin		205	0.00	
+ Augment / - Reducziun retenziuns a liung termin		208	0.00	
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord actividad operativa			2 830 369.20	
Actividad d'investiziun ella facultad administrativa		Conto	Summa en frs.	
- Expensas d'investiziun facultad administrativa	QI	50 - 58	-3 882 843.44	
+ Entradas d'investiziun facultad administrativa		60 - 68	1 350 345.45	
- Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen d'investiziun	bilanza	1046	0.00	
+ Augment / - Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen d'investiziun		2046	0.00	
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord actividad d'investiziun ella facultad administrativa			-2 532 497.99	
Actividad d'investiziun ella facultad finanziaria		Conto	Summa en frs.	
+ Rectificaziuns negativass dalla valur investiziuns finansialas FF (gruppas 102 + 107)	QGS	3440	0.00	
+ Rectificaziuns negativass dalla valur investiziuns materialas FF (gruppa 108)		3441	0.00	
- Rectificaziuns positivass dalla valur investiziuns finansialas FF (gruppas 102 + 107)		4440	0.00	
- Rectificaziuns positivass dalla valur investiziun materialas FF (gruppa 108)		4443	0.00	
- Augment / + Reducziun investiziuns finansialas a cuort termin FF	bilanza	102	0.00	
- Augment / + Reducziun investiziuns finansialas a liung termin FF		107	0.00	
- Augment / + Reducziun investiziun materialas facultad finanziaria FF		108	113 200.00	
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord actividad d'investiziun ella facultad finanziaria			113 200.00	
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord actividad d'investiziun FA e FF			-2 419 297.99	
Actividad da finanziaziun		Conto	Summa en frs.	
+ Augment / - Reducziun obligaziuns finansialas a cuort termin	bilanza	201	0.00	
+ Augment / - Reducziun obligaziuns finansialas a liung termin		206	-19 000.00	
Circulaziun dils mieds finansials (cashflow) ord actividad da finanziaziun			-19 000.00	
Total circulaziun dils mieds finansials (cashflow) = midada mieds liquids			392 071.21	
Mieds liquids	Stan 01.01.2017	Stan 31.12.2017	Conto	Midada
Cassa	5 022.35	5 815.10	1000	792.75
Posta	6 393.19	12 119.74	1001	5 726.55
Banca	442 697.68	828 249.59	1002	385 551.91
Investiziuns a cuort termin sin la fiera monetara	0.00	0.00	1003	0.00
Total (midada mieds liquids)	454 113.22	846 184.43		392 071.21

Bilanza

31-12-2016

31-12-2017

		31-12-2016	31-12-2017
1	ACTIVAS	18 882 449.18	20 983 856.52
10	Facultad financiera	8 467 850.56	9 900 013.15
100	Mieds finansials liquids ed investiziuns da daners a cuort termin	454 113.22	846 184.43
1000	Cassa	5 022.35	5 815.10
1001	Posta	6 393.19	12 119.74
1002	Banca	442 697.68	828 249.59
101	Pretensiuns	54 304.26	1 237 922.59
1010	Pretensiuns da furniziuns e da prestaziuns enviers tiarzas personas	588 046.95	632 053.30
1011	Contos currents cun tiarzas personas	-793 867.11	286 523.10
1012	Pretensiuns da taglia	244 948.95	281 295.67
1019	Ulteriuras pretensiuns	15 175.47	38 050.52
104	Cudischaziuns transitorias activas	5 911 576.69	5 879 548.35
1040	Cudischaziuns transitorias activas quen da gudogn e sperdita	5 911 576.69	5 879 548.35
106	Provisiuns e lavurs entschevidas	18 476.39	20 177.78
1060	Rauba commerciala	18 476.39	20 177.78
107	Investiziuns finansialas a liung termin	57 760.00	57 760.00
1070	Aczias e participaziuns	57 760.00	57 760.00
108	Beins d'investiziun materials facultad financiera	1 971 620.00	1 858 420.00
1080	Beins immobiliars facultad financiera	1 971 620.00	1 858 420.00
14	Facultad administrativa	10 414 598.62	11 083 843.37
140	Beins d'investiziun materials facultad administrativa	6 043 588.62	6 632 833.37
1401	Vias/vias da traffic	1 356 337.75	1 043 309.60
1403	Ulteriuras construcziuns bassas	2 185 389.09	1 398 354.06
1404	Construcziuns aultas	1 237 044.26	0.00
1406	Mobiliars facultad administrativa	0.00	215 351.50
1407	Beins d'investiziun en construcziun facultad administrativa	1 264 817.52	3 975 818.21
145	Participaziuns	4 371 010.00	4 371 010.00
1455	Participaziuns ad interpresas privatas	4 371 010.00	4 371 010.00
146	Contribuziuns d'investiziun	0.00	80 000.00
1465	Contribuziuns d'investiziun ad interpresas privatas	0.00	80 000.00

Bilanza

31-12-2016

31-12-2017

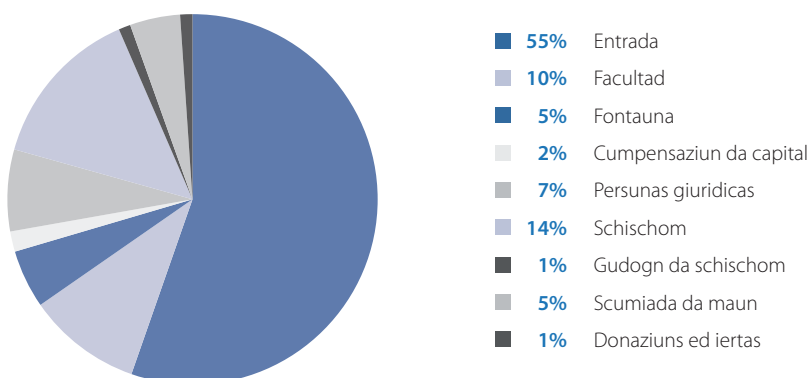
		31-12-2016	31-12-2017
2	PASSIVAS	18 882 449.18	20 983 856.52
20	Capital jester	9 202 906.64	10 648 660.27
200	Obligaziuns currentas	43 043.92	2 147 560.07
2000	Obligaziuns currentas ord furniziuns ed ord pretensiuns da tiarzas personas	0.00	2 111 178.75
2001	Contos currents cun tiarzas personas	23 155.25	24 390.10
2002	Taglias	6 772.77	2 935.72
2004	Obligaziuns da transfer	13 115.90	9 055.50
2005	Contos currents interns	0.00	0.00
204	Cudischaziuns transitorias passivas	1 099 066.77	474 673.65
2040	Cudischaziuns transitorias passivas quen da gudogn e sperdita	1 099 066.77	474 673.65
206	Obligaziuns finanzialas a liung termin	8 038 000.00	8 019 000.00
2064	Daners ad emprest, certificats da dievets	8 000 000.00	8 000 000.00
2069	Ulteriuras obligaziuns finanzialas a liung termin	38 000.00	19 000.00
209	Obligaziuns enviers finanziaziuns specialas e fondos el capital jester	22 795.95	7 426.55
2091	Obligaziuns enviers fondos el capital jester	22 795.95	7 426.55
29	Agen capital	9 679 542.54	10 335 196.25
290	Obligaziuns (+) respectivamein pagaments anticipai (-) enviers finanziaziuns specialas	-234 218.07	-111 468.59
2900	Finanziaziuns specialas egl agen capital	-234 218.07	-111 468.59
2909	Conto pil recav ord la vendita da terren	0.00	0.00
291	Fondos	3 387 547.78	3 469 311.98
2910	Fondos egl agen capital	3 387 547.78	3 469 311.98
295	Reserva pigl augment dalla valor pervia dalla midada sin HRM2	338 948.13	0.00
2950	Reserva pigl augment dalla valor	338 948.13	0.00
296	Reserva dalla nova valetaziun facultad finanziaria	4 929 707.80	0.00
2960	Reserva dalla nova valetaziun facultad finanziaria	4 929 707.80	0.00
299	Ulteriur agen capital	1 257 556.90	6 977 352.86
2990	Ulteriur agen capital	1 257 556.90	6 977 352.86

Entradas da taglia

Specificaziun

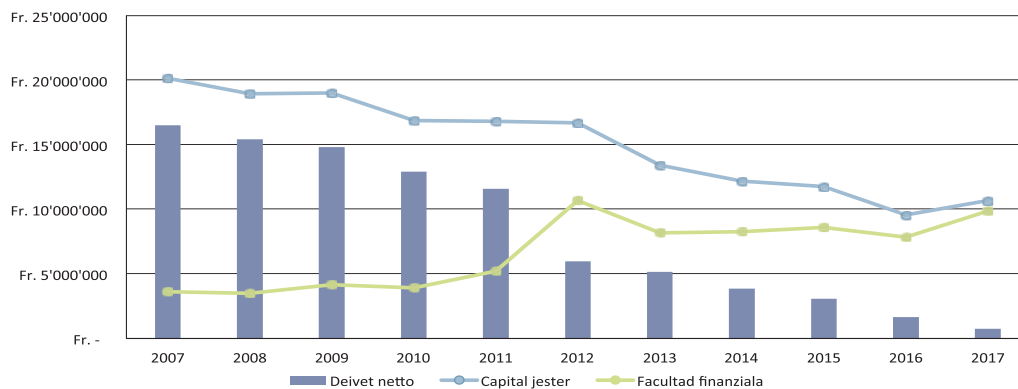
Specificaziun		Quen 2017	Preventiv 2017	Quen 2016
Taglia sin entrada	frs.	3 391 379	3 380 000	3 246 500
Taglia sin facultad	frs.	612 063	570 000	700 099
Taglia alla fontauna	frs.	312 370	250 000	338 358
Taglia sin cumpensaziun da capital	frs.	108 668	90 000	95 302
Taglia da persunas giuridicas	frs.	436 956	420 000	401 261
Taglia sin schischom	frs.	866 973	830 000	867 532
Taglia sin gudogn da schischom	frs.	63 514	50 000	90 624
Taglia sin scumiada da maun	frs.	269 231	250 000	285 117
Taglia sin donaziuns ed iertas	frs.	65 723	50 000	365 090
Taglia da tgauns	frs.	10 138	10 000	10 560
Total	frs.	6 137 013	5 900 000	6 400 441

Taglias

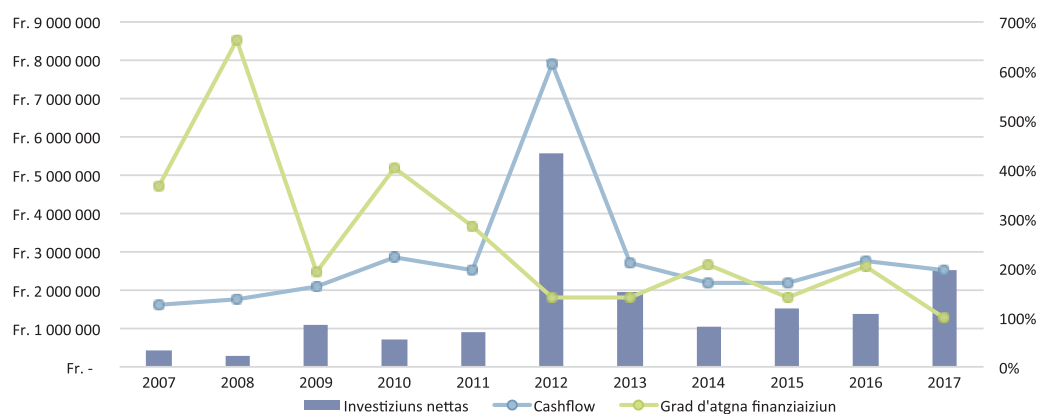
Deivet netto

en milliuns francs

Cashflow

en milliuns francs

	Quen 2017 01.01.2017 – 31.12.2017		Preventiv 2017 01.01.2017 – 31.12.2017		Quen 2016 01.01.2016 – 31.12.2016	
	cuosts	recavs	cuosts	recavs	cuosts	recavs
Menaschi general	651 180.28	423 734.45	662 100.00	368 000.00	644 489.08	395 928.70
Caffetteria	288 120.65	182 828.65	277 000.00	179 000.00	280 334.77	183 906.80
Hallas ed indrezs da sport	313 953.11	531 556.45	355 800.00	575 000.00	347 300.98	630 718.05
Indrezs da sport ordadora	134 879.63	107 311.60	108 200.00	96 000.00	156 054.79	109 023.70
Plazza da glatsch	83 164.05	42 498.00	86 200.00	37 000.00	145 102.10	41 262.00
Total cuosts	1 471 297.72		1 489 300.00		1 573 281.72	
Total recavs		1 287 929.15		1 255 000.00		1 360 839.25
Sperdita	183 368.57		234 300.00		212 442.47	

Bilanza

31-12-2016

31-12-2017

1 **ACTIVAS**

10	Facultad finanziaria	57 725.16	88 100.23
100	Mieds finansials liquids ed investiziuns da daners a cuort termin	39 241.11	37 210.90
101	Pretensiuns	11 134.05	38 809.33
104	Cudischaziuns transitorias activas	–	–
106	Provisiuns e lavurs entschevidas	7 350.00	12 080.00
14	Facultad administrativa	6.00	6.00
140	Beins d'investiziun materials facultad administrativa	6.00	6.00
	Total	57 731.16	88 106.23

2 **PASSIVAS**

20	Capital jester	57 731.16	88 106.23
200	Obligaziuns currentas	2 967.25	20 957.80
204	Cudischaziuns transitorias passivas	74 953.06	25 927.50
206	Obligaziuns finansialas a liung termin	-20 189.15	41 220.93
	Total	57 731.16	88 106.23

Annexa tiel quen 2017

1 Principis da presentaziun dalla contabilitad, bilanzaziun e valetaziun

Principi da presentaziun dalla contabilitad

La presentaziun dalla contabilitad ei conforma allas leschas da finanzas dil cantun Grischun (FHG, BR 710.100) sco era all'ordinaziun da finanzas per vischnauncas (FHVG, BR 710.200). Ella muossa in maletg dallas finanzas che corrispunda alla situaziun dalla facultad, alla situaziun finanziaria ed alla situaziun da rendita effectiva (true and fair view).

Principi da bilanzaziun e valetaziun

La facultad finanziaria cuntegn quellas valurs da facultad che san vegnir vendidas senza impediment digl adempiment dallas incumbensas publicas (art. 2, alinea 1 FHG). Ei vegn valetau il di da controlla da bilanza suenter ils principis commercials. Excepiu ein parcelas e stabiliments che vegnan valetai silmeins mintga 10 onns (art. 26 FHG e art. 20 FHVG).

La facultad administrativa cuntegn las valurs da facultad che surveschan immediat ed a liunga vesta alla realisaziun dallas incumbensas publicas (art. 2, alinea 2 FHG). Valurs dalla facultad administrativa vegnan bilanzadas, sch'ei sa vegnir fatg diever sur plirs onns dad ellas e sch'ellas surpassan il cunfin d'activaziun che vala per la vischnaunca (art. 12 FHVG). La facultad administrativa vegn bilanzada tenor cuosts d'acquist ni da produczion. Sch'ei ha dau negins cuosts, vegn bilanzau tenor la valur da marcau. La facultad administrativa, che vegn reducida tras l'utilisaziun, vegn amortisada linear suenter categoria d'investiziun tenor il temps d'utilisaziun supponiu. Sch'ina reducziun permanenta che surpassa il diever ordinari per ina posiziun da facultad administrativa ei previsibla, vegn la valur contabilisada rectificada (art. 27, alinea 4 FHG). Emprests, participaziuns e parcelas vegnan buca amortisai, aschiditg ch'ei dat negina reducziun dalla valur.

2 Cumprova digl agen capital

La cumprova digl agen capital muossa ils motivs per las midadas el capital agen.

Conto	Num	01.01.17	31.12.17	Midada	Motiv dalla midada
2900	Finanziaziuns specialas	-234 218.07	-111 468.59	122 749.48	Deposit finanziaziuns specialas
29002.01	Canalisaziun e serenera	-282 953.56	-211 641.32	71 312.24	
29003.01	Dismessa da rumien	48 735.49	100 172.73	51 437.24	
2910	Fonds dil capital agen	3 387 547.78	3 469 311.98	81 764.20	
29100.01	Fond da cristallas	24 107.65	26 477.65	2 370.00	
29100.02	Suga Wyssen	170 015.13	170 840.13	825.00	
29100.03	Suga Valentini	46 928.88	50 140.08	3 211.20	
29100.04	Fond orcan «Vivian»	637 768.95	637 768.95	-	
29100.05	Taxas da cumpensaziun per parcadis	109 000.00	129 000.00	20 000.00	
29100.20	Fonds per fossas	243 500.00	233 558.00	-9 942.00	
29100.30	Incassament da plivalur	-	65 300.00	65 300.00	
29100.50	Reserva per energias regenerablas	2 156 227.17	2 156 227.17	0.00	
2950	Reserva pigl augment dalla valur	338 948.13	-	-338 948.13	Saldaziun
2960	Reserva dalla nova valetaziun facultad finanziaria	4 929 707.80	-	-4 929 707.80	Saldaziun
2980	Ulteriur agen capital	1 257 556.90	6 977 352.86	5 719 795.96	
	Total capital agen	9 679 542.54	10 335 196.25	655 653.71	

3 Survesta dallas retenziuns

Las retenziuns vegnan bilanzadas el capital jester. Ei vegn differenziu denter retenziuns a liunga ed a cuorta vosta. Las retenziuns e lur midadas ein da declarar ella survesta dallas retenziuns. La survesta dallas retenziuns cuntegn en special il stan dallas singulas retenziuns ed in commentari vitier (art. 14, alinea 3 FHVG).

Per la fin digl onn 2017 ha la vischnaunca da Disentis/Mustér neginas retenziuns aviartas.

4 Survesta dallas participaziuns

La survesta dallas participaziuns cuntegn emprests e participaziuns che stattan en connex cun igl adempliment dallas incumbensas ed interessenzas communalas. Plinavon cuntegn ella fuormas dalla collaboraziun intercomunala e purtaders externs, als quals la vischnaunca separticipescha sco commembra ni purtadra (art. 25, alinea 1 FHVG).

Emprests dalla facultad administrativa che stattan en connex cun igl adempliment dallas incumbensas ed interessenzas communalas.

Per la fin digl onn 2017 ein negins emprests dalla facultad administrativa bilanzai.

Participaziuns dalla facultad administrativa che stattan en connex cun igl adempliment dallas incumbensas ed interessenzas communalas.

Num e fuorma giuridica	Actividad	Diember	Valur nominala	Participaziun %	Valeta 31.12.2017
Ovra Russein SA	Energia	3 000	1 000.00	15%	3 000 000
Ovras Electricas Reinanteriur SA	Energia	220	5 000.00	1.38%	1 371 000
Repower AG	Energia	481	1.00	< 1%	1
Grischelectra AG	Energia	10	100.00	< 1%	1
Recal SA	Energia	5	10 000.00	< 1%	1
Pendicularas Mustér SA	Turissems	103	700.00	< 1%	1
Plazza da golf Sedrun SA	Turissems	10	400.00	< 1%	1
Cassa svizra da viadi Reka	Turissems	3	1 000.00	< 1%	1
Scola da skis e snowboard	Turissems	1	500.00	< 1%	1
Viafier retica SA	Traffic	16	500.00	< 1%	1
Matterhorn Gotthard Bahn	Traffic	24	75.00	< 1%	1
Sennaria Surselva SA	Victualias	79	650.00	3.71%	1
Total					4 371 010

Fuormas dalla collaboraziun intercommunala e purtaders externs.

Num dall'organisaziun	Fuorma giuridica	Activitad ed incumbensa	Participaziun communal	Ulteriurs commembers
0 Administraziun generala				
Regiun Surselva	Associaziun			vischnauncas Surselva
1 Segirtad publica				
Uffeci funsil Cadi	Associaziun			vischnauncas dalla Cadi
Regiun Surselva	Associaziun	Uffeci civil		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Associaziun	KESB Surselva		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Associaziun	Uffeci da stumaziun		vischnauncas Surselva
Pumpiers Sursassiala	Corporaziun	Pumpiers		vischnauncas Medel/Lucmagn e Tujetsch
2 Scolaziun e formaziun				
Inspectorat dil district Surselva	lescha cantunala	Insepectorat da scola		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Associaziun	Scola da musica		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Associaziun	Survetsch logopedic		vischnauncas Surselva
3 Cultura e temps liber				
Regiun Surselva	Associaziun	Finanziaziun museums		vischnauncas Surselva
4 Sanadad				
Sana Surselva	Associaziun	Prestaziuns da sanadad		vischnauncas Surselva
Spital regional Surselva AG	Societad acziunara	Prestaziuns da spital		vischnauncas Surselva
Spitex Cadi	Uniun	Prestaziuns ambulontas		vischnauncas dalla Cadi
Puntreis Center da sanadad SA	Fundaziun	Prestaziuns da tgira		vischnauncas Medel/Lucmagn e Tujetsch
5 Ovras socialas				
Survetsch social Surselva	lescha cantunala	Cussegliaziun sociala		vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Associaziun	Curatella professiunala		vischnauncas Surselva
6 Traffic				
Regiun Surselva	Associaziun	Traffic public regional		vischnauncas Surselva
7 Ambient e planisaziun				
Corporaziun d'aua Spina da Vin	Corporaziun	Provediment d'aua		
Corporaziun d'aua Las Fontaunas	Corporaziun	Provediment d'aua		
Regiun Surselva	Associaziun	Recicladis Surselva		vischnauncas Surselva
Local da cadavers	Corporaziun	Dismessa da cadavers		vischnauncas Medel/Lucmagn e Tujetsch
Corporaziun per l'economisaziun da gliet dallas sereneras dalla Cadi	Corporaziun	Economisaziun da gliet		vischnauncas dalla Cadi
Regiun Surselva	Associaziun	Planisaziun directiva Surselva		vischnauncas Surselva
8 Economia publica				
CMF Cadi	Corporaziun	Gestiun da maschinas		vischnauncas dalla Cadi
Sedrun Mustér Turissem SA	Societad acziunara	Promozion dil turissem		vischnaunca Tujetsch
Regiun Surselva	Associaziun	Svilup regional Surselva		vischnauncas Surselva

5 Survesta dallas garanzias

Ella survesta dallas garanzias vegnan tut ils fatgs numnai, ord ils quals in'obligaziun impurtonta sa seresultar el futur (art. 25, alinea 2 FHVG). Ella cuntegn en special:

- Obligaziuns eventualas, tier las qualas la vischnaunca va en ina obligaziun en favur da tiarzas personas, en special garanzias, obligaziuns da garanzias e garanzias da deficit;
- Obligaziuns da leasing;
- Auters fatgs cun caracter eventual; pil cass che quels ein buca cudischai sco retenziuns, sco castitgs convenziunals e riclas.

Tier las obligaziuns eventualas settracta ei d'obligaziuns dalla vischnaunca en favur da tiarzas personas, ch'ei dependentas dalla vigur da certas premissas. Ella giuridica da finanzas representa la vigur d'ina obligaziun eventuala in'expensa. Perquei basegna ella ina lubientscha d'expensa tras l'istanza responsabla.

Num e sez dall'organisaziun	Caracter dalla garanzia	Decisiun GV	Prestaziuns segiradas	Debit restont 31.12.2017	Pagaments onn da rapport	Declaraziuns tier ils riscos specifics
Pendicularas Mustér (colligiazion Sedrun-Mustér)	Emprest	27.11.16	2 500 000.00	2 500 000.00		
Pendicularas Mustér	Garanzia da deficit	27.11.16	2 500 000.00	2 500 000.00		
Pendicularas Mustér	Project d'ennevar	27.11.16	2 000 000.00	2 000 000.00		

6 Survesta da retscheviders da gronds pagaments

En quest register ein pagaments a vischnauncas e tiarzas personas (divisiun da caracter 363) indicai, ch'ei vegni prestai sin basa d'ina obligaziun. Els han negina cunterprestaziun adequata e la vischnaunca separticipescha buca sezza alla societad. Sco gronds pagaments valan tier vischnauncas tochen 5000 habitonts pagaments naven da CHF 500 000.00

Conto	Retschevider	Fuorma giuridica	Activitad ed incumbensa	Pagau onn da gestiun
Divers	Berther Bau und Industrie AG		Construcziun	1 142 365.69
8400.3635.04	Sedrun Mustér Turissem		Turissem	840 000.00
Divers	Strabag AG		Construcziun	689 591.95
Divers	SVA GR		Assicuranza sociala	449 395.60
Divers	Ovras electricas Reinanteriur SA		Energia	427 098.35
Divers	Puntreis Center da sanadad SA		Tgira	452 092.20
Divers	Regiun Surselva			393 329.65
Divers	Pensionskasse GR		Assicuranza sociala	323 302.40

7 Survesta dalla facultad finanziaria

Per documentar ed informar davart la valetaziun dalla facultad sto la survesta dalla facultad vegnir elavurada. Ella survescha alla publicaziun dil principi da presentaziun dalla contabilitad, dil qual vegn fatg diever ella contabilitad da facultad. Plinavon survescha ella alla documentaziun dalla facultad. Las valurs ella survesta da facultad vegnan generadas ord la contabilitad da facultad e corrispundan alla contabilitad da finanzas (bilanza).

Investiziuns materialas	Valeta dils 01.01.2017	Entradas (+)	transfer dalla FA (+)	Expensas (-)	Transfer ella FA (-)	Adattaziun valur commerciala (+/-)	Valeta dils 31.12.2017
Terren Pignola	1 007 550.00						1 007 550.00
Terren Caschuarz	377 800.00			113 200.00			264 600.00
Terren Sut Gliendas	415 000.00						415 000.00
Terren Aua Viva	171 270.00						171 270.00
Total	1 971 620.00						1 858 420.00

8 Survesta dallas investiziun bilanzadas dalla facultad administrativa

Gruppa	Denominaziun	Valurs d'acquist			Amortisaziun cumulas			Valur da cudischaziun							
		01.01.2017	Entradas	Sortidas	Spustaments	31.12.2017	01.01.2017	Sortidas	Spustaments	31.12.2017	01.01.2017	Sortidas	Spustaments	31.12.2017	
14010	Vias/vias da traffic	1 356 337.75	-	-	-	1 356 337.75	-	-	-	313 028.15	1 356 337.75	-	-	313 028.15	1 043 309.60
14010.01	Vias cantunales (vegl)	1 356 337.75	-	-	-	1 356 337.75	-	-	-	313 028.15	1 356 337.75	-	-	313 028.15	1 043 309.60
14030	Uterius constructiun bassas	135 293.23	-	-	-	135 293.23	-	-	-	135 293.23	135 293.23	-	-	135 293.23	-
14030.01	Project integral forestal (vegl)	135 293.23	-	-	-	135 293.23	-	-	-	135 293.23	135 293.23	-	-	135 293.23	-
14032	Allontanament dall'aua piasa	2 050 095.86	-524 618.70	-	-	1 525 477.16	-	-	-	127 123.10	2 050 095.86	-	-	127 123.10	1 398 354.06
14032.01	Allontanament dall'aua piasa (vegl)	2 050 095.86	-524 618.70	-	-	1 525 477.16	-	-	-	127 123.10	2 050 095.86	-	-	127 123.10	1 398 354.06
14040	Uterius constructiun aultas	1 237 044.26	-	-	-	1 237 044.26	-	-	-	1 237 044.26	1 237 044.26	-	-	1 237 044.26	-
14040.01	Center da sport e cultura (vegl)	1 237 044.26	-	-	-	1 237 044.26	-	-	-	1 237 044.26	1 237 044.26	-	-	1 237 044.26	-
14040.01	Casa da scola Cons	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14040.01	Luvratori communal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14040.01	Tualettas publicas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14060	Uterius mobilias facultad administrativa	-	246 116.00	-	-	246 116.00	-	-	-	30 764.50	-	-	-	30 764.50	-
14060.00	Maschina da far glatsch	-	154 500.00	-	-	154 500.00	-	-	-	19 312.50	-	-	-	19 312.50	-
14060.00	Maschinas per menaschi tecnic	-	91 616.00	-	-	91 616.00	-	-	-	11 452.00	-	-	-	11 452.00	-
14070	Uterius beins d'investiziun en constructiun facultad administrativa	1 264 817.52	2 711 000.69	-	-	3 975 818.21	-	-	-	-	-	-	-	1 264 817.52	3 975 818.21
14070.01	Canalisaziun Aclletta Sid	59 715.00	224 313.60	-	-	284 028.60	-	-	-	-	-	-	-	59 715.00	284 028.60
14070.01	Meglieraziun funsila	375 328.25	7 778.90	-	-	383 107.15	-	-	-	-	-	-	-	375 328.25	383 107.15
14070.01	Illuminaziun publica	199 800.00	227 715.00	-	-	427 515.00	-	-	-	-	-	-	-	199 800.00	427 515.00
14070.01	Canalisaziun Cavardiras	13 800.00	40 796.90	-	-	54 596.90	-	-	-	-	-	-	-	13 800.00	54 596.90
14070.01	Via Sogn Placi	173 127.50	-19 856.60	-	-	153 270.90	-	-	-	-	-	-	-	173 127.50	153 270.90
14070.01	Embellaziun dli vitg	-	10 111.60	-	-	10 111.60	-	-	-	-	-	-	-	10 111.60	-
14070.01	Via Lucmagn	-	2 084.05	-	-	2 084.05	-	-	-	-	-	-	-	2 084.05	-
14070.01	Via Aclletta	-	105 228.50	-	-	105 228.50	-	-	-	-	-	-	-	105 228.50	-
14070.01	Via Run	-	28 118.75	-	-	28 118.75	-	-	-	-	-	-	-	28 118.75	-
14070.01	Via Sogn Gions	211 834.17	49 249.20	-	-	261 083.37	-	-	-	-	-	-	-	211 834.17	261 083.37
14070.01	Via Nova	231 212.60	4 533.90	-	-	235 746.50	-	-	-	-	-	-	-	231 212.60	235 746.50
14070.01	Canalisaziun Crest d'Aclletta	-	69 283.90	-	-	69 283.90	-	-	-	-	-	-	-	69 283.90	-
14070.01	Canalisaziun Via Veglia	-	91 826.65	-	-	91 826.65	-	-	-	-	-	-	-	91 826.65	-
14070.01	Segirar Val Aclletta	-	1 199 420.69	-	-	1 199 420.69	-	-	-	-	-	-	-	1 199 420.69	-
14070.01	Loipa Cadi	-	155 177.85	-	-	155 177.85	-	-	-	-	-	-	-	155 177.85	-
14070.01	Projects forestals	-	128 614.15	-	-	128 614.15	-	-	-	-	-	-	-	128 614.15	-
14070.01	Center da sport e cultura	-	323 375.85	-	-	323 375.85	-	-	-	-	-	-	-	323 375.85	-
14070.01	Serenara Raveras	-	25 888.70	-	-	25 888.70	-	-	-	-	-	-	-	25 888.70	-
14070.01	Canalisaziun Mumpé Medel	-	10 339.10	-	-	10 339.10	-	-	-	-	-	-	-	10 339.10	-
14070.01	Canalisaziun Via Lucmagn	-	27 000.00	-	-	27 000.00	-	-	-	-	-	-	-	27 000.00	-
14550	Participaziun ad interpresas privatas	4 371 010.00	-	-	-	4 371 010.00	-	-	-	-	-	-	-	4 371 010.00	4 371 010.00
14550.01	Cassa svizra da viadi Reka: 3 certificats da participaziun	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Grischelectra: 10 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Matterhorn Gotthard Bahn: 24 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Ovra Rusein SA: 3000 aczias	3 000 000.00	-	-	-	3 000 000.00	-	-	-	-	-	-	-	3 000 000.00	3 000 000.00
14550.01	Ovras Electricas Reinanterlur SA: 220 aczias	1 371 000.00	-	-	-	1 371 000.00	-	-	-	-	-	-	-	1 371 000.00	1 371 000.00
14550.01	Pendicularas Mustér: 103 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Plazza da golf Sedrun SA: 10 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Recal SA: 5 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Repower AG: 481 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Scola da skis e snowboard: 1 assegn	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Sennaria Surselva SA: 79 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14550.01	Viafier retica: 16 aczias	1.00	-	-	-	1.00	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00
14650	Contribuziun d'investiziun ad interpresas privatas	-	100 000.00	-	-	100 000.00	-	-	-	20 000.00	-	-	-	20 000.00	-
14650.01	Contribuziun baselgia claustrala s. Martin 2017	-	100 000.00	-	-	100 000.00	-	-	-	20 000.00	-	-	-	20 000.00	-
Total		10 414 598.62	2 532 497.99	-	-	12 947 096.61	-	-	-	1 863 253.24	-	-	-	10 414 598.62	11 083 843.37

9 Ulteriuras indicziuns

9.1 Fatschentas extraordinarias

Fatschentas extraordinarias ston vegnir declaradas ell'annexa. Cheutier s'audan expensas ed entradas sco era expensas ed entradas d'investiziun, sch'ellas eran buca previsiblas e sch'ellas seretrain all'influenza e controlla ni sch'ellas s'audan buca tier il sector operativ. Sco expensas extraordinarias valan era amortisaziuns supplementaras sin la facultad administrativa, finanziaziun preliminar (prefinanziaziun) ed igl import d'in deficit da bilanza (art. 12 FHG).

Nr. conto	Descripziun	Summa	Motiv
3411.3300.00	Amortisaziun ordinaria supplementara	1 237 044.26	Center da sport e cultura
6150.3300.00	Amortisaziun ordinaria supplementara	200 000.00	Vias cantunalas
8250.3300.00	Amortisaziun ordinaria supplementara	135 293.23	Project integral forestal

9.2 Contribuziuns garantidas dil stadi, cantun e tiarzs

In'identificaziun cun effect sil success al punct dalla garanzia da contribuziuns dil stadi, cantun e tiarzs per expensas d'investiziuns dalla vischnaunca san ins (sut circumstanzas) administrar mo grev. Per quei motiv vegnan questas contribuziuns sulettamein presentadas ell'annexa (art. 27 FHVG).

– Alpinfra, sanaziun Via d'uaul Run frs. 500 000.–

9.3 Valetaziun dils beins materials dalla facultad finanziaria – divergenzas dalla valur commerciala

Las parcelas ed ils stabiliments vegnan valetai silmeins mintga 10 onns tier la valur da fiera al di da controlla dalla bilanza (art.26 alinea 2 FHG, art. 20 FHVG). Da principi vegn sereferiu alla valur commerciala tenor schazetg ufficial. Divergenzas dalla valur commerciala ein da giustificar ell'annexa.

La valetaziun dil beins materials ella facultad finanziaria corrispundan alla valur commerciala realistica.

9.4 Indicaziuns dalla facultad da gudiment buca bilanzada

La vischnaunca Disentis/Mustér ei possessura ed utilisadra da 273 parcelas cun ina surfatscha da rodond 32 200 215 m².

9.5 Controlla dils credits d'obligaziun

Ei sto vegnir fatg controllas dils credits surpigliai, dils credits pretendi, dils pagaments succedi sco era la divisiun da credits generals sin ils projects singuls (art. 7 FHVG). Quella controlla da credits d'obligaziuns ei da publicar ell'annexa (art. 27 FHVG).

Nr. da conto		Object		Quen d'investizium 2017				Conclus da credit			Expensas			Entradas			Saldo
				Datum	Organ	Summa da credit	cumuladas entochen 31.12.2016	cumuladas entochen 31.12.2017	cumuladas entochen 31.12.2016	cumuladas entochen 31.12.2017	Quen d'investizium 2017 total 2017	cumuladas entochen 31.12.2016	cumuladas entochen 31.12.2017	Quen d'investizium 2017 total 2017	cumuladas entochen 31.12.2016	cumuladas entochen 31.12.2017	
2170.5040.00		Sanaziun casa da scola nova: Credit da planisaziun	21.08.15	P	450 000												450 000
3290.5090.00		Embellaziun, signalisaziun ed informaziun	15.06.14	U	350 000				250 054	260 166							89 834
x 3411.5040.00		CSC project cumplexiv (aboliu ils 24.03.2017)	16.01.15	P	185 000				29 673	29 673							155 327
3411.5040.00		CSC credit da projectaziun	24.03.17	P	375 000				254 231	254 231							120 769
x 3411.5040.00		CSC studi HTW	20.03.17	S	12 500				13 073	13 073							-573
x 3411.5040.00		CSC reparaturas urgentas (electric, «Notbel», escha)	20.03.17	S	44 100				44 553	44 553							-453
x 3411.5040.00		CSC remeduras urgentas plazza da termagliar	03.04.17	S	11 600				11 518	11 518							82
x 3411.5040.00		CSC maschina da glatsch	25.08.17	P	155 000				154 500	154 500							500
		CSC indrezs da fitness	16.01.15	P	65 000												
		CSC indrezs da fitness	02.03.15	S	4 700												
x 3411.5040.00		Total		P/S	69 700				70 335	70 335							-635
3500.5550.00		Contribuziun sanaziun baselgia claustrala s. Martin	18.10.15	U	1 000 000				100 000	200 000							800 000
6130.5110.01		Via Lucmagn	11.06.15	P	115 000				110 843	112 927							2 073
6150.5010.00		Via Run	21.03.11	S	27 600				3 679	31 798							-4 198
6150.5010.01		Via Sogn Gions (quen final/pendent)	27.03.15	P	320 000				365 920	415 169							91 247
6150.5010.02		Via da quartier Caschuarz II	11.12.15	P	260 000				231 213	235 747							24 253
6150.5010.03		Via Sogn Placi	19.09.16	S	203 800												
6150.6370.03		Perimeter Via Sogn Placi (80%)			-163 040												
		Total (quen final e contribuziuns perimeter pendent)			40 760				173 128	215 719							-112 511
6150.5030.00		Remplazzar illuminaziun publica	22.04.16	P	480 000				199 800	427 515							52 485
x 6190.5060.00		Maschinas per menaschi tecnic			110 000				91 616	91 616							18 384
7201.5032.01		Canalisaziun Acletta Sid	09.12.16	P	277 500				6 800	224 314							46 386
7201.5032.02		Canalisaziun Via Lucmagn (Via Veglia)	15.09.17	P	133 000				27 000	27 000							106 000
7201.5032.02		Canalisaziun Lucmagn (Via Gonda)	11.06.15	P	80 000				66 981	66 981							13 019
7201.5032.05		Canalisaziun Via Sogn Gions	27.03.15	P	211 000				156 980	156 980							54 020
7201.5032.06		Canalisaziun Via Sogn Placi	19.09.16	S	50 000				40 491	40 491							9 509
7201.5032.09		Canalisaziun Crest d'Acletta	09.12.16	P	95 000				69 284	69 284							25 716
7201.5032.10		Canalisaziun Acletta Ost	09.12.16	P	62 500				0	0							62 500
7201.5032.11		Canalisaziun Mumpé Medel	18.12.17	S	16 700				10 339	10 339							6 361
7201.5042.03		Serenera Madernal	08.08.16	S	32 100				30 775	30 775							1 325
7201.5042.00		Serenera Raveras	26.06.17	S	50 000				25 889	25 889							24 111
7201.5032.04		Serenera Cavardiras	18.04.16	S	23 000				13 800	13 800							9 200
7201.5032.04		Canalisaziun Cavardiras	12.02.17	U	629 000				40 797	40 797							588 203
7201.5032.12		Canalisaziun Via Veglia	14.08.17	S	92 000				91 827	91 827							173
		Rempar Val Acletta: planisaziun	29.01.16	P	160 000					0							
		Rempar Val Acletta: project	27.11.16		4 679 390												
		Contribuziun	27.11.16		-2 589 480												
7410.5020.00		Total		U	2 249 910				186 959	2 147 159							863 530
		Via Acletta			1 000 000												
		Contribuziun pendicularas			-740 000												
		Contribuziun cantun (fermada)			-36 000												
6130.5110.02		Total	27.11.16	U	224 000				105 229	105 229							118 771
x 7790.5040.00		Tualietta publica a Mumpé Tujetsch	25.07.16	S	100 000				97 340	97 340							2 660
7900.3131.00.01		Revisiun parziala dalla planisaziun locala	19.04.17	P	193 000				14 547	14 547							178 453
		Meglieraziun funsila: Elaborar project general	22.06.12	P	350 000												
		Meglieraziun funsila: Credit supplementar	31.08.15	S	35 000												
8110.5010.00		Total		P/S	385 000				370 911	378 689							6 311
8400.5030.00		Loipa Cadi (brutto)	18.12.17	S	151 200				0	157 678							-3 978
8710.5214.00		Project Ovra Acletta	14.06.14	P	225 000				104 036	104 036							120 964
		Total			9 286 170				2 609 718	3 768 776							3 919 819

Legenda:
U = Urna
P = Parlament
S = Suprastonza communal
x = Projects fini

Rapport dalla cumissiun da gestiun

Conform ad art. 54 dalla constituziun communal e dil regulativ per la cumissiun da gestiun sco era sebasond sin la lescha da finanzas dil cantun Grischun ha la cumissiun da gestiun examinau l'administraziun communal e il menaschi finanziel. Las sedutas han giu liug per part ensem cun la suprastanza communal e ils revisurs externs. La revisiun tecnica ei succedida entras Confidar fiduziaria SA (Gion Friberg e Martin Caduff).

La cumissiun ha repassau ina vasta documentaziun sco ils protocols dallas autoritads communalas e controllau las activitads dall'administraziun, ils differents quens e la bilanza, cumpriu la cassa e la contabilitad sco era il quen da menaschi dil Center da sport e cultura.

Per il quen ei la suprastanza communal responsabla, ferton che nossa funcziun ei da controllar el e da dar giu nies pareri.

Nossas examinaziuns ein succedidas conform als principis da revi-

siun. Tenor quels ei l'examinaziun da planisar e d'exequir aschia, che munconzas essenzialas el quen annual san vegnir eruidas cun segirtad sufficienta. Nus havein controllau ils posts e las indicaziuns dil quen annual cun agid d'analises e retschercas sin basa d'emprovas da controlla. Nus essan dil meini, che nossas controllas fuormien in basa sufficienta per nies pareri.

Sin fundament dallas examinaziuns fatgas savein nus constatar ch'il quen current, il quen d'investiziun e la bilanza corrispundan alla contabilitad e che quella ei menada conform allas prescripziuns vertentas. Il quen 2017 ei vegnius menaus sco emprems quen tenor il model harmonisau da contabilitad 2 (HRM2). Per quei motiv ha ei cunzun dau ella bilanza differentas adattaziuns ch'ei circumscrittas en in rapport separau. La cumissiun constatescha che la suprastanza communal, ils ufficials ed ils emploiai administreschan cun quitau e bien senn da responsabladad il menaschi communal.

Propostas

Sin fundament dallas controllas e dall'examinaziun dil quen e dils fatgs administrativs propona la cumissiun da gestiun al cussegl da vischnaunca da:

1. approbar il rapport da gestiun 2017;
2. approbar il quen 2017;
3. suttametter il quen 2017 al referendum facultativ conform agl art. 21, lit. a dalla constituziun communal;
4. dar scarica alla suprastanza communal, a tuts ufficials ed als collaboraturs communalas e dil Center da sport e cultura;
5. admetter in cordial engraziament alla suprastanza, als ufficials, als collaboraturs communalas e dil Center da sport e cultura.

Cumissiun da gestiun

Manfred Caviezel, president
Beat Hosang
Toni Huonder

Disentis/Mustér, mars 2018

Autoritads communalas 2017

Suprastonza communal

President communal; administraziun, finanzas ed economia

Robert Cajacob

Substitut *Iso Mazzetta*

Vicepresident; baghegiar ed infrastruttura

Iso Mazzetta

Substitut *Clemens Berther*

Sanadad, scolaziun, cultura e sport

Jris Lombris

Substitut *Robert Cajacob*

Forestalesser ed agricultura

Clemens Berther

Substitut *Victor Flepp*

Ambient e segirtad

Victor Flepp

Substituta *Jris Lombris*

Cussegl da vischnaunca

President **Christoph Berger**

Vicepresident **Armin Manetsch**

Actuar **Paul Duff**

Armin Berther, Stefan Columberg, Adrian Deflorin, Edgar Durschei, Mario Flepp, Anna Maria Genelin, Rita Huonder-Tenner, Wendelin Jacomet, Admir Jasarevic, Christian Loretz, Giusep Lozza, Helga Probst-Linder, Livio Zanetti

Cumissiu da gestiun

President **Beat Hosang**

Manfred Caviezel, Toni Huonder

Administraziun communal

Canzlist communal **Andri Hendry**

Uffeci da taglia/vicecanzlist **Romeo Schmed**

Secretariat/Cassa da cumpensaziun/uffeci da lavur/controla da habitonts **Ursin Flepp, Andrea Hosang (entochen ils 31-05), Ursina Murer-Fatzer (naven dils 01-05)**

Contabilitad **Gian Carlo Albin**

Emprendistas **Fiona Cavegn, Fabiana Jacomet**

Infrastructura/survetschs tecnicos/uffeci da baghegiar

Menader infrastruttura **Ervin Maissen**

Menader uffeci da baghegiar **Marco Tomaschett (naven dils 01-09)**

Assistentada dalla direcziun **Ludivina Petridis-Riedi (entochen ils 31-03)**

Survigilader dalla serenera **Aluis Cabernard**

Menaschi tecnic

Menader menaschi tecnic e selvicultur **Simon Cathomen Pascal Albin (01-06 entochen ils 31-10), Simon Beer, Ignaz Bisquolm, Ignaz Flepp, David Krummenacher (entochen ils 31-12), Mario Lombris, Pirmin Lombris (naven dils 01-12), Roger Lutz, Linus Manetsch, Sep Antoni Schuoler**
Emprendists **Pirmin Lombris (entochen ils 30-06), Marco Manetsch (naven dils 01-08), Tobias Schuster**

Manteniment edifecis communalas

Scola vitg **Gion Zazzi e Corina Zazzi-Giger**

Casa communal **Carmelina Pöhl-Levy**

Scola Segnas **Helen Lutz-Riedweg**

Center da sport e cultura

Cumissiu da menaschi

President **Clemens Berther**

Edgar Durschei, Manuela Maissen-Bigliel, Fabian Manetsch, Alfons Quinter

Menaschi

Cau **Herbert Schmelzer**

Manteniment **Edi Huonder, Evelina Monn, Albert Sgier, Madleina Spescha-Heini**

Caffetaria **Cornelia Bearth, Gisela Bernsteiner, Olivia Decurtins (naven dils 01-05), Paula Jacomet (entochen ils 30-06), Carmen Pfister, Patricia Conceicao De Souza Fontes Fonseca (naven dils 01-07 entochen ils 30-11)**

Scolaesser

Cussegl da scola

President **Simon Bergamin**

Jris Lombris, Arnold Flepp (representant dalla vischnaunca da Medel),

Gion Battesta Manetsch, Giusep Simonet, Manuela Venzin-Zazzi

Meinascola

Roger Tuor

Persunal d'instrucziun

Scoletta

Pia Condrau-Schuoler, Petra Pally-Flepp, Regina Giger-Caminada (naven dils 01-08)

Scola primara

Michel Andriuet, Bruno Flepp, Yvonne Flepp-Venzin, Sabrina Sgier, Gion Tenner, Roger Tuor

Scola reala

Kai Hinrichsen, Aluis Hosang, Fabian Tschuor

Scola secundara

Christoph Berger, Adrian Pally, Gabriel Venzin-Marty

Pedagogia curativa

Olinda Hosang, Stefania Ritter

Scola da cuschinar, tenercasa e zambergiar textil

Irena Flepp-Sac, Catarina Steger

Ductrina

Corina Defuns-Casaulta, Olinda Hosang-Tschalèr, Aluis Hosang, Sabrina Sgier, Gion Tenner (entochen ils 31-07)

Miedis da scola

dr. Marcus Huonder, dr. Thomas Lechmann, dr. Stephan Schönle

Miedia-dentista

dr. med. dent. Petra Tuor Hinrichsen

Biblioteca populara Disentis/Mustér e contuorn

Menadra *Christina Bischof-Häfeli*

Bibliotecaras

Madleina Caminada-Degonda, Elvira Deplazes-Bearth (entochen ils 31-01), Nadja Hosang-Caduff, Ulrike Lechmann-Krabacher, Susanna Venzin-Giger, Manuela Venzin-Zazzi

Cumissiuin

Christina Bischof-Häfeli, Mario Hitz, Jris Lombris, Simona Simonet-Vescovi, Roger Tuor, Jolanda Venzin-Monn

Cumissiuin da baghegiar

President *Iso Mazzetta,*

Simon Bisquolm, Corsin Bundi, Dario Manetsch, Ronny Zanin

PUNTREIS Center da sanadad SA

President *Baseli Berther*

Alice Deragisch, Arnold Flepp, Clau Giusep Flepp, Hans Huonder, Cecilia Maissen-Desax

Fundaziun PUNTREIS

President *Clemens Berther*

Arno Berther, Carmelia Bundi-Jacomet, Peter Huessy, Marlis Venzin-Spescha, Livio Zanetti

Sana Surselva

Suprastonza *Robert Cajacob*

Delegada *Jris Lombris*

Cumissiuin Premi Desertina

Presidenta *Jris Lombris*

Ursin Defuns, Hans Huonder

Schigentera solara da gliet Cadi

Delegau *Victor Flepp*

Pumpiers Sursassiala

Suprastonza

Presidenta *Esther Koch*

Vicepresident *Renato Decurtins*

Victor Flepp

Cumandant *Gion Tenner*

Stab da catastrofas (responsabel/substitut)

President *Robert Cajacob (Victor Flepp)*

Simon Cathomen (Simon Beer), Alexi Dermon (Toni Dermon), Andri Hendry (Romeo Schmed), Ervin Maissen (Roger Lutz), Gion Tenner (Fredy Caminada)

Archiv communal

Gion Tenner, Alexi Loretz (fotografias)

Uffeci funsil Cadi

Menader *Marcel Soliva*

Substitut *Martin Monn*

Nossas senioras e nos seniors (stan 31-12-2017)

Desax Mathilda, PUNTREIS, 25-07-1914

Maissen-Durschei Christina, Segnas, 25-07-1918

Deflorin-Huonder Felizia, Cons, 09-04-1920

Carigiet-Halter Maria Rosalia, PUNTREIS, 01-10-1920

Steger-Columberg Mengia, Cavardiras, 05-06-1921

Fry-Manetsch Battesta, PUNTREIS, 26-04-1922

Fry-Desax Julia, PUNTREIS, 25-08-1922

Simonet-Flepp Leci, Casa S. Giusep Cumpadials, 25-10-1922

Albin-Manetsch Culastica, PUNTREIS, 24-01-1924

Quinter-Riedi Luzia, Segnas, 03-07-1924

Manetsch-Spescha Rosina, Segnas, 04-07-1924

Frater Cavegn Leci, Claustra, 03-11-1924

Huonder-Fry Anna, PUNTREIS, 22-02-1925

Dermon-Deflorin Elisabeth, Disla, 11-05-1925

Schuoler-Deragisch Elisabeth, Davos-Mustér, 03-10-1925

Stagnoli-Simonet Maria, Gonda, 06-12-1925

Desax-Derungs Josefina, Sogn Gions, 10-01-1926

Fry-Tuor Amalia, PUNTREIS, 24-01-1926

Affolter Felicie, Clavaniev 22-02-1926

Arpagaus-Lutz Maria, Latis, 22-03-1926

Manetsch-Thomann Catrina, PUNTREIS, 24-03-1926

Gugler-Jacomet Maria Pia, Dulezi, 31-05-1926

Flepp-Manetsch Cecilia, PUNTREIS, 08-10-1926

Simonet-Flepp Rosa, Casa S. Giusep Cumpadials, 27-11-1926

Bisquolm-Schmed Maria, Da Casa Val Lumnezia, 21-12-1926

Bundi-Derungs Pius, Sogn Gions, 17-02-1927

Levy-Thomann Josefina, Dulezi, 26-04-1927

Lechmann-Senn Rudolfin, Vitg, 04-05-1927

Willi Viktor, Disentiserhof, 25-06-1927

Monn-Maissen Franzisca, PUNTREIS, 31-08-1927

Arpagaus Moritz, Casa S. Giusep Cumpadials, 09-09-1927

Huonder-Tenner Giuliana, PUNTREIS, 20-11-1927

Andriuet-Simonet Julia, Rieven, 31-01-1928

Lutz Mathilda, PUNTREIS, 14-03-1928

Manetsch-Deflorin Julia, PUNTREIS, 25-08-1928

Flepp-Manetsch Sigisbert, Clavaniev, 04-09-1928

Maissen Luzia, Segnas, 12-12-1928

Tenner Clotilda, Acla da Fontauna, 12-01-1929

Huonder-Manetsch Anna, Latis, 17-02-1929

Kreiliger-Meyer Louise, Dulezi, 20-03-1929

Frater sec. Teigesser Giacomo Jakob, Claustra, 15-04-1929

Huonder Amanda, Acletta, 02-05-1929

Huonder-Bigliel Casper, PUNTREIS, 28-07-1929

Berther-Durschei Albert, Segnas, 30-09-1929

Tönz-Albin Barla, PUNTREIS, 07-01-1930

Schuoler-Petschen Julia, PUNTREIS, 12-03-1930

Duff-Caminada Elisabeth, Sogn Gions, 31-03-1930

Manetsch Anna, PUNTREIS, 19-04-1930

Hendry-Gadola Richard, PUNTREIS, 29-04-1930

Sur Wenzin Pius, Segnas, 01-06-1930

Decurtins-Manetsch Maria, Vitg, 21-06-1930

Gerth-Tschalèr Antonia, Sontget, 21-07-1930

Curschellas-Niggli Caspar, Chischliun, 13-08-1930

Schmed-Manetsch Barla, PUNTREIS, 01-10-1930

Deflorin-Wenzin Giusepa, Acletta, 26-10-1930

Albin-Flepp Ottilia, PUNTREIS, 19-12-1930

Gräser-Masshardt Hansrudolf, Acletta, 09-01-1931

Riedi-Columberg Antonia, Disla, 02-02-1931

Hartung-Haser Helmuth, Carcarola, 26-02-1931

Maissen-Manetsch Johanna, PUNTREIS, 25-03-1931

Manetsch-Spescha Anna, Segnas, 10-04-1931

Gräser-Masshardt Rosmarie, Acletta, 17-04-1931

Casanova-Jacomet Maria, Acla da Fontauna, 12-05-1931

Simonet-Beeli Sep, Mumpé Medel, 20-08-1931

Gerth-Tschalèr Franz, Sontget, 11-09-1931

Flepp-Manetsch Josefina, Dulezi, 20-09-1931

Pfenninger Werner, PUNTREIS, 05-11-1931

Condrau-Hendry Alexandra, Sontget, 14-12-1931

Manetsch Sofia, Funs-Dado, 24-01-1932

Sac-Schmed Barla Catrina, Latis, 06-02-1932

Giger-Fry Tresa, Latis, 21-02-1932

Bach-Sacchi Fritz, Raveras, 07-03-1932

Pally-Monn Marcellina, Latis, 26-04-1932

Bigliel-Flepp Imelda, Disla, 08-05-1932

Tenner-Schnoz Felicia, Funs, 09-06-1932

Lutz Rosina, Casa S. Giusep Cumpadials, 02-07-1932

Spescha-Imhof Frieda, Davos-Mustér, 08-07-1932

Coray-Truog Ursula, Cons-Sut, 17-08-1932

Sialm-Pally Serafina, Segnas, 12-09-1932

Flepp-Venzin Tresa, Clavaniev, 16-09-1932

Decurtins-Huonder Basilissa, Dulezi, 24-09-1932

Schmed-Durschei Giusep, Cons-Su, 29-10-1932

Flepp-Caduff Cecilia, Clavaniev, 02-12-1932

Huonder-Huonder Adelheid, Cons, 12-12-1932

Gadola-Goldmann Marili, Vitg, 31-01-1933

Huonder-Bigliel Hildegard, PUNTREIS, 06-03-1933

Deflorin-Casanova Giusep, Faltscharidas, 10-03-1933
Berther-Durschei Rita, Segnas, 13-03-1933
Casanova-Jacomet Martin, Acla da Fontauna, 02-04-1933
Duff-Mathiuet Christian, Pardomat, 08-04-1933
Tenner-Schnoz Battesta, Segnas, 11-05-1933
Columberg-Gadola Pius, PUNTREIS, 01-06-1933
Coray-Truog Mathias, Cons-Sut, 07-06-1933
Orlik-Bigliel Georg, Disla, 22-06-1933
Maissen-Deflorin Irena, Segnas, 27-06-1933
Wenzin Placi, Acletta, 27-06-1933
Deragisch Felix, Clavaniev, 01-07-1933
Flepp-Hollenstein Alexi, Gonda, 30-07-1933
Schnoz-Alig Oscar, Dulezi, 24-09-1933
Giger Helena, Sogn Gions, 08-10-1933
Caduff-Flepp Robert, Clavaniev, 01-12-1933
Jacomet-Deflorin Lucia, Mumpé Medel, 13-12-1933

Flepp-Camenisch Florentina, Raveras, 27-04-1934
Jacomet-Cathomas Lucas, Clavaniev, 06-08-1934
Bloch-de Castelberg Helena, Carcarola, 17-08-1934
Orlik-Bigliel Luisa, Disla, 17-09-1934
Flepp Augustina, Clavaniev, 12-10-1934
Sur Bearth Martin, Latis, 12-11-1934

Deflorin-Cavegn Guido, Vitg, 25-01-1935
Huonder-Jacomet Luzia, Gonda, 18-04-1935
Candinas-Schnider Verena, Dulezi, 29-04-1935
Schnoz-Pally Maria, Buretsch, 04-05-1935
Gadola-Seglio Mario, Dulezi, 27-05-1935
Flepp-Hollenstein Anna, Gonda, 07-06-1935
Durschei-Casanova Anna, Cons-Sut, 22-06-1935
Duff-Capaul Rosa, Pardomat, 10-08-1935
Cathomen Linus, Vitg, 22-08-1935
Durschei Placi, Cons, 27-08-1935
Schuoler-Manetsch Tresa, Dulezi, 10-10-1935
Duff-Deflorin Tresa, Cons-Su, 17-10-1935
Schnoz-Deflorin Lucas, PUNTREIS, 22-11-1935

Lutz-Simmen Christian, Faltscharidas, 28-01-1936
Huonder-Casanova Heinrich, Cons, 10-04-1936
Huonder-Simonet Leo, Cons, 10-04-1936
Manetsch-Schwitter Frieda, Dulezi, 29-04-1936
Seglio Adriano, PUNTREIS, 06-05-1936
Manetsch-Schwitter Hans, Dulezi, 23-05-1936
Sialm-Pally Leci, Segnas, 10-06-1936
Mathiuet-Giger Alexi, Cavardiras, 02-07-1936
Gienal-Sac Paul, Latis, 25-07-1936
Durschei-Manetsch Battesta, Segnas, 13-08-1936
Deragisch-Desax Giusep, Raveras, 21-09-1936
Deflorin-Schuoler Bistgaun, Dulezi, 29-09-1936
Lutz-Castelberg Rita, Disla, 16-10-1936
Cathomen-Manetsch Amalia, Vitg, 05-11-1936
Genelin-Foppa Franzisca, Acletta, 18-11-1936

Levy Christian, Carcarola, 18-02-1937
Häfliger-Millane Urs, Acletta, 26-02-1937
Fontana José, Acletta, 29-03-1937
Gadola-Seglio Maria Renata, Dulezi, 01-04-1937
Capaul-Caduff Giusep, Scaletta, 18-04-1937
Sialm-Furrer Alexi, Dulezi, 06-05-1937
Bearth Theresa, Latis, 14-05-1937
Kiener-Flepp Gérard, Clavaniev, 15-05-1937
Hendry-Gadola Imelda, Vitg, 06-07-1937
Schuoler-Manetsch Pius, Dulezi, 09-07-1937
Maissen-Studer Sigisbert, Mumpé Tujetsch, 10-07-1937
Deflorin-Zazzi Alois, Cons, 16-08-1937
Desax-Cavegn Margrit, Dulezi, 16-09-1937
Lutz-Levy Adelbert, Disla, 31-10-1937
Zazzi-Hermann Martha, Cuoz-Sut, 17-11-1937
Flury-Valier Rico, Vitg, 25-11-1937
Levy-Pelican Philipina, Mumpé Medel, 13-12-1937
Bach-Sacchi Franziska, Raveras, 28-12-1937

Sialm-Schwarz Christian, Chischliun, 09-02-1938
Schmed-Bearth Norbert, Sogn Gions, 02-03-1938
Huonder-Lutz Battesta, Segnas, 10-03-1938
Hosang-Flepp Giuseppa, Cons-Su, 16-05-1938
Deflorin Gion Antoni, Segnas, 12-06-1938
Lechmann-Senn Esther, Vitg, 21-06-1938
Eigel-Achermann Anton, Acletta, 28-07-1938
Rachow Peter, Acletta, 28-07-1938
Lutz-Flury Battesta, Carcarola, 25-08-1938
Wetter-Jacomet Sep, Raveras, 10-09-1938
Schmed-Durschei Luzia, Cons-Su, 01-10-1938
Huonder-Derungs Magdalena, Clavaniev, 03-10-1938
Quinter-Schwarz Martin, Funs, 11-11-1938
Monn-Andreoli Rosina, Vitg, 23-11-1938
Wittmann-Tonsor Werner, Acletta, 30-12-1938

Albin-Seglio Lucia, Scaletta, 20-02-1939
Goldmann-Schwitter Katharina, Vitg, 27-02-1939
Zazzi-Hermann Leci, Cuoz-Sut, 05-03-1939
Durschei Irma, Segnas, 25-03-1939
Lutz-Flury Irena, Carcarola, 28-03-1939
Pally-Frezza Victoria, Vitg, 30-03-1939
Wenzin-Solari Venanzi, Raveras, 30-03-1939
Bearth-Flepp Lothar, Disla, 20-04-1939
Wittmann-Tonsor Karin, Acletta, 17-05-1939
Deplazes-Maissen Giusep, PUNTREIS, 09-06-1939
Gienal-Sac Lucrezia, Latis, 29-07-1939
Deflorin-Casanova Luzia, Faltscharidas, 31-07-1939
Steinacher Erika, Sontget, 15-08-1939
Lutz-Levy Maria, Disla, 13-09-1939
Schmed-Bearth Clara, Sogn Gions, 10-10-1939

Schnoz-Schmed Erica, Dulezi, 08-01-1940
Sac-Pfranger Willi, Disentiserhof, 22-01-1940

de Castelberg Anna Marie, Carcarola, 26-01-1940
Columberg-Gadola Marcella, Cons, 26-02-1940
Sialm Ursulina, Segnas, 19-03-1940
Quinter-Schwarz Antoniette, Funs, 25-04-1940
Deflorin-Loretz Claudia, Funs, 06-05-1940
Schnoz-Gerig Christian, Cuoz-Sut, 02-06-1940
Huonder-Simonet Tresa, Vitg, 06-06-1940
Kägi Gottlieb, Caprau, 18-06-1940
Tenner-Schnoz Clotilda, Segnas, 19-06-1940
Decurtins-Caminada Monica, Cons, 23-06-1940
Gadola Laurenzia, Vitg, 17-07-1940
Manetsch-Jacomet Catrina, Cons, 27-09-1940
Flury Gion Michael, Buretsch, 29-09-1940
Cavegn-Sac Silvia, Funs, 08-10-1940
Bearth-Flepp Verena, Disla, 18-10-1940
Schnoz-Deflorin Imelda, Cuoz, 02-11-1940
Deplazes-Maissen Emma, Raveras, 05-11-1940
Baschieri-Martelozzo Bruno, Faltscharidas, 20-11-1940
Jacomet-Schwarz Sylvia, Peisel, 06-12-1940
Jacomet-Hitz Linus, Segnas, 31-12-1940

Cajacob-Caminada Anton, Raveras, 05-01-1941
Steger-Schatz Claudia, Davos-Mustér, 07-01-1941
Schwarz Valentin, Clavaniev, 13-01-1941
Manetsch-Derungs Rita, Vitg, 12-02-1941
Jucker Walter, Acletta, 28-03-1941
Eigel-Achermann Heidi, Acletta, 14-04-1941
Giger-Flepp Ignaz, Segnas, 19-05-1941
Hirt Ursula, Vitg, 27-05-1941
Durschei-Monn Erwin, Cons, 30-05-1941
Frater Bosshard Magnus, Claustra, 23-06-1941
Steger-Schatz Dionys, Davos-Mustér, 30-06-1941
Schmed-Manetsch Alfred, Cons, 04-07-1941
Petschen-Borges Fritz, Acla da Fontauna, 13-07-1941
Capaul-Caduff Astrit, Scaletta, 19-07-1941
Desax-Sain Riccardo, Cons, 22-07-1941
Deflorin-Gilli Ugo, Vitg, 29-07-1941
Bearth-Lutz Tina (Rosa), Faltscharidas, 30-07-1941
Manetsch-Camadini Sigisbert, Mumpé Tujetsch, 11-08-1941
Degonda-Cantieni Oskar, Acla da Fontauna, 19-09-1941
Columberg-Nay Dumeni, Chischliun, 07-10-1941
Häfliger-Millane Anita, Acletta, 16-10-1941
Flepp Luzia, Dulezi, 21-10-1941
Deflorin-Cavegn Antonia, Vitg, 23-10-1941
Columberg-Gadola Rita, Cavardiras, 04-11-1941
Deflorin-Rainolter Edwin, Cuoz, 04-11-1941
Lutz-Micheli Alfred, Raveras, 06-11-1941
Giossi-Bonadurer Gieri, Caschwarz, 19-11-1941
Giger Clementina, Vitg, 27-12-1941

Schuoler-Suter Felici, Clavaniev, 11-01-1942
Deflorin-Bisquolm Felici, Faltscharidas, 14-01-1942
Wetter-Jacomet Ursulina, Raveras, 28-01-1942

Kiener-Flepp Stefania, Clavaniev, 31-01-1942
Dermon-Rytz Alexi, Latis, 01-02-1942
Mathiuet-Giger Martina, Cavardiras, 03-02-1942
Genelin Maria, PUNTREIS, 22-02-1942
avat em. Schönbächler Daniel, Claustra, 31-03-1942
Deflorin-Venzin Isidor, Carcarola, 02-04-1942
Bundi-Loretz Gieri, Funs, 25-04-1942
Tuor Cyrill, Dulezi, 12-05-1942
Lutz-Stiefenhofer Marlise, Vitg, 02-06-1942
Albin-Bisquolm Antonia, Vitg, 19-06-1942
Beirne Peter, Disentiserhof, 20-06-1942
Durschei-Monn Ursulina, Vitg, 22-06-1942
Maissen-Tomaschett Gregori, Acletta, 05-07-1942
Gienal-Caviezel Otto, Latis, 03-08-1942
Bisquolm-Reedy Norbert, Sontget, 18-08-1942
Cavegn-Sac Meinrad, Funs, 20-08-1942
Deflorin-Sac Imelda, Vitg, 22-08-1942
Manetsch-Schmed Rosmaria, Dulezi, 07-09-1942
Müller Susy, Mumpé Tujetsch, 10-09-1942
Schmed Maria Therese, Casa S. Giusep Cumpadials, 24-09-1942
Loretz Alexi, Segnas, 26-09-1942
Vincenz-Baselgia Silvio, Cons-Sut, 29-09-1942
Levy-Beck Battesta, Cavardiras, 16-10-1942
Wetzel-Carvalho Darci, Faltscharidas, 12-12-1942
Caminada Mariuschla, Gonda, 29-12-1942

Durschei Anita, Segnas, 03-01-1943
Làbas-Kielmann Christina, Disentiserhof, 18-01-1943
Herger-Flury Alois, Cuoz, 28-01-1943
Pader Gnädinger Pirmin, Claustra, 29-01-1943
Manetsch-Jacomet Eduard, Cons, 08-02-1943
Flury Jolanda, Raveras, 17-02-1943
Cajacob-Lechmann Giusep, Raveras, 18-02-1943
Burkhardt Karl Gildo, Disentiserhof, 08-03-1943
Beeli Rita Josepha, Cons, 17-03-1943
Flury-Valier Maria, Vitg, 03-04-1943
Spescha-Gadola Maria, Vitg, 10-04-1943
Barandun-Decurtins Maria, Segnas, 05-05-1943
Manetsch-Andri Sabina, Gonda, 08-07-1943
Huonder-Desax Vinzens, Segnas, 19-07-1943
Hirschi-Bosshard Kurt, Disla, 01-08-1943
Stiefenhofer-Lozza Ervin, Cons, 08-08-1943
Sac-Lutz Alfonsina, Funs, 24-08-1943
Gadola-Manetsch Adelina, Vitg, 12-09-1943
Levy Norbert, Carcarola, 25-09-1943
Andreoli-Richle Margrit, Segnas, 27-09-1943
Sialm-Schwarz Martina, Chischliun, 19-10-1943
Lutz-Micheli Daria, Raveras, 11-11-1943
Lutz-Stiefenhofer Reto, Vitg, 14-11-1943
Schuoler Annamarie, Raveras, 21-11-1943
Riesen Jürg Arthur, Acletta, 30-11-1943
Deflorin-Zazzi Maria Luisa, Cons, 10-12-1943
Manetsch-Camadini Frena, Segnas, 31-12-1943

Nos defuncts

2017 han 22 (27) convischin(a)s terminau lur viadi terrester.

Duff-Capaul Felici, PUNTREIS, 30-11-1937 – 05-02-2017

Lutz Leo, Vitg, 21-10-1940 – 14-02-2017

Maissen-Manetsch Martin, PUNTREIS,
16-04-1930 – 15-02-2017

Fasnacht-Loosli Anita, Casa S. Martin,
02-01-1927 – 23-02-2017

Huonder-Jacomet Ernst, Gonda, 23-11-1930 – 12-03-2017

Jacomet-Schwarz Leo, Segnas, 07-09-1932 – 24-03-2017

Dermon Felici, Sogn Gions, 10-09-1940 – 01-04-2017

Eberle Kurt, Disentiserhof, 22-03-1955 – 07-04-2017

Manetsch-Derungs Beatrix, Funs, 24-04-1958 – 27-04-2017

Knüsel Kaspar, PUNTREIS, 14-09-1921 – 15-05-2017

Geissmann-Klöti Annemarie, PUNTREIS,
22-04-1922 – 08-06-2017

Comello Armando, Faltscharidas, 06-02-1946 – 12-06-2017

Morghenthaler-Loretz Marcus, Run, 25-03-1959 – 15-06-2017

Furger Alphons, Davos-Mustér, 02-03-1924 – 15-06-2017

Jeker Ludwig, Acletta, 24-03-1946 – 02-07-2017

Giger-Fry Giusepa, PUNTREIS, 16-12-1926 – 05-08-2017

Loretz Emma, PUNTREIS, 30-04-1948 – 29-10-2017

Bearth-Lutz Lui, Faltscharidas, 23-06-1941 – 02-11-2017

Schmed Giuseppa, Funs, 07-07-1914 – 08-11-2017

Deflorin-Loretz Balzer, Funs, 26-06-1931 – 13-12-2017

Lozza-Laim Rosmarie, Vitg, 01-06-1950 – 18-12-2017

Bisquolm Carli, Cons, 02-01-1945 – 22-12-2017

Buca domiciliaus denton satraus a Mustér

Agosti-Maurer Felix, Uster, 04-08-1929 – 13-04-2017

Naschientschas

Egl onn 2017 havein nus registrau 16 (24) naschientschas.

Bigliel Norina, 12-03-2017

affon dad Adrian e Seraina Bigliel naschida Bisquolm

Flepp Lio, 30-03-2017

affon dad Ivan Flepp e Victoria Schmed

Deflorin Andrin, 21-04-2017

affon da Simon e Laura Deflorin naschida Caviezel

Lutz Adriana, 24-04-2017

affon da David Lutz e Daniela Cabernard

Brito Lourenço Juliana, 12-05-2017

affon da Fernando Pereira Lourenço e Fatima Maria Ferreira
De Brito Lourenço

Fatzer Matteo Michael, 29-05-2017

affon da Georg Fatzer e Michaela Jonneck

Flepp Amélie, 15-06-2017

affon da Pascal Flepp e Flurina Albin

Keller Arina, 29-06-2017

affon da Roger ed Andrea Keller naschida Tschuur

Silva Lopes Enzo, 29-06-2017

affon da Daniel José Caldeira Lopes e Viviana Ferreira da Silva

Cummins Una, 22-07-2017

affon da Kevin e Nataša Cummins naschida Stojkovic

Urgast Alfred, 07-08-2017

affon dad Andreas e Simona Urgast naschida Candinas

Bajraktaraj Arjan, 23-08-2017

affon dad Agim ed Eldonita Bajraktaraj naschida Arifaj

Deflorin Leon David, 08-09-2017

affon dad Adrian e Daniela Deflorin naschida Flepp

Flepp Luisa, 16-09-2017

affon da Manuel e Claudia Flepp naschida Wieland

Giger San-Tian, 08-10-2017

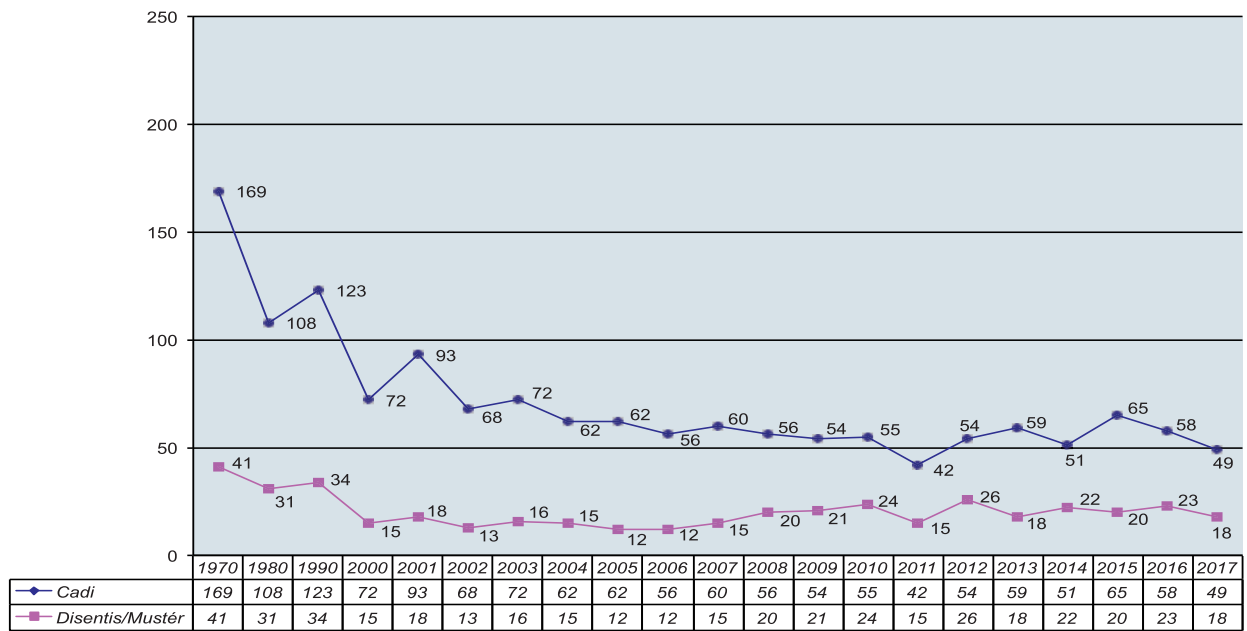
affon da Flavio e Rosangela Giger naschida Klais

Tomaschett Valentina Luina, 17-10-2017

affon da Marco ed Eva-Katharina Tomaschett naschida Meier

Moviment dallas naschientschas ella Cadi ed en vischnaunca

Novas votantas e votants

Nus selegrein d'astgar recepir uonn 13 (18) nov(a)s votant(a)s.

Levy Sergio, Segnas, 05-01-1999

Huonder Naomi, Funs, 08-07-1999

Bundi Flavia, Funs, 23-02-1999

Berther Joel, Sontget, 12-07-1999

Hendry Valeria, Chischliun, 28-02-1999

Spescha Lorena, Scaletta, 20-07-1999

Mazzetta Aaron, Davos-Mustér, 07-05-1999

Giger Mirco, Cons, 30-08-1999

Cajacob Martina, Acletta, 10-05-1999

Etter Allegra, Carcarola, 17-09-1999

Flepp Darius, Clavaniev, 14-05-1999

Gouveia Oliveira Patrick, Cons, 22-09-1999

Huonder Selina, Segnas, 05-06-1999

Moviment dalla populaziun

Cun la fin da 2017 (2016) secumpona la populaziun sequentamein:

Dretg d'origin	Umens		Dunnas		Total	
	2017	(2016)	2017	(2016)	2017	(2016)
Vischnaunca	493	(502)	507	(505)	1000	(1007)
Grischun	260	(262)	280	(278)	540	(540)
Svizra	127	(130)	95	(94)	222	(224)
Subtotal	880	(894)	882	(877)	1762	(1771)
Persunas digl exteriur	242	(250)	135	(127)	377	(377)
Total habitonts	1122	(1144)	1017	(1004)	2139	(2148)
Persunas cun attest da domicil	54	(55)	50(50)	104	(55)	
Total	1176	(1199)	1067	(1054)	2243	(2253)

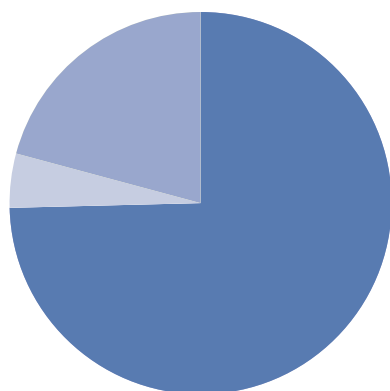
Habitonts tenor fracziun cun dimorants dall'jamna ed jasters

2017

Vitg	1350
Funs/Clavaniev	274
Segnas/Mumpé Tujetsch	259
Acletta	197
Disla/Cavardiras	121
Mumpé Medel	42
Total habitonts	2243

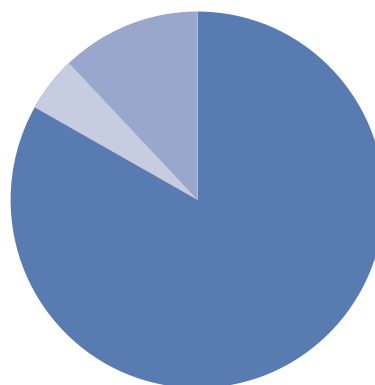
Populaziun

Umens

■ 880 Svizra ■ 54 Dimorants ■ 242 Exteriur

Dunnas

■ 882 Svizra ■ 50 Dimorantas ■ 135 Exteriur

Structura da vegliadetgna

Annada	Onns	Umens			Dunnas			Dunnas ed umens					
		Svizra	Dimorants	Exteriur	Total	Svizra	Dimorants	Exteriur	Total	Svizra	Dimorants	Exteriur	Total
2013–2017	00–04	37	0	12	49	36	0	9	45	73	0	21	94
2008–2012	05–09	44	0	9	53	27	0	8	35	71	0	17	88
2003–2007	10–14	27	0	7	34	35	0	7	42	62	0	14	76
1998–2002	15–19	35	14	11	60	31	13	5	49	66	27	16	109
1993–1997	20–24	45	10	24	79	39	10	14	63	84	20	38	142
1988–1992	25–29	48	5	24	77	50	5	12	67	98	10	36	144
1983–1987	30–34	39	9	31	79	48	4	15	67	87	13	46	146
1978–1982	35–39	39	0	24	63	40	4	21	65	79	4	45	128
1973–1977	40–44	39	1	25	65	47	2	16	65	86	3	41	130
1968–1972	45–49	54	0	20	74	53	0	6	59	107	0	26	133
1963–1967	50–54	44	0	13	57	58	0	6	64	102	0	19	121
1958–1962	55–59	72	5	15	92	51	0	6	57	123	5	21	149
1953–1957	60–64	74	1	14	89	48	1	5	54	122	2	19	143
1948–1952	65–69	67	2	7	76	62	1	3	66	129	3	10	142
1943–1947	70–74	68	0	1	69	67	0	1	68	135	0	2	137
1938–1942	75–79	48	1	0	49	54	1	1	56	102	2	1	105
1933–1937	80–84	47	2	3	52	52	1	0	53	99	3	3	105
1928–1932	85–89	39	1	0	40	30	3	0	33	69	4	0	73
1923–1927	90–94	7	1	2	10	34	2	0	36	41	3	2	46
1917–1922	95–100	5	2	0	7	15	3	0	18	20	5	0	25
1913–1917	101–105	2	0	0	2	5	0	0	5	7	0	0	7
Total		880	54	242	1125	882	50	135	1017	1682	104	377	2243

Informaziuns

e-mail
homepage

admin@disentis.ch
www.disentis.ch

Sin nossa pagina d'internet www.disentis.ch anfleis Vus biaras informaziuns. Denter auter san ils messadis sco era ils protocols dil cussegl da vischnaunca vegnir cargai giu sut: www.disentis.ch/Downloads. Plinavon ein leu era tuttas leschas publicadas.

Uras da spurtegl dall'administraziun communal

	avonmiezdi	suentermiezdi
gliendisdis – venderdis	9.00 – 11.30	14.00 – 17.00

Numeras da telefon e fax

administraziun communal	tel. +41 (0) 81 920 36 36	fax +41 (0) 81 920 36 37
uffeci da taglia	tel. +41 (0) 81 920 36 40	
uffeci da baghegiar	tel. +41 (0) 81 920 36 46	
uffeci forestal Cuoz	tel. +41 (0) 81 920 36 41	
menaschi tecnic Cuoz	tel. +41 (0) 81 936 43 54	
casa da scola, Vitg	tel. +41 (0) 81 947 52 85	
meinascola	tel. +41 (0) 81 936 44 25	
serenera Raveras	tel. +41 (0) 81 947 57 31	fax +41 (0) 81 947 57 45
uffeci da stadi civil Surselva	tel. +41 (0) 81 926 25 35	fax +41 (0) 81 926 25 31
uffeci funsil Cadi	tel. +41 (0) 81 920 33 44	fax +41 (0) 81 920 33 45
pumpiers (clom d'urgenza)		118

Plan da vacanzas dallas scolas da Mustér

	onn da scola 2017–2018	onn da scola 2018–2019
Entschatta digl onn da scola	21-08-2017	20-08-2018
Vacanzas d'atun	07-10-2017 – 22-10-2017	06-10-2018 – 21-10-2018
Vacanzas da Nadal	23-12-2017 – 07-01-2018	22-12-2018 – 06-01-2019
Vacanzas da sport	24-02-2018 – 04-03-2018	23-02-2019 – 03-03-2019
Vacanzas da primavera	21-04-2018 – 06-05-2018	19-04-2019 – 05-05-2019
Fin digl onn da scola	29-06-2018	28-06-2019

